בסיעתא דשמיא

לחיות עם הזמן

שבוע פרשת וארא

לזכות מו"ר הרב יצחק פייוויש בן בריינה מלכה שליט"א

יום ראשון י״ט טבת

חומש - ראשון פרשת וארא

ב וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יְהוָֹה׃

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה. דִּבֵּר אִתּוֹ מִשְׁפָּט, עַל שֶׁהִקְשָׁה לְדַבֵּר וְלוֹמַר "לָמָּה הֲרֵעוֹתָה לָעָם הַזֶּה": **וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה'.** נֶאֱמָן לְשַׁלֵּם שָׂכָר טוֹב לַמִּתְהַלְּכִים לְפָנַי, וְלֹא לְחִנָּם שְׁלַחְתִּיךָ כִּי אִם לְקַיֵּם דְּבָרַי שֶׁדִּבַּרְתִּי לָאָבוֹת הָרִאשׁוֹנִים. וּבַלָּשׁוֹן הַזֶּה מָצִינוּ שֶׁהוּא נִדְרָשׁ בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת אֲנִי ה' נֶאֱמָן לְהַפְרַע – כְּשֶׁהוּא אָמוּר אֵצֶל עֹנֶשׁ – כְּגוֹן "וְחִלַּלְתָּ אֶת שֵׁם אֱלֹהֶיךָ אֲנִי ה'" (ויקרא י״ט:י״ב), וּכְשֶׁהוּא אוֹמֵר אֵצֶל קִיּוּם מִצְוֹת – כְּגוֹן "וּשְׁמַרְתֶּם מִצְוֹתַי וַעֲשִׂיתֶם אוֹתָם אֲנִי ה'" (שם כ"ב) – נֶאֱמָן לִתֵּן שָׂכָר׃

ג וָאֵרָא אֶל־אַבְרָהָם אֶל־יִצְחָק וְאֶל־יַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדָּי וּשְׁמִי יְהוָֹה לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם׃

וָאֵרָא. אֶל הָאָבוֹת: **בְּאֵל שַׁדָּי.** הִבְטַחְתִּים הַבְטָחוֹת וּבְכֻלָּן אָמַרְתִּי לָהֶם אֲנִי אֵל שַׁדַּי: **וּשְׁמִי ה' לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם.** לֹא הוֹדַעְתִּי אֵין כְּתִיב כָּאן אֶלָּא לֹא נוֹדַעְתִּי, לֹא נִכַּרְתִּי לָהֶם בְּמִדַּת אֱמִתּוּת שֶׁלִּי, שֶׁעָלֶיהָ נִקְרָא שְׁמִי ה', נֶאֱמָן לְאַמֵּת דְּבָרַי, שֶׁהֲרֵי הִבְטַחְתִּים וְלֹא קִיַּמְתִּי׃

ד וְגַם הֲקִמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתָּם לָתֵת לָהֶם אֶת־אֶרֶץ כְּנַעַן אֵת אֶרֶץ מְגֻרֵיהֶם אֲשֶׁר־גָּרוּ בָהּ׃

וְגַם הֲקִמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי וגו'. וְגַם כְּשֶׁנִּרְאֵיתִי לָהֶם בְּאֵל שַׁדַּי הִצְּבְתִּי וְהֶעֱמַדְתִּי בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֵיהֶם, לָתֵת לָהֶם אֶרֶץ כְּנַעַן. לְאַבְרָהָם בְּפָרָשַׁת מִילָה נֶאֱמַר "אֲנִי אֵל שַׁדַּי וגו' וְנָתַתִּי לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֵת אֶרֶץ מְגֻרֶיךָ" (בראשית י"ז), לְיִצְחָק "כִּי לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אֶתֵּן אֶת כָּל הָאֲרָצֹת הָאֵל וַהֲקִמֹתִי אֶת הַשְּׁבֻעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם" (שם כ"ו), וְאוֹתָהּ שְׁבוּעָה שֶׁנִּשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם בְּאֵל שַׁדַּי אָמַרְתִּי לְיַעֲקֹב – "אֲנִי אֵל שַׁדַּי פְּרֵה וּרְבֵה וגו' וְאֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר וגו'" (שם ל"ה), הֲרֵי שֶׁנִּנְדַּרְתִּי לָהֶם וְלֹא קִיַּמְתִּי׃

ה וְגַם | אֲנִי שָׁמַעְתִּי אֶת־נַאֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מִצְרַיִם מַעֲבִדִים אֹתָם וָאֶזְכֹּר אֶת־בְּרִיתִי׃

וְגַם אֲנִי. כְּמוֹ שֶׁהִצַּבְתִּי וְהֶעֱמַדְתִּי הַבְּרִית יֵשׁ עָלַי לְקַיֵּם, לְפִיכָךְ שָׁמַעְתִּי אֶת נַאֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַנּוֹאָקִים,: **אֲשֶׁר מִצְרַיִם מַעֲבִדִים אֹתָם וָאֶזְכֹּר אֶת־בְּרִיתִי.** כִּי בִּבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים אָמַרְתִּי לוֹ "וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָּן אָנֹכִי" (בראשית ט"ו)׃

ו לָכֵן אֱמֹר לִבְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲנִי יְהוָה וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלֹת מִצְרַיִם וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מֵעֲבֹדָתָם וְגָאַלְתִּי אֶתְכֶם בִּזְרוֹעַ נְטוּיָה וּבִשְׁפָטִים גְּדֹלִים׃

לָכֵן. עַל פִּי אוֹתָהּ הַשְּׁבוּעָה: **אֱמֹר לִבְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲנִי ה'.** הַנֶּאֱמָן בְּהַבְטָחוֹתַי: **וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם.** כִּי כֵן הִבְטַחְתִּי: "וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בִּרְכֻשׁ גָּדוֹל" (שם): **סִבְלֹת.** טֹרַח מַשָּׂא מִצְרַיִם׃

ז וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם לִי לְעָם וְהָיִיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלוֹת מִצְרָיִם׃

ח וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָשָׂאתִי אֶת־יָדִי לָתֵת אֹתָהּ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב וְנָתַתִּי אֹתָהּ לָכֶם מוֹרָשָׁה אֲנִי יְהוָֹה׃

נָשָׂאתִי אֶת־יָדִי. הֲרִימוֹתִיהָ לְהִשָּׁבַע בְּכִסְאִי׃

ט וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה כֵּן אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל־מֹשֶׁה מִקֹּצֶר רוּחַ וּמֵעֲבֹדָה קָשָׁה׃

וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל־מֹשֶׁה. לֹא קִבְּלוּ תַּנְחוּמִין: **מִקֹּצֶר רוּחַ.** כָּל מִי שֶׁהוּא מֻצָּר, רוּחוֹ וּנְשִׁימָתוֹ קְצָרָה, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהַאֲרִיךְ בְּנְשִׁימָתוֹ: קָרוֹב לְעִנְיָן זֶה שָׁמַעְתִּי בְּפָרָשָׁה זוֹ מֵרַבִּי בָּרוּךְ בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, וְהֵבִיא לִי רְאָיָה מִמִּקְרָא זֶה, "בַּפַּעַם הַזֹּאת אוֹדִיעֵם אֶת יָדִי וְאֶת גְּבוּרָתִי וְיָדְעוּ כִּי שְׁמִי ה'" (ירמיהו ט"ז) – לָמַדְנוּ כְּשֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְאַמֵּן אֶת דְּבָרָיו אֲפִלּוּ לְפָרְעָנוּת מוֹדִיעַ שְׁשְׁמוֹ ה', וְכָל שֶׁכֵּן הָאֱמֶת לְטוֹבָה. וְרַבּוֹתֵינוּ דָּרְשׁוּהוּ לְעִנְיָן שֶׁל מַעְלָה, שֶׁאָמַר מֹשֶׁה לָמָּה הֲרֵעוֹתָה, אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא "חָבַל עַל דְּאָבְדִין וְלָא מְשְׁתַּכְחִין" – יֵשׁ לִי לְהִתְאוֹנֵן עַל מִיתַת הָאָבוֹת, הַרְבֵּה פְּעָמִים נִגְלֵיתִי אֲלֵיהֶם בְּאֵל שַׁדַּי וְלֹא אָמְרוּ לִי מַה שְׁמֶךָ, וְאַתָּה אָמַרְתָּ מַה שְׁמוֹ, מָה אֹמַר אֲלֵיהֶם: **וְגַם הֲקִמֹתִי וגו'.** וּכְשֶׁבִּקֵּשׁ אַבְרָהָם לִקְבֹּר אֶת שָׂרָה לֹא מָצָא קֶבֶר עַד שֶׁקָּנָה בְּדָמִים מְרֻבִּים, וְכֵן בְּיִצְחָק עָרְעֲרוּ עָלָיו עַל הַבְּאֵרוֹת אֲשֶׁר חָפַר, וְכֵן יַעֲקֹב וַיִּקֶן אֶת חֶלְקַת הַשָּׂדֶה, לִנְטוֹת אָהֳלוֹ, וְלֹא הִרְהֲרוּ אַחַר מִדּוֹתַי, וְאַתָּה אָמַרְתָּ לָמָּה הֲרֵעוֹתָה? וְאֵין הַמִּדְרָשׁ מִתְיַשֵּׁב אַחַר הַמִּקְרָא מִפְּנֵי כַמָּה דְּבָרִים, אַחַת, שֶׁלֹּא נֶאֱמַר וּשְׁמִי ה' לֹא שָׁאֲלוּ לִי, וְאִם תֹּאמַר לֹא הוֹדִיעָם שֶׁכְּךָ שְׁמוֹ, הֲרֵי תְּחִלָּה כְּשֶׁנִּגְלָה לְאַבְרָהָם בֵּין הַבְּתָרִים נֶאֱמַר "אֲנִי ה' אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאוּר כַּשְׂדִּים" (בראשית ט"ו), וְעוֹד הֵיאַךְ הַסְּמִיכָה נִמְשָׁכַת בִּדְבָרִים שֶׁהוּא סוֹמֵךְ לְכָאן וגם אני שמעתי וגו' לכן אמר לבני ישראל? לְכָךְ אֲנִי אוֹמֵר יִתְיַשֵּׁב הַמִּקְרָא עַל פְּשׁוּטוֹ, דִּבּוּר דָּבוּר עַל אָפְנָיו, וְהַדְּרָשָׁה תִּדָּרֵשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר "הֲלוֹא כֹה דְבָרִי כָּאֵשׁ נְאֻם ה' וּכְפַטִּישׁ יְפוֹצֵץ סָלַע" (ירמיהו כ"ג) – מִתְחַלֵּק לְכַמָּה נִיצוֹצוֹת (סנהדרין ל"ד)׃

י וַיְדַבֵּר יְהוָֹה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃

יא בֹּא דַבֵּר אֶל־פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וְיְשַׁלַּח אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצוֹ׃

יב וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה לִפְנֵי יְהוָה לֵאמֹר הֵן בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֹא־שָׁמְעוּ אֵלַי וְאֵיךְ יִשְׁמָעֵנִי פַּרְעֹה וַאֲנִי עֲרַל שְׂפָתָיִם׃

וְאֵיךְ יִשְׁמָעֵנִי פַּרְעֹה. זֶה אֶחָד מֵעֲשָׂרָה קַל וָחֹמֶר שֶׁבַּתּוֹרָה (בראשית רבה צ"ב): **עֲרַל שְׂפָתָיִם.** אֲטוּם שְׂפָתַיִם; וְכֵן כָּל לְשׁוֹן עָרְלָה אֲנִי אוֹמֵר שֶׁהוּא אָטוּם, "עֲרֵלָה אָזְנָם" (ירמיהו ו') – אֲטוּמָה מִשְׁמֹעַ, "עִרְלֵי לֵב" (שם ט') – אֲטוּמִים מֵהָבִין, "שְׁתֵּה גַּם אַתָּה וְהֵעָרֵל" (חבקוק ב') – וְהֵאָטֵם מִשְׁכְּרוּת כּוֹס הַקְּלָלָה, "עָרְלַת בָּשָׂר" – שֶׁהַגִּיד אָטוּם וּמְכֻסֶּה בָּהּ, "וַעֲרַלְתֶּם עָרְלָתוֹ" (ויקרא י"ט) – עֲשׂוּ לוֹ אֹטֶם וּכְסוּי אִסּוּר שֶׁיַּבְדִּיל בִּפְנֵי אֲכִילָתוֹ, "שָׁלֹשׁ שָׁנִים יִהְיֶה לָכֶם עֲרֵלִים" (שם) – אָטוּם וּמְכֻסֶּה וּמֻבְדָּל מִלְּאָכְלוֹ׃

יג וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן וַיְצַוֵּם אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶל־פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם לְהוֹצִיא אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

וַיְדַבֵּר ה' אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן. לְפִי שֶׁאָמַר מֹשֶׁה אֲנִי עֲרַל שְׂפָתַיִם, צֵרַף לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת אַהֲרֹן לִהְיוֹת לוֹ לְפֶה וּלְמֵלִיץ: **וַיְצַוֵּם אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.** צִוָּם עֲלֵיהֶם לְהַנְהִיגָם בְּנַחַת וְלִסְבֹּל אוֹתָם (שמות רבה): **וְאֶל־פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם.** צִוָּם עָלָיו לַחֲלֹק לוֹ כָּבוֹד בְּדִבְרֵיהֶם, זֶה מִדְרָשׁוֹ (שם); וּפְשׁוּטוֹ, צִוָּם עַל דְּבַר יִשְׂרָאֵל וְעַל שְׁלִיחוּתוֹ אֶל פַּרְעֹה; וּדְבַר הַצִּוּוּי מַהוּ, מְפֹרָשׁ בְּפָרָשָׁה שְׁנִיָּה לְאַחַר סֵדֶר הַיִּחֻס, אֶלָּא מִתּוֹךְ שֶׁהִזְכִּיר מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, הִפְסִיק הָעִנְיָן בְּאֵלֶה רָאשֵׁי בֵית אֲבֹתָם לְלַמֶּדְנוּ הֵיאַךְ נוֹלְדוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּבְמִי נִתְיַחֲסוּ׃

תהלים - פרקים צ׳-צ״ו

פרק צ: א תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מָעוֹן אַתָּה הָיִיתָ לָּנוּ בְּדֹר וָדֹר׃ ב בְּטֶרֶם הָרִים יָלָדוּ וַתְּחוֹלֵל אֶרֶץ וְתֵבֵל וּמֵעוֹלָם עַד־עוֹלָם אַתָּה אֵל׃ ג תָּשֵׁב אֱנוֹשׁ עַד־דַּכָּא וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם׃ ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר וְאַשְׁמוּרָה בַלָּיְלָה׃ ה זְרַמְתָּם שֵׁנָה יִהְיוּ בַּבֹּקֶר כֶּחָצִיר יַחֲלֹף׃ ו בַּבֹּקֶר יָצִיץ וְחָלָף לָעֶרֶב יְמוֹלֵל וְיָבֵשׁ׃ ז כִּי־כָלִינוּ בְאַפֶּךָ וּבַחֲמָתְךָ נִבְהָלְנוּ׃ ח (שַׁתָּ) [שַׁתָּה] עֲוֹנֹתֵינוּ לְנֶגְדֶּךָ עֲלֻמֵנוּ לְמְאוֹר פָּנֶיךָ׃ ט כִּי כָל־יָמֵינוּ פָנוּ בְעֶבְרָתֶךָ כִּלִּינוּ שָׁנֵינוּ כְמוֹ־הֶגֶה׃ י יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בִּגְבוּרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרָהְבָּם עָמָל וָאָוֶן כִּי גָז חִישׁ וַנָּעֻפָה׃ יא מִי־יוֹדֵעַ עֹז אַפֶּךָ וּכְיִרְאָתְךָ עֶבְרָתֶךָ׃ יב לִמְנוֹת יָמֵינוּ כֵּן הוֹדַע וְנָבִא לְבַב חָכְמָה׃ יג שׁוּבָה יְ־הוָ־ה עַד־מָתָי וְהִנָּחֵם עַל־עֲבָדֶיךָ׃ יד שַׂבְּעֵנוּ בַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וּנְרַנְּנָה וְנִשְׂמְחָה בְּכָל־יָמֵינוּ׃ טו שַׂמְּחֵנוּ כִּימוֹת עִנִּיתָנוּ שְׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה׃ טז יֵרָאֶה אֶל־עֲבָדֶיךָ פָּעֳלֶךָ וַהֲדָרְךָ עַל־בְּנֵיהֶם׃ יז וִיהִי נֹעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ׃

פרק צא: א יֹשֵׁב בְּסֵתֶר עֶלְיוֹן בְּצֵל שַׁדַּי יִתְלוֹנָן׃ ב אֹמַר לַי־הוָ־ה מַחְסִי וּמְצוּדָתִי אֱלֹהַי אֶבְטַח־בּוֹ׃ ג כִּי הוּא יַצִּילְךָ מִפַּח יָקוּשׁ מִדֶּבֶר הַוּוֹת׃ ד בְּאֶבְרָתוֹ יָסֶךְ לָךְ וְתַחַת כְּנָפָיו תֶּחְסֶה צִנָּה וְסֹחֵרָה אֲמִתּוֹ׃ ה לֹא־תִירָא מִפַּחַד לָיְלָה מֵחֵץ יָעוּף יוֹמָם׃ ו מִדֶּבֶר בָּאֹפֶל יַהֲלֹךְ מִקֶּטֶב יָשׁוּד צָהֳרָיִם׃ ז יִפֹּל מִצִּדְּךָ אֶלֶף וּרְבָבָה מִימִינֶךָ אֵלֶיךָ לֹא יִגָּשׁ׃ ח רַק בְּעֵינֶיךָ תַבִּיט וְשִׁלֻּמַת רְשָׁעִים תִּרְאֶה׃ ט כִּי־אַתָּה יְ־הוָ־ה מַחְסִי עֶלְיוֹן שַׂמְתָּ מְעוֹנֶךָ׃ י לֹא־תְאֻנֶּה אֵלֶיךָ רָעָה וְנֶגַע לֹא־יִקְרַב בְּאָהֳלֶךָ׃ יא כִּי מַלְאָכָיו יְצַוֶּה־לָּךְ לִשְׁמָרְךָ בְּכָל־דְּרָכֶיךָ׃ יב עַל־כַּפַּיִם יִשָּׂאוּנְךָ פֶּן־ תִּגֹּף בָּאֶבֶן רַגְלֶךָ׃ יג עַל־שַׁחַל וָפֶתֶן תִּדְרֹךְ תִּרְמֹס כְּפִיר וְתַנִּין׃ יד כִּי בִי חָשַׁק וַאֲפַלְּטֵהוּ אֲשַׂגְּבֵהוּ כִּי־יָדַע שְׁמִי׃ טו יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֵהוּ עִמּוֹ־אָנֹכִי בְצָרָה אֲחַלְּצֵהוּ וַאֲכַבְּדֵהוּ׃ טז אֹרֶךְ יָמִים אַשְׂבִּיעֵהוּ וְאַרְאֵהוּ בִּישׁוּעָתִי׃

פרק צב: א מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת׃ ב טוֹב לְהֹדוֹת לַי־הוָ־ה וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֶלְיוֹן׃ ג לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת׃ ד עֲלֵי־עָשׂוֹר וַעֲלֵי־נָבֶל עֲלֵי הִגָּיוֹן בְּכִנּוֹר׃ ה כִּי שִׂמַּחְתַּנִי יְ־הוָ־ה בְּפָעֳלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֵּן׃ ו מַה־גָּדְלוּ מַעֲשֶׂיךָ יְ־הוָ־ה מְאֹד עָמְקוּ מַחְשְׁבֹתֶיךָ׃ ז אִישׁ בַּעַר לֹא יֵדָע וּכְסִיל לֹא־יָבִין אֶת־זֹאת׃ ח בְּפָרְחַ רְשָׁעִים כְּמוֹ עֵשֶׂב וַיָּצִיצוּ כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן לְהִשָּׁמְדָם עֲדֵי־עַד׃ ט וְאַתָּה מָרוֹם לְעֹלָם יְ־הוָ־ה׃ י כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יְ־הוָ־ה כִּי־הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יֹאבֵדוּ יִתְפָּרְדוּ כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ יא וַתָּרֶם כִּרְאֵים קַרְנִי בַּלְתִּי בְּשֶׁמֶן רַעֲנָן׃ יב וַתַּבֵּט עֵינִי בְּשׁוּרָי בַּקָּמִים עָלַי מְרֵעִים תִּשְׁמַעְנָה אָזְנָי׃ יג צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּה׃ יד שְׁתוּלִים בְּבֵית יְ־הוָ־ה בְּחַצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יַפְרִיחוּ׃ טו עוֹד יְנוּבוּן בְּשֵׂיבָה דְּשֵׁנִים וְרַעֲנַנִּים יִהְיוּ׃ טז לְהַגִּיד כִּי־יָשָׁר יְ־הוָ־ה צוּרִי וְלֹא־ (עַ לָתָה) [עַוְלָתָה] בּוֹ׃

פרק צג: א יְ־הוָ־ה מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְ־הוָ־ה עֹז הִתְאַזָּר אַף־תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט׃ ב נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז מֵעוֹלָם אָתָּה׃ ג נָשְׂאוּ נְהָרוֹת יְ־הוָ־ה נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דָּכְיָם׃ ד מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי־יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם יְ־הוָ־ה׃ ה עֵדֹתֶיךָ נֶאֶמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נַאֲוָה־קֹדֶשׁ יְ־הוָ־ה לְאֹרֶךְ יָמִים׃

פרק צד: א אֵל־נְקָמוֹת יְ־הוָ־ה אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ׃ ב הִנָּשֵׂא שֹׁפֵט הָאָרֶץ הָשֵׁב גְּמוּל עַל־גֵּאִים׃ ג עַד־ מָתַי רְשָׁעִים יְ־הוָ־ה עַד־מָתַי רְשָׁעִים יַעֲלֹזוּ׃ ד יַבִּיעוּ יְדַבְּרוּ עָתָק יִתְאַמְּרוּ כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ ה עַמְּךָ יְ־הוָ־ה יְדַכְּאוּ וְנַחֲלָתְךָ יְעַנּוּ׃ ו אַלְמָנָה וְגֵר יַהֲרֹגוּ וְיתוֹמִים יְרַצֵּחוּ׃ ז וַיֹּאמְרוּ לֹא יִרְאֶה־ יָהּ וְלֹא יָבִין אֱלֹהֵי יַעֲקֹב׃ ח בִּינוּ בֹעֲרִים בָּעָם וּכְסִילִים מָתַי תַּשְׂכִּילוּ׃ ט הֲנטַע אֹזֶן הֲלֹא יִשְׁמָע אִם־ יצֵר עַיִן הֲלֹא יַבִּיט׃ י הֲיֹסֵר גּוֹיִם הֲלֹא

יוֹכִיחַ הַמְלַמֵּד אָדָם דָּעַת: יא יְ־הוָ־ה יְדַעַ מַחְשְׁבוֹת אָדָם כִּי הֵמָּה הָבֶל: יב אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר אֲשֶׁר־תְּיַסְּרֶנּוּ יָהּ וּמִתּוֹרָתְךָ תְלַמְּדֶנּוּ: יג לְהַשְׁקִיט לוֹ מִימֵי רָע עַד־יִכָּרֶה לָרָשָׁע שָׁחַת: יד כִּי לֹא־יִטֹּשׁ יְ־הוָ־ה עַמּוֹ וְנַחֲלָתוֹ לֹא יַעֲזֹב: טו כִּי־עַד־צֶדֶק יָשׁוּב מִשְׁפָּט וְאַחֲרָיו כָּל־יִשְׁרֵי־לֵב: טז מִי־יָקוּם לִי עִם־מְרֵעִים מִי־יִתְיַצֵּב לִי עִם־פֹּעֲלֵי אָוֶן: יז לוּלֵי יְ־הוָ־ה עֶזְרָתָה לִּי כִּמְעַט שָׁכְנָה דוּמָה נַפְשִׁי: יח אִם־אָמַרְתִּי מָטָה רַגְלִי חַסְדְּךָ יְ־הוָ־ה יִסְעָדֵנִי: יט בְּרֹב שַׂרְעַפַּי בְּקִרְבִּי תַּנְחוּמֶיךָ יְשַׁעַשְׁעוּ נַפְשִׁי: כ הַיְחָבְרְךָ כִּסֵּא הַוּוֹת יֹצֵר עָמָל עֲלֵי־חֹק: כא יָגוֹדּוּ עַל־נֶפֶשׁ צַדִּיק וְדָם נָקִי יַרְשִׁיעוּ: כב וַיְהִי יְ־הוָ־ה לִי לְמִשְׂגָּב וֵאלֹהַי לְצוּר מַחְסִי: כג וַיָּשֶׁב עֲלֵיהֶם אֶת־אוֹנָם וּבְרָעָתָם יַצְמִיתֵם יַצְמִיתֵם יְ־הוָ־ה אֱלֹהֵינוּ:

פרק צה: א לְכוּ נְרַנְּנָה לַי־הוָ־ה נָרִיעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ: ב נְקַדְּמָה פָנָיו בְּתוֹדָה בִּזְמִרוֹת נָרִיעַ לוֹ: ג כִּי אֵל גָּדוֹל יְ־הוָ־ה וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: ד אֲשֶׁר בְּיָדוֹ מֶחְקְרֵי־אָרֶץ וְתוֹעֲפוֹת הָרִים לוֹ: ה אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עָשָׂהוּ וְיַבֶּשֶׁת יָדָיו יָצָרוּ: ו בֹּאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרָעָה נְבָרְכָה לִפְנֵי־יְ־הוָ־ה עֹשֵׂנוּ: ז כִּי הוּא אֱלֹהֵינוּ וַאֲנַחְנוּ עַם מַרְעִיתוֹ וְצֹאן יָדוֹ הַיּוֹם אִם־בְּקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ: ח אַל־ תַּקְשׁוּ לְבַבְכֶם כִּמְרִיבָה כְּיוֹם מַסָּה בַּמִּדְבָּר: ט אֲשֶׁר נִסּוּנִי אֲבוֹתֵיכֶם בְּחָנוּנִי גַּם־רָאוּ פָעֳלִי: י אַרְבָּעִים שָׁנָה אָקוּט בְּדוֹר וָאֹמַר עַם תֹּעֵי לֵבָב הֵם וְהֵם לֹא־יָדְעוּ דְרָכָי: יא אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי בְאַפִּי אִם־יְבֹאוּן אֶל־מְנוּחָתִי:

פרק צו: א שִׁירוּ לַי־הוָ־ה שִׁיר חָדָשׁ שִׁירוּ לַי־הוָ־ה כָּל־הָאָרֶץ: ב שִׁירוּ לַי־הוָ־ה בָּרֲכוּ שְׁמוֹ בַּשְּׂרוּ מִיּוֹם־ לְיוֹם יְשׁוּעָתוֹ: ג סַפְּרוּ בַגּוֹיִם כְּבוֹדוֹ בְּכָל־הָעַמִּים נִפְלְאוֹתָיו: ד כִּי גָדוֹל יְ־הוָ־ה וּמְהֻלָּל מְאֹד נוֹרָא הוּא עַל־כָּל־אֱלֹהִים: ה כִּי כָּל־אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים וַי־הוָ־ה שָׁמַיִם עָשָׂה: ו הוֹד־וְהָדָר לְפָנָיו עֹז וְתִפְאֶרֶת בְּמִקְדָּשׁוֹ: ז הָבוּ לַי־הוָ־ה מִשְׁפְּחוֹת עַמִּים הָבוּ לַי־הוָ־ה כָּבוֹד וָעֹז: ח הָבוּ לַי־הוָ־ה כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ מִנְחָה וּבֹאוּ לְחַצְרוֹתָיו: ט הִשְׁתַּחֲווּ לַי־הוָ־ה בְּהַדְרַת־קֹדֶשׁ חִילוּ מִפָּנָיו כָּל־הָאָרֶץ: י אִמְרוּ בַגּוֹיִם יְ־הוָ־ה מָלָךְ אַף־תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט יָדִין עַמִּים בְּמֵישָׁרִים: יא יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ יִרְעַם הַיָּם וּמְלֹאוֹ: יב יַעֲלֹז שָׂדַי וְכָל־אֲשֶׁר־בּוֹ אָז יְרַנְּנוּ כָּל־ עֲצֵי־יָעַר: יג לִפְנֵי יְ־הוָ־ה כִּי בָא כִּי בָא לִשְׁפֹּט הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט־תֵּבֵל בְּצֶדֶק וְעַמִּים בֶּאֱמוּנָתוֹ:

תניא - ליקוטי אמרים פרק י"ג

ואף מי שבתורת ה' חפצו ויהגה בה יומם ולילה לשמה אין זו הוכחה כלל שנדחה הרע ממקומו אלא יכול להיות שמהותו ועצמותו הוא בתקפו ובגבורתו במקומו בחלל השמאלי רק שלבושיו שהם מחשבה דבור ומעשה של נפש הבהמית אינן מתלבשים במוח והפה והידים ושאר אברי הגוף מפני ה' שנתן שליטה וממשלה למוח על הלב ולכן נפש האלהית שבמוח מושלת בעיר קטנה אברי הגוף כולם שיהיו לבוש ומרכבה לשלש' לבושיה שיתלבשו בהם שהם מחשבה דבור ומעשה של תרי"ג מצות התורה אבל מהותה ועצמותה של נפש האלהית אין לה שליטה וממשלה על מהותה ועצמותה של נפש הבהמית בבינוני כי אם בשעה שאהבת ה' הוא בהתגלות לבו בעתים מזומנים כמו בשעת התפלה וכיוצא בה ואף גם זאת הפעם אינה רק שליטה וממשלה לבד כדכתיב ולאום מלאום יאמץ כשזה קם זה נופל וכשזה קם כו' שנפש האלהית מתאמצת ומתגברת על נפש הבהמית במקור הגבורות שהיא בינה להתבונן בגדולת ה' א"ס ב"ה ולהוליד אהבה עזה לה' כרשפי אש בחלל הימני שבלבו ואז אתכפיא ס"א שבחלל השמאלי אבל לא נתבטל לגמרי בבינוני אלא בצדיק שנאמר בו ולבי חלל בקרבי והוא מואס ברע ושונאו בתכלית השנאה והמיאוס או שלא בתכלית השנאה כנ"ל. אבל בבינוני הוא ד"מ כאדם שישן שיכול לחזור וליעור משנתו כך הרע בבינוני הוא כישן בחלל השמאלי בשעת ק"ש ותפלה שלבו בוער באהבת ה' ואח"כ יכול להיות חוזר וניעור. ולכן היה רבה מחזיק עצמו כבינוני אף דלא פסיק פומיה מגירסא ובתורת ה' חפצו יומם ולילה בחפיצה וחשיקה ותשוקה ונפש שוקקה לה' באהבה רבה כבשעת ק"ש ותפלה ונדמה בעיניו כבינוני המתפלל כל היום וכמאמר רז"ל הלואי שיתפלל אדם כל היום כולו:

היום-יום - י"ט טבת

ביו חסידי חב"ד מקובלת מדור דור תקנתו של אדמו"ר הזקן, ללמוד בכל יום פרשה חומש עם פירש"י מסדרת [=פרשת] השבוע. כך נהגו גם רבותינו נשיאי חסידי חב"ד.

ספר המצוות לרמב"ם - שיעור רצ"ט

מצות לא תעשה מצוה רמא הזהיר שלא למשכן אלמנה בין עניה בין עשירה שנאמר לא תחבול בגד אלמנה. התבארו משפטי מצוה זו בתשיעי ממציעא. (שם, שם):

מצות לא תעשה מצוה רמב הזהירנו מחבול כלים שעושין בהם בני אדם הכנת מזונותיהם כגון כלי הטחינה והלישה והבישול וכלי שחיטת הבהמות וזולת זה מה שיקבצהו שם דבר שעושין בו אוכל נפש, שנאמר כי נפש הוא חובל. ונשאר שנבאר לך אמרם הנה (מציעא קט"ו), וחייב משום שתי כלים שנאמר לא יחבול ריחים ורכב, כי זה יבא לחשוב שהן שתי מצות וכל שכן באמרם וחייב על הריחים בפני עצמן, וענין זה המאמר כל מי שימשכן כלי שעושים בו אוכל נפש עובר על מצות לא תעשה כמו שהתבאר, ומי שימשכן כלים רבים כל אחד מהן עושין בו אוכל נפש חייב על כל כלי וכלי כגון שימשכן כלי הטחינה וכלי הלישה וכלי עשיית הפת, וזה מה שאין צריך לו באור שהוא כמו שחבל בגד אלמנת ראובן ובגד אלמנת שמעון שהוא עובר על כל בגד ובגד. ואמנם השאלה במי שחבל שני כלים בשניהם יחד יעשה אוכל נפש אם נאמר אחר שהאוכל אמנם תשלם עשייתו בשניהם הנה שניהם כלי אחד ויהיה חייב משום כלי אחד, או אחר שהם שני כלים יהיה חייב על כל אחד בפני עצמו, ובארו לנו שהוא חייב עליהם משום שני כלים ואע"פ שבהקבץ שניהם תעשה המלאכה כעין ריחים ורכב שלא תעשה הטחינה באחד לבדו. ולשון משנה (שם) לא יחבול ריחים ורכב. ולא אלו בלבד אמרו אלא כל דבר שעושין בו אוכל נפש שנאמר כי נפש הוא חובל שחייב עליהם משום שני כלים לא שהן שתי מצות. ולשון ספרי בזה הענין אמרו מה ריחים ורכב מיוחדים שהן שני כלים ומשמשין למלאכה אחת וחייבין על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו כך כל שני כלים שמשמשין למלאכה אחת חייב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו. פירוש המאמר אף על פי שמשמשין מלאכה אחת חייב על זה בפני עצמו כשעבר ומשכן ולקח ממנו יוציאהו מידו ויושב לבעליו ואם עבר ונשרף קודם שישיבהו לוקה, וכן הדין בבגד אלמנה. וכבר התבארו משפטי מצוה זו בתשיעי ממציעא. (שם, שם):

נ"ך - דברי הימים א׳ פרק ט"ו

א וַיַּעַשׂ-לוֹ בָּתִּים, בְּעִיר דָּוִיד; וַיָּכֶן מָקוֹם לַאֲרוֹן הָאֱלֹהִים, וַיֵּט-לוֹ אֹהֶל. ב אָז, אָמַר דָּוִיד, לֹא לָשֵׂאת אֶת-אֲרוֹן הָאֱלֹהִים, כִּי אִם-הַלְוִיִּם: כִּי-בָם בָּחַר יְהוָה, לָשֵׂאת אֶת-אֲרוֹן יְהוָה וּלְשָׁרְתוֹ--עַד-עוֹלָם. ג וַיַּקְהֵל דָּוִיד אֶת-כָּל-יִשְׂרָאֵל, אֶל-יְרוּשָׁלִָם, לְהַעֲלוֹת אֶת-אֲרוֹן יְהוָה, אֶל-מְקוֹמוֹ אֲשֶׁר-הֵכִין לוֹ. ד וַיַּאֲסֹף דָּוִיד אֶת-בְּנֵי אַהֲרֹן, וְאֶת-הַלְוִיִּם. ה לִבְנֵי, קְהָת--אוּרִיאֵל הַשָּׂר, וְאָחָיו מֵאָה וְעֶשְׂרִים. ו לִבְנֵי, מְרָרִי--עַשָׂיָה הַשָּׂר, וְאָחָיו מָאתַיִם וְעֶשְׂרִים. ז לִבְנֵי, גֵּרְשׁוֹם--יוֹאֵל הַשָּׂר, וְאָחָיו מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים. ח לִבְנֵי, אֱלִיצָפָן--שְׁמַעְיָה הַשָּׂר, וְאָחָיו מָאתָיִם. ט לִבְנֵי, חֶבְרוֹן--אֱלִיאֵל הַשָּׂר, וְאָחָיו שְׁמוֹנִים. י לִבְנֵי, עֻזִּיאֵל: עַמִּינָדָב הַשָּׂר--וְאָחָיו, מֵאָה וּשְׁנֵים עָשָׂר. יא וַיִּקְרָא דָוִיד, לְצָדוֹק וּלְאֶבְיָתָר הַכֹּהֲנִים; וְלַלְוִיִּם, לְאוּרִיאֵל עַשָׂיָה וְיוֹאֵל שְׁמַעְיָה, וֶאֱלִיאֵל, וְעַמִּינָדָב. יב וַיֹּאמֶר לָהֶם, אַתֶּם רָאשֵׁי הָאָבוֹת לַלְוִיִּם; הִתְקַדְּשׁוּ, אַתֶּם וַאֲחֵיכֶם, וְהַעֲלִיתֶם אֵת אֲרוֹן יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, אֶל-הַכִּינוֹתִי לוֹ. יג כִּי לְמַבָּרְאשׁוֹנָה, לֹא אַתֶּם--פָּרַץ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בָּנוּ, כִּי-לֹא דְרַשְׁנֻהוּ כַּמִּשְׁפָּט. יד וַיִּתְקַדְּשׁוּ, הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם, לְהַעֲלוֹת, אֶת-אֲרוֹן יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. טו וַיִּשְׂאוּ בְנֵי-הַלְוִיִּם, אֵת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים, כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה, כִּדְבַר יְהוָה--בְּכָתְפָם בַּמּוֹטוֹת, עֲלֵיהֶם. טז וַיֹּאמֶר דָּוִיד, לְשָׂרֵי הַלְוִיִּם, לְהַעֲמִיד אֶת-אֲחֵיהֶם הַמְשֹׁרְרִים, בִּכְלֵי-שִׁיר נְבָלִים וְכִנֹּרוֹת וּמְצִלְתָּיִם--מַשְׁמִיעִים לְהָרִים-בְּקוֹל, לְשִׂמְחָה. יז וַיַּעֲמִידוּ הַלְוִיִּם, אֵת הֵימָן בֶּן-יוֹאֵל, וּמִן-אֶחָיו, אָסָף בֶּן-בֶּרֶכְיָהוּ; וּמִן-בְּנֵי מְרָרִי אֲחֵיהֶם, אֵיתָן בֶּן-קוּשָׁיָהוּ. יח וְעִמָּהֶם, אֲחֵיהֶם הַמִּשְׁנִים: זְכַרְיָהוּ בֶּן וַיְעַזִּיאֵל וּשְׁמִרָמוֹת וִיחִיאֵל וְעַנִּי אֱלִיאָב וּבְנָיָהוּ וּמַעֲשֵׂיָהוּ וּמַתִּתְיָהוּ וְאֱלִיפְלֵהוּ וּמִקְנֵיָהוּ וְעֹבֵד אֱדֹם, וִיעִיאֵל--הַשֹּׁעֲרִים. יט וְהַמְשֹׁרְרִים, הֵימָן אָסָף וְאֵיתָן--בִּמְצִלְתַּיִם נְחֹשֶׁת, לְהַשְׁמִיעַ. כ וּזְכַרְיָה וַעֲזִיאֵל וּשְׁמִרָמוֹת וִיחִיאֵל, וְעַנִּי וֶאֱלִיאָב, וּמַעֲשֵׂיָהוּ, וּבְנָיָהוּ--בִּנְבָלִים, עַל-עֲלָמוֹת. כא וּמַתִּתְיָהוּ וֶאֱלִיפְלֵהוּ, וּמִקְנֵיָהוּ וְעֹבֵד אֱדֹם, וִיעִיאֵל, וַעֲזַזְיָהוּ--בְּכִנֹּרוֹת עַל-הַשְּׁמִינִית, לְנַצֵּחַ. כב וּכְנַנְיָהוּ שַׂר-הַלְוִיִּם, בְּמַשָּׂא--יָסֹר, בַּמַּשָּׂא, כִּי מֵבִין, הוּא. כג וּבֶרֶכְיָה, וְאֶלְקָנָה, שֹׁעֲרִים, לָאָרוֹן. כד וּשְׁבַנְיָהוּ וְיוֹשָׁפָט וּנְתַנְאֵל וַעֲמָשַׂי וְזַכַרְיָהוּ וּבְנָיָהוּ וֶאֱלִיעֶזֶר, הַכֹּהֲנִים, מחצצרים (מַחְצְרִים) בַּחֲצֹצְרוֹת, לִפְנֵי אֲרוֹן הָאֱלֹהִים; וְעֹבֵד אֱדֹם וִיחִיָּה, שֹׁעֲרִים לָאָרוֹן. כה וַיְהִי דָּוִיד וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל, וְשָׂרֵי הָאֲלָפִים: הַהֹלְכִים, לְהַעֲלוֹת אֶת-אֲרוֹן בְּרִית-יְהוָה מִן-בֵּית עֹבֵד-אֱדֹם--בְּשִׂמְחָה. כו וַיְהִי, בֶּעְזֹר הָאֱלֹהִים, אֶת-הַלְוִיִּם, נֹשְׂאֵי אֲרוֹן בְּרִית-יְהוָה; וַיִּזְבְּחוּ שִׁבְעָה-פָרִים, וְשִׁבְעָה אֵילִים. כז וְדָוִיד מְכֻרְבָּל בְּמְעִיל בּוּץ, וְכָל-הַלְוִיִּם הַנֹּשְׂאִים אֶת-הָאָרוֹן, וְהַמְשֹׁרְרִים, וּכְנַנְיָה הַשַּׂר הַמַּשָּׂא הַמְשֹׁרְרִים; וְעַל-דָּוִיד, אֵפוֹד בָּד. כח וְכָל-יִשְׂרָאֵל, מַעֲלִים אֶת-אֲרוֹן בְּרִית-יְהוָה, בִּתְרוּעָה וּבְקוֹל שׁוֹפָר, וּבַחֲצֹצְרוֹת וּבִמְצִלְתָּיִם; מַשְׁמִעִים, בִּנְבָלִים וְכִנֹּרוֹת. כט וַיְהִי, אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה, בָּא, עַד-עִיר דָּוִיד; וּמִיכַל בַּת-שָׁאוּל נִשְׁקְפָה בְּעַד הַחַלּוֹן, וַתֵּרֶא אֶת-הַמֶּלֶךְ דָּוִיד מְרַקֵּד וּמְשַׂחֵק, וַתִּבֶז לוֹ, בְּלִבָּהּ.

יום שני כ׳ טבת

חומש - שני פרשת וארא

יד אֵלֶּה רָאשֵׁי בֵית־אֲבֹתָם בְּנֵי רְאוּבֵן בְּכֹר יִשְׂרָאֵל חֲנוֹךְ וּפַלּוּא חֶצְרֹן וְכַרְמִי אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת רְאוּבֵן׃

אֵלֶּה רָאשֵׁי בֵית־אֲבֹתָם. מִתּוֹךְ שֶׁהַזִּקֵּק לְיַחֵס שִׁבְטוֹ שֶׁל לֵוִי עַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בִּשְׁבִיל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, הִתְחִיל לְיַחֵסָם דֶּרֶךְ תּוֹלְדוֹתָם מֵרְאוּבֵן. וּבְפִסְיקְתָּא רַבָּתֵי רָאִיתִי, לְפִי שֶׁקִּנְטְרָם יַעֲקֹב אָבִינוּ לִשְׁלוֹשָׁה שִׁבָטִים הַלָּלוּ בְּשָׁעַת מוֹתוֹ, חָזַר הַכָּתוּב וְיִחֲסָם כָּאן לְבַדָּם, לוֹמַר שֶׁחֲשׁוּבִים הֵם׃

טו וּבְנֵי שִׁמְעוֹן יְמוּאֵל וְיָמִין וְאֹהַד וְיָכִין וְצֹחַר וְשָׁאוּל בֶּן־הַכְּנַעֲנִית אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת שִׁמְעוֹן׃

טז וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־לֵוִי לְתֹלְדֹתָם גֵּרְשׁוֹן וּקְהָת וּמְרָרִי וּשְׁנֵי חַיֵּי לֵוִי שֶׁבַע וּשְׁלֹשִׁים וּמְאַת שָׁנָה׃

וּשְׁנֵי חַיֵּי לֵוִי וגו׳. לָמָּה נִמְנוּ שְׁנוֹתָיו שֶׁל לֵוִי? לְהוֹדִיעַ כַּמָּה יְמֵי הַשִּׁעְבּוּד; שֶׁכָּל זְמַן שֶׁאֶחָד מִן הַשְּׁבָטִים קַיָּם לֹא הָיָה שִׁעְבּוּד (שמות רבה א׳), שֶׁנֶּאֱמַר "וַיָּמָת יוֹסֵף וְכָל אֶחָיו" (שמות א), וְאַחַר כָּךְ "וַיָּקָם מֶלֶךְ חָדָשׁ", וְלֵוִי הֶאֱרִיךְ יָמִים עַל כֻּלָּם׃

יז בְּנֵי גֵרְשׁוֹן לִבְנִי וְשִׁמְעִי לְמִשְׁפְּחֹתָם׃

יח וּבְנֵי קְהָת עַמְרָם וְיִצְהָר וְחֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל וּשְׁנֵי חַיֵּי קְהָת שָׁלֹשׁ וּשְׁלֹשִׁים וּמְאַת שָׁנָה׃

וּשְׁנֵי חַיֵּי קְהָת וּשְׁנֵי חַיֵּי עַמְרָם וגו׳. מֻחְשָׁבוֹן זֶה אָנוּ לְמֵדִים עַל מוֹשַׁב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה שֶׁאָמַר הַכָּתוּב (בראשית ט״ו:י״ג), שֶׁלֹּא בְאֶרֶץ מִצְרַיִם לְבַדָּהּ הָיוּ, אֶלָּא מִיּוֹם שֶׁנּוֹלַד יִצְחָק; שֶׁהֲרֵי קְהָת מִיּוֹרְדֵי מִצְרַיִם הָיָה, חֻשַּׁב כָּל שְׁנוֹתָיו וּשְׁנוֹת עַמְרָם וּשְׁמוֹנִים שֶׁל מֹשֶׁה, לֹא תִמְצָאֵם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה, וְהִרְבֵּה שָׁנִים נִבְלָעִים לַבָּנִים בִּשְׁנֵי הָאָבוֹת׃

יט וּבְנֵי מְרָרִי מַחְלִי וּמוּשִׁי אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת הַלֵּוִי לְתֹלְדֹתָם׃

כ וַיִּקַּח עַמְרָם אֶת־יוֹכֶבֶד דֹּדָתוֹ לוֹ לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־מֹשֶׁה וּשְׁנֵי חַיֵּי עַמְרָם שֶׁבַע וּשְׁלֹשִׁים וּמְאַת שָׁנָה׃

יוֹכֶבֶד דודתו. אַחַת אֲבוּהִי, בַּת לֵוִי אֲחוֹת קְהָת׃

כא וּבְנֵי יִצְהָר קֹרַח וָנֶפֶג וְזִכְרִי׃

כב וּבְנֵי עֻזִּיאֵל מִישָׁאֵל וְאֶלְצָפָן וְסִתְרִי׃

כג וַיִּקַּח אַהֲרֹן אֶת־אֱלִישֶׁבַע בַּת־עַמִּינָדָב אֲחוֹת נַחְשׁוֹן לוֹ לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ אֶת־נָדָב וְאֶת־אֲבִיהוּא אֶת־אֶלְעָזָר וְאֶת־אִיתָמָר׃

אֲחוֹת נַחְשׁוֹן. מִכָּאן לָמְדוּ, הַנּוֹשֵׂא אִשָּׁה צָרִיךְ לִבְדֹּק בְּאַחֶיהָ (בבא בתרא ק״י)׃

כד וּבְנֵי קֹרַח אַסִּיר וְאֶלְקָנָה וַאֲבִיאָסָף אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת הַקָּרְחִי׃

כה וְאֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן לָקַח־לוֹ מִבְּנוֹת פּוּטִיאֵל לוֹ לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ אֶת־פִּינְחָס אֵלֶּה רָאשֵׁי אֲבוֹת הַלְוִיִּם לְמִשְׁפְּחֹתָם׃

מִבְּנוֹת פּוּטִיאֵל. מִזֶּרַע יִתְרוֹ שֶׁפִּטֵּם עֶגְלִים לַעֲבוֹדָה זָרָה, וּמִזֶּרַע יוֹסֵף שֶׁפִּטְפֵּט בְּיִצְרוֹ (סוטה מ״ג)׃

כו הוּא אַהֲרֹן וּמֹשֶׁה אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה לָהֶם הוֹצִיאוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל־צִבְאֹתָם׃

הוּא אַהֲרֹן וּמֹשֶׁה. אֵלּוּ שֶׁהֻזְכְּרוּ לְמַעְלָה, שֶׁיָּלְדָה יוֹכֶבֶד לְעַמְרָם. הוּא אהרן ומשה. יֵשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁמַּקְדִּים אַהֲרֹן לְמֹשֶׁה וְיֵשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁמַּקְדִּים מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן, לוֹמַר לָךְ שֶׁשִּׁקּוּלִין כְּאֶחָד׃ **עַל־צִבְאֹתָם.** בְּצִבְאוֹתָם, כָּל צְבָאָם לְשִׁבְטֵיהֶם; יֵשׁ עַל שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא בְּמָקוֹם אוֹת אַחַת, "וְעַל חַרְבְּךָ תִחְיֶה" (בראשית כ"ז), כְּמוֹ בְּחַרְבְּךָ, "עֲמַדְתֶּם עַל חַרְבְּכֶם" (יחזקאל ל"ג) – בְּחַרְבְּכֶם׃

כז הֵם הַמְדַבְּרִים אֶל־פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם לְהוֹצִיא אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם הוּא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן׃

הֵם הַמְדַבְּרִים וגו׳. הֵם שֶׁנִּצְטַוּוּ, הֵם שֶׁקִּיְּמוּ: **הוּא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן.** הֵם בִּשְׁלִיחוּתָם וּבְצִדְקָתָם מִתְּחִלָּה וְעַד סוֹף (מגילה י״א)׃

כח וַיְהִי בְּיוֹם דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

וַיְהִי בְּיוֹם דִּבֶּר וגו׳. מְחֻבָּר לַמִּקְרָא שֶׁלְּאַחֲרָיו׃

תהלים - פרקים צ״ז-ק״ג

פרק צז: א יְ־הוָ־ה מָלָךְ תָּגֵל הָאָרֶץ יִשְׂמְחוּ אִיִּים רַבִּים׃ ב עָנָן וַעֲרָפֶל סְבִיבָיו צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כִּסְאוֹ׃ ג אֵשׁ לְפָנָיו תֵּלֵךְ וּתְלַהֵט סָבִיב צָרָיו׃ ד הֵאִירוּ בְרָקָיו תֵּבֵל רָאֲתָה וַתָּחֶל הָאָרֶץ׃ ה הָרִים כַּדּוֹנַג נָמַסּוּ מִלִּפְנֵי יְ־הוָ־ה מִלִּפְנֵי אֲדוֹן כָּל־הָאָרֶץ׃ ו הִגִּידוּ הַשָּׁמַיִם צִדְקוֹ וְרָאוּ כָל־ הָעַמִּים כְּבוֹדוֹ׃ ז יֵבֹשׁוּ כָּל־עֹבְדֵי פֶסֶל הַמִּתְהַלְלִים

בָּאֱלִילִים הִשְׁתַּחֲווּ־לוֹ כָּל־אֱלֹהִים׃ ח שָׁמְעָה וַתִּשְׂמַח צִיּוֹן וַתָּגֵלְנָה בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיךָ יְ־הוָ־ה׃ ט כִּי־אַתָּה יְ־הוָ־ה עֶלְיוֹן עַל־ כָּל־הָאָרֶץ מְאד נַעֲלֵיתָ עַל־כָּל־אֱלֹהִים׃ י אֹהֲבֵי יְ־הוָ־ה שִׂנְאוּ רָע שֹׁמֵר נַפְשׁוֹת חֲסִידָיו מִיַּד רְשָׁעִים יַצִּילֵם׃ יא אוֹר זָרֻעַ לַצַּדִּיק וּלְיִשְׁרֵי־לֵב שִׂמְחָה׃ יב שִׂמְחוּ צַדִּיקִים בַּי־הוָ־ה וְהוֹדוּ לְזֵכֶר קָדְשׁוֹ׃

פרק צח: א מִזְמוֹר שִׁירוּ לַי־הוָ־ה שִׁיר חָדָשׁ כִּי־נִפְלָאוֹת עָשָׂה הוֹשִׁיעָה־לּוֹ יְמִינוֹ וּזְרוֹעַ קָדְשׁוֹ׃ ב הוֹדִיעַ יְ־הוָ־ה יְשׁוּעָתוֹ לְעֵינֵי הַגּוֹיִם גִּלָּה צִדְקָתוֹ׃ ג זָכַר חַסְדּוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ לְבֵית יִשְׂרָאֵל רָאוּ כָל־אַפְסֵי־ אָרֶץ אֵת יְשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ׃ ד הָרִיעוּ לַי־הוָ־ה כָּל־הָאָרֶץ פִּצְחוּ וְרַנְּנוּ וְזַמֵּרוּ׃ ה זַמְּרוּ לַי־הוָ־ה בְּכִנּוֹר בְּכִנּוֹר וְקוֹל זִמְרָה׃ ו בַּחֲצֹצְרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר הָרִיעוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ יְ־הוָ־ה׃ ז יִרְעַם הַיָּם וּמְלֹאוֹ תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי בָהּ׃ ח נְהָרוֹת יִמְחֲאוּ־כָף יַחַד הָרִים יְרַנֵּנוּ׃ ט לִפְנֵי־יְ־הוָ־ה כִּי בָא לִשְׁפֹּט הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט־תֵּבֵל בְּצֶדֶק וְעַמִּים בְּמֵישָׁרִים׃

פרק צט: א יְ־הוָ־ה מָלָךְ יִרְגְּזוּ עַמִּים יֹשֵׁב כְּרוּבִים תָּנוּט הָאָרֶץ׃ ב יְ־הוָ־ה בְּצִיּוֹן גָּדוֹל וְרָם הוּא עַל־כָּל־ הָעַמִּים׃ ג יוֹדוּ שִׁמְךָ גָּדוֹל וְנוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא׃ ד וְעֹז מֶלֶךְ מִשְׁפָּט אָהֵב אַתָּה כוֹנַנְתָּ מֵישָׁרִים מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בְּיַעֲקֹב אַתָּה עָשִׂיתָ׃ ה רוֹמְמוּ יְ־הוָ־ה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא׃ ו מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכֹהֲנָיו וּשְׁמוּאֵל בְּקֹרְאֵי שְׁמוֹ קֹרְאִים אֶל־יְ־הוָ־ה וְהוּא יַעֲנֵם׃ ז בְּעַמּוּד עָנָן יְדַבֵּר אֲלֵיהֶם שָׁמְרוּ עֵדֹתָיו וְחֹק נָתַן־לָמוֹ׃ ח יְ־הוָ־ה אֱלֹהֵינוּ אַתָּה עֲנִיתָם אֵל נֹשֵׂא הָיִיתָ לָהֶם וְנֹקֵם עַל־עֲלִילוֹתָם׃ ט רוֹמְמוּ יְ־הוָ־ה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ יְ־הוָ־ה אֱלֹהֵינוּ׃

פרק ק: א מִזְמוֹר לְתוֹדָה הָרִיעוּ לַי־הוָ־ה כָּל־הָאָרֶץ׃ ב עִבְדוּ אֶת־יְ־הוָ־ה בְּשִׂמְחָה בֹּאוּ לְפָנָיו בִּרְנָנָה׃ ג דְּעוּ כִּי יְ־הוָ־ה הוּא אֱלֹהִים הוּא עָשָׂנוּ (וְלוֹ) [וְלֹא] אֲנַחְנוּ עַמּוֹ וְצֹאן מַרְעִיתוֹ׃ ד בֹּאוּ שְׁעָרָיו בְּתוֹדָה חֲצֵרֹתָיו בִּתְהִלָּה הוֹדוּ לוֹ בָּרְכוּ שְׁמוֹ׃ ה כִּי־טוֹב יְ־הוָ־ה לְעוֹלָם חַסְדּוֹ וְעַד־דֹּר וָדֹר אֱמוּנָתוֹ׃

פרק קא: א לְדָוִד מִזְמוֹר חֶסֶד־וּמִשְׁפָּט אָשִׁירָה לְךָ יְ־הוָ־ה אֲזַמֵּרָה׃ ב אַשְׂכִּילָה בְּדֶרֶךְ תָּמִים מָתַי תָּבוֹא אֵלָי אֶתְהַלֵּךְ בְּתָם־לְבָבִי בְּקֶרֶב בֵּיתִי׃ ג לֹא־אָשִׁית לְנֶגֶד עֵינַי דְּבַר־בְּלִיָּעַל עֲשֹׂה־סֵטִים שָׂנֵאתִי לֹא יִדְבַּק בִּי׃ ד לֵבָב עִקֵּשׁ יָסוּר מִמֶּנִּי רָע לֹא אֵדָע׃ ה (מְלָשְׁנִי) [מְלָשְׁנִי] בַסֵּתֶר רֵעֵהוּ אוֹתוֹ אַצְמִית גְּבַהּ־עֵינַיִם וּרְחַב לֵבָב אוֹתוֹ לֹא אוּכָל׃ ו עֵינַי בְּנֶאֱמְנֵי־אֶרֶץ לָשֶׁבֶת עִמָּדִי הֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ תָּמִים הוּא יְשָׁרְתֵנִי׃ ז לֹא־יֵשֵׁב בְּקֶרֶב בֵּיתִי עֹשֵׂה רְמִיָּה דֹּבֵר שְׁקָרִים לֹא־ יִכּוֹן לְנֶגֶד עֵינָי׃ ח לַבְּקָרִים אַצְמִית כָּל־רִשְׁעֵי־אֶרֶץ לְהַכְרִית מֵעִיר־יְ־הוָ־ה כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן׃

פרק קב: א תְּפִלָּה לְעָנִי כִּי־יַעֲטֹף וְלִפְנֵי יְ־הוָ־ה יִשְׁפֹּךְ שִׂיחוֹ׃ ב יְ־הוָ־ה שִׁמְעָה תְּפִלָּתִי וְשַׁוְעָתִי אֵלֶיךָ תָּבוֹא׃ ג אַל־תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי בְּיוֹם צַר לִי הַטֵּה־אֵלַי אָזְנֶךָ בְּיוֹם אֶקְרָא מַהֵר עֲנֵנִי׃ ד כִּי־ כָלוּ בָעָשָׁן יָמָי וְעַצְמוֹתַי כְּמוֹקֵד נִחָרוּ׃ ה הוּכָּה כָעֵשֶׂב וַיִּבַשׁ לִבִּי כִּי שָׁכַחְתִּי מֵאֲכֹל לַחְמִי׃ ו מִקּוֹל אַנְחָתִי דָּבְקָה עַצְמִי לִבְשָׂרִי׃ ז דָּמִיתִי לְקָאַת מִדְבָּר הָיִיתִי כְּכוֹס חָרְבוֹת׃ ח שָׁקַדְתִּי וָאֱהְיֶה כְּצִפּוֹר בּוֹדֵד עַל־גָּג׃ ט כָּל־הַיּוֹם חֵרְפוּנִי אוֹיְבָי מְהוֹלָלַי בִּי נִשְׁבָּעוּ׃ י כִּי־אֵפֶר כַּלֶּחֶם אָכָלְתִּי וְשִׁקֻּוַי בִּבְכִי מָסָכְתִּי׃ יא מִפְּנֵי־זַעַמְךָ וְקִצְפֶּךָ כִּי נְשָׂאתַנִי וַתַּשְׁלִיכֵנִי׃ יב יָמַי כְּצֵל נָטוּי וַאֲנִי כָּעֵשֶׂב איבָשׁ׃ יג וְאַתָּה יְ־הוָ־ה לְעוֹלָם תֵּשֵׁב וְזִכְרְךָ לְדֹר וָדֹר׃ יד אַתָּה תָּקוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן כִּי־עֵת לְחֶנְנָהּ כִּי־בָא מוֹעֵד׃ טו כִּי־רָצוּ עֲבָדֶיךָ אֶת־אֲבָנֶיהָ וְאֶת־עֲפָרָהּ יְחֹנֵנוּ׃ טז וְיִירְאוּ גוֹיִם אֶת־שֵׁם יְ־הוָ־ה וְכָל־מַלְכֵי הָאָרֶץ אֶת־כְּבוֹדֶךָ׃ יז כִּי־בָנָה יְ־הוָ־ה צִיּוֹן נִרְאָה בִּכְבוֹדוֹ׃ יח פָּנָה אֶל־תְּפִלַּת הָעַרְעָר וְלֹא־בָזָה אֶת־תְּפִלָּתָם׃ יט תִּכָּתֵב זֹאת לְדוֹר אַחֲרוֹן וְעַם נִבְרָא יְהַלֶּל־יָהּ׃ כ כִּי־הִשְׁקִיף מִמְּרוֹם קָדְשׁוֹ יְ־הוָ־ה מִשָּׁמַיִם אֶל־אֶרֶץ הִבִּיט׃ כא לִשְׁמֹעַ אֶנְקַת אָסִיר לְפַתֵּחַ בְּנֵי תְמוּתָה׃ כב לְסַפֵּר בְּצִיּוֹן שֵׁם יְ־הוָ־ה וּתְהִלָּתוֹ בִּירוּשָׁלָם׃ כג בְּהִקָּבֵץ עַמִּים יַחְדָּו וּמַמְלָכוֹת לַעֲבֹד אֶת־יְ־הוָ־ה׃ כד עִנָּה בַדֶּרֶךְ (כֹּחוֹ) [כֹּחִי] קִצַּר יָמָי׃ כה אמַר אֵלִי אַל־ תַּעֲלֵנִי בַּחֲצִי יָמָי בְּדוֹר דּוֹרִים שְׁנוֹתֶיךָ׃ כו לְפָנִים הָאָרֶץ יָסַדְתָּ וּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ שָׁמָיִם׃ כז הֵמָּה יאבֵדוּ וְאַתָּה תַּעֲמֹד וְכֻלָּם כַּבֶּגֶד יִבְלוּ כַּלְבוּשׁ תַּחֲלִיפֵם וְיַחֲלֹפוּ׃ כח וְאַתָּה־הוּא וּשְׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתָּמּוּ׃ כט בְּנֵי־עֲבָדֶיךָ יִשְׁכֹּנוּ וְזַרְעָם לְפָנֶיךָ יִכּוֹן׃

פרק קג: א לְדָוִד בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת־יְ־הוָ־ה וְכָל־קְרָבַי אֶת־שֵׁם קָדְשׁוֹ׃ ב בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת־יְ־הוָ־ה וְאַל־ תִּשְׁכְּחִי כָּל־גְּמוּלָיו׃ ג הַסֹּלֵחַ לְכָל־עֲוֹנֵכִי הָרֹפֵא לְכָל־תַּחֲלוּאָיְכִי׃ ד הַגּוֹאֵל מִשַּׁחַת חַיֵּיכִי הַמְעַטְּרֵכִי חֶסֶד וְרַחֲמִים׃ ה הַמַּשְׂבִּיַע בַּטּוֹב עֶדְיֵךְ תִּתְחַדֵּשׁ כַּנֶּשֶׁר נְעוּרָיְכִי׃ ו עֹשֵׂה צְדָקוֹת יְ־הוָ־ה וּמִשְׁפָּטִים לְכָל־עֲשׁוּקִים׃ ז יוֹדִיעַ דְּרָכָיו לְמֹשֶׁה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲלִילוֹתָיו׃ ח רַחוּם וְחַנּוּן יְ־הוָ־ה אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חָסֶד׃ ט לֹא־לָנֶצַח יָרִיב וְלֹא לְעוֹלָם יִטּוֹר׃ י לֹא כַחֲטָאֵינוּ עָשָׂה לָנוּ וְלֹא כַעֲוֹנֹתֵינוּ גָּמַל עָלֵינוּ׃ יא כִּי כִּגְבֹהַּ שָׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ גָּבַר חַסְדּוֹ עַל־יְרֵאָיו׃ יב כִּרְחֹק מִזְרָח מִמַּעֲרָב הִרְחִיק מִמֶּנּוּ אֶת־פִּשָׁעֵינוּ׃ יג כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנִים רִחַם יְ־הוָ־ה עַל־יְרֵאָיו׃ יד כִּי הוּא יָדַע יִצְרֵנוּ זָכוֹר כִּי־עָפָר אֲנָחְנוּ׃ טו אֱנוֹשׁ כֶּחָצִיר יָמָיו כְּצִיץ הַשָּׂדֶה כֵּן יָצִיץ׃ טז כִּי רוּחַ עָבְרָה־בּוֹ וְאֵינֶנּוּ וְלֹא־יַכִּירֶנּוּ עוֹד מְקוֹמוֹ׃ יז וְחֶסֶד יְ־הוָ־ה מֵעוֹלָם וְעַד־ עוֹלָם עַל־יְרֵאָיו וְצִדְקָתוֹ לִבְנֵי בָנִים׃ יח לְשֹׁמְרֵי בְרִיתוֹ וּלְזֹכְרֵי פִקֻּדָיו לַעֲשׂוֹתָם׃ יט יְ־הוָ־ה בַּשָּׁמַיִם הֵכִין כִּסְאוֹ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה׃ כ בָּרְכוּ יְ־הוָ־ה מַלְאָכָיו גִּבֹּרֵי כֹחַ עֹשֵׂי דְבָרוֹ לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ׃ כא בָּרְכוּ יְ־הוָ־ה כָּל־צְבָאָיו מְשָׁרְתָיו עֹשֵׂי רְצוֹנוֹ׃ כב בָּרְכוּ יְ־הוָ־ה כָּל־ מַעֲשָׂיו בְּכָל־מְקוֹמוֹת מֶמְשַׁלְתּוֹ בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת־יְ־הוָ־ה׃

תניא - ליקוטי אמרים פרק י"ג

והנה מדת אהבה זו האמורה בבינונים בשעת התפלה ע"י התגברות הנפש האלהית כו' הנה לגבי מדרגת הצדיקים עובדי ה' באמת לאמיתו אין בחי' אהבה זו נקראת בשם עבודת אמת כלל מאחר שחולפת ועוברת אחר התפלה וכתיב שפת אמת תכון לעד ועד ארגיעה לשון שקר ואעפ"כ לגבי מדרגת הבינונים נקראת עבודה תמה באמת לאמיתו שלהם איש איש כפי מדרגתו במדרגת הבינונים והריני קורא באהבתם שבתפלתם ג"כ שפת אמת תכון לעד הואיל ובכח נפשם האלהית לחזור ולעורר בחי' אהבה זו לעולם בהתגברותה בשעת התפלה מדי יום ביום ע"י הכנה הראויה לכל נפש כפי ערכה ומדרגת' כי הנה מדת אמת היא מדתו של יעקב הנקרא בריח התיכון המבריח מן הקצה אל הקצה מרום המעלות ומדרגות עד סוף כל דרגין ובכל מעלה ומדרגה מבריח תוך נקודה האמצעית שהיא נקודת ובחי' מדת אמת שלה ומדת אמת היא נחלה בלי מצרים ואין לה שיעור למעלה עד רום המעלות וכל מעלות ומדרגות שלמטה הם כאין לגבי מעלות ומדרגות שלמעלה מהן [כידוע לי"ח שבחי' ראש ומוחין של מדרגות תחתונות הן למטה מבחי' עקביים ורגלי מדרגות עליונות מהן וכמאמר רז"ל רגלי החיות כנגד כולן]:

היום יום - כ' טבת

אדמו"ר האמצעי ענה לאחד ביחידות: כאשר משוחח האחד עם זולתו בעניני עבודת ה', ולומדים יחד - הרי זה מצב של שתי "נפש-אלוקית" נגד "נפש-טבעית" אחת.

ספר המצוות לרמב"ם - שיעור ש'

מצות לא תעשה מצוה רלה הזהיר מהלוות ברבית. והוא אמרו יתעלה את כספך לא תתן לו בנשך ובמרבית לא תתן אכלך, ושני לאוין אלו אמנם הם בענין אחד ובאו לחזוק וכדי שיהיה מי שילוה ברבית עובר בשני לאוין לא שהם שני ענינים כי הנשך הוא הרבית והרבית הוא הנשך. ובגמרא מציעא (דף ס' ע"ב) אמרו אי אתה מוצא נשך בלא תרבית ולא תרבית בלא נשך ולא חלקן הכתוב אלא לעבור עליו בשני לאוין, ושם אמרו דאורייתא נשך ותרבית חדא מלתא היא ושם אמרו השתא דכתיב את כספך לא תתן לו בנשך קרי ביה הכי את כספך לא תתן לו בנשך ובמרבית ובנשך ומרבית לא תתן אכלך, הנה יהיה כל מה שילוה ברבית או כסף או פירות כבר עבר בשני לאוין מחובר אל שאר לאוין שבאו גם כן במלוה לחזוק גם כן, כי הנה נכפלה האזהרה זו בלשון אחר ואמר לא תקח מאתו נשך ותרבית, והתבאר בגמרא מציעא (דף ס"א) שזה הלאו גם כן למלוה הוא, אבל אלו כלם לאוי יתירי כמו שבארנו בשרש ט' שהם כלם בענין אחד נכפל, והוא שיזהיר המלוה מהלוות ברבית. וכבר התבארו משפטי מצוה זו בחמישי ממציעא. (בהר, הלכות מלוה ולוה פ"ד):

נ"ך - דברי הימים א' פרק ט"ז

א וַיָּבִיאוּ, אֶת-אֲרוֹן הָאֱלֹהִים, וַיַּצִּיגוּ אֹתוֹ, בְּתוֹךְ הָאֹהֶל אֲשֶׁר נָטָה-לוֹ דָּוִיד; וַיַּקְרִיבוּ עֹלוֹת וּשְׁלָמִים, לִפְנֵי הָאֱלֹהִים. ב וַיְכַל דָּוִיד, מֵהַעֲלוֹת הָעֹלָה וְהַשְּׁלָמִים; וַיְבָרֶךְ אֶת-הָעָם, בְּשֵׁם יְהוָה. ג וַיְחַלֵּק לְכָל-אִישׁ יִשְׂרָאֵל, מֵאִישׁ וְעַד-אִשָּׁה--לְאִישׁ, כִּכַּר-לֶחֶם, וְאֶשְׁפָּר, וַאֲשִׁישָׁה. ד וַיִּתֵּן לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה, מִן-הַלְוִיִּם--מְשָׁרְתִים; וּלְהַזְכִּיר וּלְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל, לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. ה אָסָף הָרֹאשׁ, וּמִשְׁנֵהוּ זְכַרְיָה; יְעִיאֵל וּשְׁמִירָמוֹת וִיחִיאֵל וּמַתִּתְיָה וֶאֱלִיאָב וּבְנָיָהוּ וְעֹבֵד אֱדֹם וִיעִיאֵל, בִּכְלֵי נְבָלִים וּבְכִנֹּרוֹת, וְאָסָף, בַּמְצִלְתַּיִם מַשְׁמִיעַ. ו וּבְנָיָהוּ וְיַחֲזִיאֵל, הַכֹּהֲנִים--בַּחֲצֹצְרוֹת תָּמִיד, לִפְנֵי אֲרוֹן בְּרִית-הָאֱלֹהִים. ז בַּיּוֹם הַהוּא, אָז נָתַן דָּוִיד בָּרֹאשׁ, לְהֹדוֹת, לַיהוָה--בְּיַד-אָסָף, וְאֶחָיו. ח הוֹדוּ לַיהוָה, קִרְאוּ בִשְׁמוֹ-- הוֹדִיעוּ בָעַמִּים, עֲלִילֹתָיו. ט שִׁירוּ לוֹ, זַמְּרוּ-לוֹ שִׂיחוּ, בְּכָל-נִפְלְאֹתָיו. י הִתְהַלְלוּ, בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ-- יִשְׂמַח, לֵב מְבַקְשֵׁי יְהוָה. יא דִּרְשׁוּ יְהוָה, וְעֻזּוֹ בַּקְּשׁוּ פָנָיו, תָּמִיד. {ר} יב זִכְרוּ, נִפְלְאֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה מֹפְתָיו, וּמִשְׁפְּטֵי-פִיהוּ. יג זֶרַע, יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב, בְּחִירָיו. יד הוּא, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל-הָאָרֶץ, מִשְׁפָּטָיו. טו זִכְרוּ לְעוֹלָם, בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה, לְאֶלֶף דּוֹר. טז אֲשֶׁר כָּרַת, אֶת-אַבְרָהָם-וּשְׁבוּעָתוֹ, לְיִצְחָק. יז וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב, לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל, בְּרִית עוֹלָם. יח לֵאמֹר, לְךָ אֶתֵּן אֶרֶץ-כְּנָעַן חֶבֶל,

נַחֲלָתָֽכֶם. יט בִּהְיוֹתְכֶם, מְתֵי מִסְפָּר כִּמְעַט, וְגָרִים בָּהּ. כ וַיִּתְהַלְּכוּ, מִגּוֹי אֶל-גּוֹי וּמִמַּמְלָכָה, אֶל-עַם אַחֵר. כא לֹא-הִנִּיחַ לְאִישׁ, לְעָשְׁקָם; וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם, מְלָכִים. כב אַל-תִּגְּעוּ, בִּמְשִׁיחָי-- {ס} וּבִנְבִיאַי, אַל-תָּרֵעוּ. {ר} כג שִׁירוּ לַיהוָה, כָּל-הָאָרֶץ-- {ס} בַּשְּׂרוּ מִיּוֹם-אֶל-יוֹם, יְשׁוּעָתוֹ. {ר} כד סַפְּרוּ בַגּוֹיִם, אֶת-כְּבוֹדוֹ-- {ס} בְּכָל-הָעַמִּים, נִפְלְאֹתָיו. {ר} כה כִּי גָדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל, מְאֹד-- {ס} וְנוֹרָא הוּא, עַל-כָּל-אֱלֹהִים. {ר} כו כִּי כָּל-אֱלֹהֵי הָעַמִּים, אֱלִילִים-- {ס} וַיהוָה, שָׁמַיִם עָשָׂה. {ר} כז הוֹד וְהָדָר, לְפָנָיו-- {ס} עֹז וְחֶדְוָה, בִּמְקֹמוֹ. {ר} כח הָבוּ לַיהוָה, מִשְׁפְּחוֹת עַמִּים-- {ס} הָבוּ לַיהוָה, כָּבוֹד וָעֹז. {ר} כט הָבוּ לַיהוָה, כְּבוֹד שְׁמוֹ; {ס} שְׂאוּ מִנְחָה, וּבֹאוּ לְפָנָיו-- {ר} הִשְׁתַּחֲווּ לַיהוָה, בְּהַדְרַת-קֹדֶשׁ. {ס} ל חִילוּ מִלְּפָנָיו, כָּל-הָאָרֶץ-- {ר} אַף-תִּכּוֹן תֵּבֵל, בַּל-תִּמּוֹט. {ס} לא יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם, וְתָגֵל הָאָרֶץ-- {ר} וְיֹאמְרוּ בַגּוֹיִם, יְהוָה מָלָךְ. {ס} לב יִרְעַם הַיָּם, וּמְלוֹאוֹ-- {ר} יַעֲלֹץ הַשָּׂדֶה, וְכָל-אֲשֶׁר-בּוֹ. {ס} לג אָז יְרַנְּנוּ, עֲצֵי הַיָּעַר: {ר} מִלִּפְנֵי יְהוָה--כִּי-בָא, לִשְׁפּוֹט אֶת-הָאָרֶץ. {ס} לד הוֹדוּ לַיהוָה, כִּי טוֹב-- {ר} כִּי לְעוֹלָם, חַסְדּוֹ. {ס} לה וְאִמְרוּ--הוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ, {ר} וְקַבְּצֵנוּ וְהַצִּילֵנוּ מִן-הַגּוֹיִם: {ס} לְהֹדוֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ, {ר} לְהִשְׁתַּבֵּחַ בִּתְהִלָּתֶךָ. {ס} לו בָּרוּךְ יְהוָה, אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל-- {ר} מִן-הָעוֹלָם, וְעַד הָעֹלָם; וַיֹּאמְרוּ כָל-הָעָם, אָמֵן-- {ס} וְהַלֵּל, לַיהוָה. {ר} לז וַיַּעֲזָב-שָׁם, לִפְנֵי אֲרוֹן בְּרִית-יְהוָה, לְאָסָף, וּלְאֶחָיו: לְשָׁרֵת לִפְנֵי הָאָרוֹן, תָּמִיד--לִדְבַר-יוֹם בְּיוֹמוֹ. לח וְעֹבֵד אֱדֹם וַאֲחִיהֶם, שִׁשִּׁים וּשְׁמוֹנָה; {ס} וְעֹבֵד אֱדֹם בֶּן-יְדִיתוּן וְחוֹסָה, לְשֹׁעֲרִים. לט וְאֶת צָדוֹק הַכֹּהֵן, וְאֶחָיו הַכֹּהֲנִים, לִפְנֵי, מִשְׁכַּן יְהוָה--בַּבָּמָה, אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן. מ לְהַעֲלוֹת עֹלוֹת לַיהוָה עַל-מִזְבַּח הָעֹלָה, תָּמִיד--לַבֹּקֶר וְלָעֶרֶב; וּלְכָל-הַכָּתוּב בְּתוֹרַת יְהוָה, אֲשֶׁר צִוָּה עַל-יִשְׂרָאֵל. מא וְעִמָּהֶם, הֵימָן וִידוּתוּן, וּשְׁאָר הַבְּרוּרִים, אֲשֶׁר נִקְבוּ בְּשֵׁמוֹת--לְהֹדוֹת, לַיהוָה, כִּי לְעוֹלָם, חַסְדּוֹ. מב וְעִמָּהֶם הֵימָן וִידוּתוּן חֲצֹצְרוֹת וּמְצִלְתַּיִם, לַמְשֹׁמְעִים, וּכְלֵי, שִׁיר הָאֱלֹהִים; וּבְנֵי יְדוּתוּן, לַשָּׁעַר. מג וַיֵּלְכוּ כָל-הָעָם, אִישׁ לְבֵיתוֹ; וַיָּסֹב דָּוִיד, לְבָרֵךְ אֶת-בֵּיתוֹ. {פ}

יום שלישי כ"א טבת

חומש - שלישי פרשת וארא

כט וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר אֲנִי יְהוָה דַּבֵּר אֶל־פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם אֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲנִי דֹבֵר אֵלֶיךָ׃

וַיְדַבֵּר ה'. הוּא הַדִּבּוּר עַצְמוֹ הָאָמוּר לְמַעְלָה בא דבר אל פרעה מלך מצרים, אֶלָּא מִתּוֹךְ שֶׁהִפְסִיק הָעִנְיָן כְּדֵי לְיַחֶסֶם, חָזַר עָלָיו לְהַתְחִיל בּוֹ׃ **אֲנִי ה'.** כְּדַאי אֲנִי לְשָׁלְחֶךָ וּלְקַיֵּם דִּבְרֵי שְׁלִיחוּתִי׃

ל וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לִפְנֵי יְהוָה הֵן אֲנִי עֲרַל שְׂפָתַיִם וְאֵיךְ יִשְׁמַע אֵלַי פַּרְעֹה׃

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לִפְנֵי ה'. הֵיא הָאֲמִירָה שֶׁאָמַר לְמַעְלָה הן בני ישראל לא שמעו אלי, וְשָׁנָה הַכָּתוּב כָּאן, כֵּיוָן שֶׁהִפְסִיק הָעִנְיָן; וְכֵן הִיא הַשִּׁיטָה, כְּאָדָם הָאוֹמֵר "נַחֲזֹר עַל הָרִאשׁוֹנוֹת"׃

פרק ז׃ **א** וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה רְאֵה נְתַתִּיךָ אֱלֹהִים לְפַרְעֹה וְאַהֲרֹן אָחִיךָ יִהְיֶה נְבִיאֶךָ׃

נְתַתִּיךָ אֱלֹהִים לְפַרְעֹה. שׁוֹפֵט וְרוֹדֶה, לְרְדוֹתוֹ בְּמַכּוֹת וְיִסּוּרִין׃ **יִהְיֶה נְבִיאֶךָ.** כְּתַרְגּוּמוֹ – "מְתֻרְגְּמָנָךְ". וְכֵן כָּל לְשׁוֹן נְבוּאָה אָדָם הַמַּכְרִיז וּמַשְׁמִיעַ לָעָם דִּבְרֵי תוֹכָחוֹת, וְהוּא מִגִּזְרַת "נִיב שְׂפָתָיִם" (ישעיהו נ"ז), "יָנוּב חָכְמָה" (משלי י׳), "וְיַכֵּל מֵהִתְנַבּוֹת" דִּשְׁמוּאֵל (א' י׳); וּבְלַעַז קוֹרְאִין לוֹ פרידיכ"ר׃

ב אַתָּה תְדַבֵּר אֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲצַוֶּךָּ וְאַהֲרֹן אָחִיךָ יְדַבֵּר אֶל־פַּרְעֹה וְשִׁלַּח אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצוֹ׃

אַתָּה תְדַבֵּר. פַּעַם אַחַת כָּל שְׁלִיחוּת וּשְׁלִיחוּת כְּפִי שֶׁשָּׁמַעְתּוֹ מִפִּי, וְאַהֲרֹן אָחִיךָ יַמְלִיצֶנּוּ וְיָטְעִימֶנּוּ בְּאָזְנֵי פַּרְעֹה׃

ג וַאֲנִי אַקְשֶׁה אֶת־לֵב פַּרְעֹה וְהִרְבֵּיתִי אֶת־אֹתֹתַי וְאֶת־מוֹפְתַי בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

וַאֲנִי אַקְשֶׁה. מֵאַחַר שֶׁהִרְשִׁיעַ וְהִתְרִיס כְּנֶגְדִּי, וְגָלוּי לְפָנַי שֶׁאֵין נַחַת רוּחַ בָּאֻמּוֹת לָתֵת לֵב שָׁלֵם לָשׁוּב, טוֹב שֶׁיִּתְקַשֶּׁה לִבּוֹ, לְמַעַן הַרְבּוֹת בּוֹ אוֹתוֹתַי, וְתַכִּירוּ אַתֶּם אֶת גְּבוּרָתִי. וְכֵן מִדָּתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, מֵבִיא פֻּרְעָנוּת עַל הָאֻמּוֹת כְּדֵי שֶׁיִּשְׁמְעוּ יִשְׂרָאֵל וְיִירָאוּ, שֶׁנֶּאֱ "הֹכַרְתִּי גּוֹיִם נָשַׁמּוּ פִּנּוֹתָם ... אָמַרְתִּי אַךְ תִּירְאִי אוֹתִי תִּקְחִי מוּסָר" (צפניה ג׳); וְאַף עַל פִּי כֵן בְּחָמֵשׁ מַכּוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת לֹא נֶאֱמַר וַיְחַזֵּק ה' אֶת לֵב פַּרְעֹה, אֶלָּא וַיֶּחֱזַק לֵב פַּרְעֹה (תנחומא)׃

ד וְלֹא־יִשְׁמַע אֲלֵכֶם פַּרְעֹה וְנָתַתִּי אֶת־יָדִי בְּמִצְרָיִם וְהוֹצֵאתִי אֶת־צִבְאֹתַי אֶת־עַמִּי בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בִּשְׁפָטִים גְּדֹלִים׃

ה וְיָדְעוּ מִצְרַיִם כִּי־אֲנִי יְהוָה בִּנְטֹתִי אֶת־יָדִי עַל־מִצְרָיִם וְהוֹצֵאתִי אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם׃

אֶת־יָדִי. יָד מַמָּשׁ, לְהַכּוֹת בָּהֶם׃

ו וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתָם כֵּן עָשׂוּ׃

ז וּמֹשֶׁה בֶּן־שְׁמֹנִים שָׁנָה וְאַהֲרֹן בֶּן־שָׁלֹשׁ וּשְׁמֹנִים שָׁנָה בְּדַבְּרָם אֶל־פַּרְעֹה׃

תהלים - פרקים ק"ד-ק"ה

פרק קד: א בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת־יְהוָ֑ה יְ֝הוָ֗ה אֱלֹהַ֥י גָּדַ֥לְתָּ מְאֹד הוֹד֥ וְהָדָ֗ר לָבָֽשְׁתָּ׃ ב עֹטֶ֣ה א֭וֹר כַּשַּׂלְמָ֑ה נוֹטֶ֥ה שָׁ֝מַ֗יִם כַּיְרִיעָֽה׃ ג הַמְקָרֶ֣ה בַ֭מַּיִם עֲלִיּוֹתָ֑יו הַשָּׂ֥ם־עָ֝בִ֗ים רְכוּב֥וֹ הַמְהַלֵּ֥ךְ עַל־כַּנְפֵי־רֽוּחַ׃ ד עֹשֶׂ֣ה מַלְאָכָ֣יו רוּחֽוֹת מְשָׁרְתָ֖יו אֵ֣שׁ לֹהֵֽט׃ ה יָסַ֣ד אֶ֭רֶץ עַל־מְכוֹנֶ֑יהָ בַּל־תִּמּ֖וֹט עוֹלָ֣ם וָעֶֽד׃ ו תְּהוֹם֮ כַּלְבוּשׁ֪ כִּסִּיתֽוֹ עַל־הָ֫רִ֥ים יַעַמְד֥וּ מָֽיִם׃ ז מִן־גַּעֲרָתְךָ֥ יְנוּס֑וּן מִן־ק֝֗וֹל רַעַמְךָ֥ יֵחָפֵֽזוּן׃ ח יַעֲל֣וּ הָרִ֣ים יֵרְד֣וּ בְקָעוֹת֮ אֶל־מְק֤וֹם זֶ֖ה יָסַ֣דְתָּ לָהֶֽם׃ ט גְּב֣וּל־שַׂ֭מְתָּ בַּל־יַעֲבֹ֑רוּן בַּל־יְשׁ֖וּבוּן לְכַסּ֣וֹת הָאָֽרֶץ׃ י הַמְשַׁלֵּ֣חַ מַעְיָנִ֣ים בַּנְּחָלִ֑ים בֵּ֥ין הָ֝רִ֗ים יְהַלֵּכֽוּן׃ יא יַשְׁק֥וּ כָל־חַ֝יְתוֹ֗ שָׁדָ֥י יִשְׁבְּר֥וּ פְרָאִ֗ים צְמָאָֽם׃ יב עֲלֵיהֶ֣ם עוֹף־הַשָּׁמַ֣יִם יִשְׁכּ֑וֹן מִבֵּ֖ין עֳפָאִ֣ים יִתְּנ֖וּ־קֽוֹל׃ יג מַשְׁקֶ֣ה הָרִ֣ים מֵעֲלִיּוֹתָ֑יו מִפְּרִ֥י מַעֲשֶׂ֝֗יךָ תִּשְׂבַּ֥ע הָאָֽרֶץ׃ יד מַצְמִ֣יחַ חָצִ֣יר לַבְּהֵמָ֑ה וְעֵ֥שֶׂב לַעֲבֹדַ֥ת הָאָ֗דָם לְהוֹצִ֥יא לֶ֝חֶ֗ם מִן־הָאָֽרֶץ׃ טו וְיַ֤יִן יְשַׂמַּ֣ח לְבַב־אֱנ֑וֹשׁ לְהַצְהִ֥יל פָּ֝נִ֗ים מִשָּׁ֥מֶן וְלֶ֤חֶם לְבַב־אֱנ֖וֹשׁ יִסְעָֽד׃ טז יִשְׂבְּע֣וּ עֵצֵ֣י יְ֭הוָה אַרְזֵ֣י לְבָנ֑וֹן אֲשֶׁ֖ר נָטָֽע׃ יז אֲשֶׁר־שָׁ֥ם צִפֳּרִ֑ים יְ֝קַנֵּ֗ן חֲסִידָ֥ה בְּרוֹשִׁ֥ים בֵּיתָֽהּ׃ יח הָרִ֣ים הַגְּבֹהִ֣ים לַיְעֵלִ֑ים סְ֝לָעִ֗ים מַחְסֶ֥ה לַשְׁפַנִּֽים׃ יט עָ֭שָׂה יָרֵ֣חַ לְמוֹעֲדִ֑ים שֶׁ֝מֶשׁ֗ יָ֣דַע מְבוֹאֽוֹ׃ כ תָּ֭שֶׁת חֹ֣שֶׁךְ וִיהִי־לָ֑יְלָה בּ֖וֹ־תִרְמֹ֣שׂ כָּל־חַיְתוֹ־יָֽעַר׃ כא הַ֭כְּפִירִים שֹׁאֲגִ֣ים לַטָּ֑רֶף וּלְבַקֵּ֖שׁ מֵאֵ֣ל אָכְלָֽם׃ כב תִּזְרַ֣ח הַשֶּׁ֣מֶשׁ יֵאָסֵפ֗וּן וְאֶל־מְעוֹנֹתָ֥ם יִרְבָּצֽוּן׃ כג יֵצֵ֣א אָדָ֣ם לְפָעֳל֑וֹ וְלַעֲבֹדָתוֹ֥ עַד־עָ֝רֶ֗ב׃ כד מָ֤ה־רַּבּ֨וּ מַעֲשֶׂ֪יךָ יְ֡הוָה כֻּלָּ֤ם בְּחָכְמָ֨ה ׀ עָשִׂ֗יתָ מָלְאָ֣ה הָאָ֣רֶץ קִנְיָנֶֽךָ׃ כה זֶ֤ה הַ֖יָּם גָּד֣וֹל וּרְחַב־יָדָ֑יִם שָׁ֥ם רֶ֝מֶשׂ֗ וְאֵ֣ין מִסְפָּ֑ר חַיּ֖וֹת קְטַנּ֣וֹת עִם־גְּדֹלֽוֹת׃ כו שָׁ֭ם אֳנִיּ֣וֹת יְהַלֵּכ֑וּן לִוְיָתָ֥ן זֶ֝֗ה יָצַ֥רְתָּ לְשַׂחֶק־בּֽוֹ׃ כז כֻּלָּ֤ם אֵ֖לֶיךָ יְשַׂבֵּ֑רוּן לָתֵ֥ת אָכְלָ֖ם בְּעִתּֽוֹ׃ כח תִּתֵּ֣ן לָהֶ֣ם יִלְקֹ֑טוּן תִּפְתַּ֥ח יָ֝דְךָ֗ יִשְׂבְּע֥וּן טֽוֹב׃ כט תַּסְתִּ֣יר פָּנֶ֣יךָ יִבָּהֵ֑לוּן תֹּ֥סֶף רוּחָ֝ם֗ יִגְוָע֥וּן וְאֶל־עֲפָרָ֥ם יְשׁוּבֽוּן׃ ל תְּשַׁלַּ֣ח רוּחֲךָ֣ יִבָּרֵ֑אוּן וּתְחַדֵּ֥שׁ פְּנֵי־אֲדָמָֽה׃ לא יְהִי

כְּבוֹד יְ־הוָ־ה לְעוֹלָם יִשְׂמַח יְ־הוָ־ה בְּמַעֲשָׂיו: לב הַמַּבִּיט לָאָרֶץ וַתִּרְעָד יִגַּע בֶּהָרִים וְיֶעֱשָׁנוּ: לג אָשִׁירָה לַי־הוָ־ה בְּחַיָּי אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי בְּעוֹדִי: לד יֶעֱרַב עָלָיו שִׂיחִי אָנכִי אֶשְׂמַח בַּי־הוָ־ה: לה יִתַּמּוּ חַטָּאִים מִן־הָאָרֶץ וּרְשָׁעִים עוֹד אֵינָם בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת־ יְ־הוָ־ה הַלְלוּיָהּ:

פרק קה: א הוֹדוּ לַי־הוָ־ה קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילוֹתָיו: ב שִׁירוּ לוֹ זַמְּרוּ־לוֹ שִׂיחוּ בְּכָל־ נִפְלְאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב מְבַקְשֵׁי יְ־הוָ־ה: ד דִּרְשׁוּ יְ־הוָ־ה וְעֻזּוֹ בַּקְּשׁוּ פָנָיו תָּמִיד: ה זִכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה מֹפְתָיו וּמִשְׁפְּטֵי־פִיו: ו זֶרַע אַבְרָהָם עַבְדּוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו: ז הוּא יְ־הוָ־ה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו: ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר: ט אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׂחָק: י וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: יא לֵאמר לְךָ אֶתֵּן אֶת־אֶרֶץ כְּנָעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם: יב בִּהְיוֹתָם מְתֵי מִסְפָּר כִּמְעַט וְגָרִים בָּהּ: יג וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי אֶל־גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל־עַם אַחֵר: יד לֹא־הִנִּיחַ אָדָם לְעָשְׁקָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים: טו אַל־תִּגְּעוּ בִמְשִׁיחָי וְלִנְבִיאַי אַל־תָּרֵעוּ: טז וַיִּקְרָא רָעָב עַל־ הָאָרֶץ כָּל־מַטֵּה־לֶחֶם שָׁבָר: יז שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ לְעֶבֶד נִמְכַּר יוֹסֵף: יח עִנּוּ בַכֶּבֶל (רַגְלוֹ) [רַגְלָיו] בַּרְזֶל בָּאָה נַפְשׁוֹ: יט עַד־עֵת בֹּא־דְבָרוֹ אִמְרַת יְ־הוָ־ה צְרָפָתְהוּ: כ שָׁלַח־מֶלֶךְ וַיַּתֵּרֵהוּ מֹשֵׁל עַמִּים וַיְפַתְּחֵהוּ: כא שָׂמוֹ אָדוֹן לְבֵיתוֹ וּמֹשֵׁל בְּכָל־קִנְיָנוֹ: כב לֶאְסֹר שָׂרָיו בְּנַפְשׁוֹ וּזְקֵנָיו יְחַכֵּם: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרָיִם וְיַעֲקֹב גָּר בְּאֶרֶץ־חָם: כד וַיֶּפֶר אֶת־עַמּוֹ מְאד וַיַּעֲצִמֵהוּ מִצָּרָיו: כה הָפַךְ לִבָּם לִשְׂנֹא עַמּוֹ לְהִתְנַכֵּל בַּעֲבָדָיו: כו שָׁלַח מֹשֶׁה עַבְדּוֹ אַהֲרן אֲשֶׁר בָּחַר־בּוֹ: כז שָׂמוּ־בָם דִּבְרֵי אתוֹתָיו וּמֹפְתִים בְּאֶרֶץ חָם: כח שָׁלַח חֹשֶׁךְ וַיַּחְשֵׁךְ וְלֹא־מָרוּ אֶת־ (דְּבָרוֹ) [דְּבָרָיו]: כט הָפַךְ אֶת־מֵימֵיהֶם לְדָם וַיָּמֶת אֶת־דְּגָתָם: ל שָׁרַץ אַרְצָם צְפַרְדְּעִים בְּחַדְרֵי מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עָרב כִּנִּים בְּכָל־גְּבוּלָם: לב נָתַן גִּשְׁמֵיהֶם בָּרָד אֵשׁ לֶהָבוֹת בְּאַרְצָם: לג וַיַּךְ גַּפְנָם וּתְאֵנָתָם וַיְשַׁבֵּר עֵץ גְּבוּלָם: לד אָמַר וַיָּבֹא אַרְבֶּה וְיֶלֶק וְאֵין מִסְפָּר: לה וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאַרְצָם וַיֹּאכַל פְּרִי אַדְמָתָם: לו וַיַּךְ כָּל־בְּכוֹר בְּאַרְצָם רֵאשִׁית לְכָל־אוֹנָם: לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וְאֵין בִּשְׁבָטָיו כּוֹשֵׁל: לח שָׂמַח מִצְרַיִם בְּצֵאתָם כִּי־נָפַל פַּחְדָּם עֲלֵיהֶם: לט פָּרַשׂ עָנָן לְמָסָךְ וְאֵשׁ לְהָאִיר לָיְלָה: מ שָׁאַל וַיָּבֵא שְׂלָו וְלֶחֶם שָׁמַיִם יַשְׂבִּיעֵם: מא פָּתַח צוּר וַיָּזוּבוּ מָיִם הָלְכוּ בַּצִּיּוֹת נָהָר: מב כִּי זָכַר אֶת־דְּבַר קָדְשׁוֹ אֶת אַבְרָהָם עַבְדּוֹ: מג וַיּוֹצִא עַמּוֹ בְשָׂשׂוֹן בְּרִנָּה אֶת־בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אַרְצוֹת גּוֹיִם וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ: מה בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו וְתוֹרֹתָיו יִנְצֹרוּ הַלְלוּיָהּ:

תניא - ליקוטי אמרים פרק י"ד

פרק יד והנה מדת הבינוני היא מדת כל אדם ואחריה כל אדם ימשוך שכל אדם יכול להיות בינוני בכל עת ובכל שעה כי הבינוני אינו מואס ברע שזהו דבר המסור ללב ולא כל העתים שוות אלא סור מרע ועשה טוב דהיינו בפועל ממש במעשה דבור ומחשבה שבהם הבחירה והיכולת והרשות נתונה לכל אדם לעשות ולדבר ולחשוב גם מה שהוא נגד תאות לבו והפכה ממש כי גם בשעה שהלב חומד ומתאוה איזו תאוה גשמיית בהיתר או באיסור ח"ו יכול להתגבר ולהסיח דעתו ממנה לגמרי באמרו ללבו אינני רוצה להיות רשע אפי' שעה אחת כי אינני רוצה להיות מובדל ונפרד ח"ו מה' אחד בשום אופן כדכתיב עונותיכם מבדילים וגו' רק אני רוצה לדבקה בו נפשי רוחי ונשמתי בהתלבשן בשלשה לבושיו ית' שהם מעשה דבור ומחשבה בה' ותורתו ומצותיו מאהבה מסותרת שבלבי לה' כמו בלב כללו' ישראל שנקראו אוהבי שמך ואפי' קל שבקלים יכול למסור נפשו על קדושת ה' ולא נופל אנכי ממנו בודאי אלא שנכנס בו רוח שטות ונדמה לו שבעבירה' זו עודנו ביהדותו ואין נשמתו מובדלת מאלהי ישראל וגם שוכח אהבתו לה' המסותרת בלבו אבל אני אינני רוצה להיות שוטה כמוהו לכפור האמת. משא"כ בדבר המסור ללב דהיינו שיהא הרע מאוס ממש בלב ושנאוי בתכלית שנאה או אפי' שלא בתכלית שנאה הנה זה אי אפשר שיהיה באמת לאמיתו אלא ע"י גודל ותוקף האהבה לה' בבחי' אהבה בתענוגים להתענג על ה' מעין עוה"ב. ועל זה אמרו רז"ל עולמך תראה בחייך כו' ואין כל אדם זוכה לזה כי זהו כעין קבול שכר וכדכתיב עבודת מתנה אתן את כהונתכם וגו' כמ"ש במ"א. ולכן אמר איוב בראת צדיקים וכו' וכדאיתא בתיקונים שיש בנשמות ישראל כמה מיני מדרגות ובחי'. חסידים גבורים המתגברים על יצרם מארי תורה נביאים כו' צדיקים כו' ע"ש:

היום יום - כ"א טבת

(כ"ק אדמו"ר שליט"א [הריי"צ נ"ע] פגע בנושא דליים מלאים מים. ויאמר:) כשרואים מים - על כך אומר הבעש"ט: כשרואים מים יש לאמר שהבעש"ט אומר שזהו סימן ברכה.

ספר המצוות לרמב"ם - שיעור ש"א

מצות לא תעשה מצוה רלו הזהיר הלוה שלא ללוות ברבית, והיה ההיקש שיהיה המלוה עובר כי הוא החוטא והלוה בלתי עובר כי הוא אינו רוצה בחמסו ושיהיה דומה לאונאה שיעבור עושה האונאה לא מי שנעשית לו האונאה, ולכן באה האזהרה גם כן ללוות ברבית והוא אמרו לא תשיך לאחיך, ובא הפירוש לא תנשך. ובבאור אמרו בגמרא מציעא (דף ע"ה:) לוה עובר משום לא תשיך ומשום ולפני עור לא תתן מכשול, כמו שנבאר בזכרנו מצוה זו. (כי תצא, שם):

נ"ך - דברי הימים א' פרק י"ז

א וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יָשַׁב דָּוִיד בְּבֵיתוֹ וַיֹּאמֶר דָּוִיד אֶל־נָתָן הַנָּבִיא הִנֵּה אָנֹכִי יוֹשֵׁב בְּבֵית הָאֲרָזִים וַאֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה תַּחַת יְרִיעוֹת: ב וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־דָּוִיד כֹּל אֲשֶׁר בִּלְבָבְךָ עֲשֵׂה כִּי הָאֱלֹהִים עִמָּךְ: {ס} ג וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיְהִי דְּבַר־אֱלֹהִים אֶל־נָתָן לֵאמֹר: ד לֵךְ וְאָמַרְתָּ אֶל־דָּוִיד עַבְדִּי כֹּה אָמַר יְהוָה לֹא אַתָּה תִּבְנֶה־לִּי הַבַּיִת לָשָׁבֶת: ה כִּי לֹא יָשַׁבְתִּי בְּבַיִת מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר הֶעֱלֵיתִי אֶת־יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה וָאֱהְיֶה מִאֹהֶל אֶל־אֹהֶל וּמִמִּשְׁכָּן: ו בְּכֹל אֲשֶׁר־הִתְהַלַּכְתִּי בְּכָל־יִשְׂרָאֵל הֲדָבָר דִּבַּרְתִּי אֶת־אַחַד שֹׁפְטֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר צִוִּיתִי לִרְעוֹת אֶת־עַמִּי לֵאמֹר לָמָּה לֹא־בְנִיתֶם לִי בֵּית אֲרָזִים: ז וְעַתָּה כֹּה־תֹאמַר לְעַבְדִּי לְדָוִיד {ס} כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֲנִי לְקַחְתִּיךָ מִן־הַנָּוֶה מִן־אַחֲרֵי הַצֹּאן לִהְיוֹת נָגִיד עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל: ח וָאֱהְיֶה עִמְּךָ בְּכֹל אֲשֶׁר הָלַכְתָּ וָאַכְרִית אֶת־כָּל־אוֹיְבֶיךָ מִפָּנֶיךָ וְעָשִׂיתִי לְךָ שֵׁם כְּשֵׁם הַגְּדוֹלִים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ: ט וְשַׂמְתִּי מָקוֹם לְעַמִּי יִשְׂרָאֵל וּנְטַעְתִּיהוּ וְשָׁכַן תַּחְתָּיו וְלֹא יִרְגַּז עוֹד וְלֹא־יוֹסִיפוּ בְנֵי־עַוְלָה לְבַלֹּתוֹ כַּאֲשֶׁר בָּרִאשׁוֹנָה: י וּלְמִימֵּים אֲשֶׁר צִוִּיתִי שֹׁפְטִים עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל וְהִכְנַעְתִּי אֶת־כָּל־אוֹיְבֶיךָ וַאַגֶּד לָךְ וּבַיִת יִבְנֶה־לְּךָ יְהוָה: יא וְהָיָה כִּי־מָלְאוּ יָמֶיךָ לָלֶכֶת עִם־אֲבֹתֶיךָ וַהֲקִימוֹתִי אֶת־זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֲשֶׁר יִהְיֶה מִבָּנֶיךָ וַהֲכִינוֹתִי אֶת־מַלְכוּתוֹ: יב הוּא יִבְנֶה־לִּי בָּיִת וְכֹנַנְתִּי אֶת־כִּסְאוֹ עַד־עוֹלָם: יג אֲנִי אֶהְיֶה־לּוֹ לְאָב וְהוּא יִהְיֶה־לִּי לְבֵן וְחַסְדִּי לֹא־אָסִיר מֵעִמּוֹ כַּאֲשֶׁר הֵסַרְתִּי מֵאֲשֶׁר הָיָה לְפָנֶיךָ: יד וְהַעֲמַדְתִּיהוּ בְּבֵיתִי וּבְמַלְכוּתִי עַד־הָעוֹלָם וְכִסְאֹו יִהְיֶה נָכוֹן עַד־עוֹלָם: טו כְּכֹל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וּכְכֹל הֶחָזוֹן הַזֶּה כֵּן דִּבֶּר נָתָן אֶל־דָּוִיד: {פ} טז וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ דָּוִיד וַיֵּשֶׁב לִפְנֵי יְהוָה וַיֹּאמֶר מִי־אֲנִי יְהוָה אֱלֹהִים וּמִי בֵיתִי כִּי הֲבִיאֹתָנִי עַד־הֵלֹם: יז וַתִּקְטַן זֹאת בְּעֵינֶיךָ אֱלֹהִים וַתְּדַבֵּר עַל־בֵּית־עַבְדְּךָ לְמֵרָחוֹק וּרְאִיתַנִי כְּתוֹר הָאָדָם הַמַּעֲלָה יְהוָה אֱלֹהִים: יח מַה־יּוֹסִיף עוֹד דָּוִיד אֵלֶיךָ לְכָבוֹד אֶת־עַבְדֶּךָ וְאַתָּה אֵת־עַבְדְּךָ יָדָעְתָּ: יט יְהוָה בַּעֲבוּר עַבְדְּךָ וּכְלִבְּךָ עָשִׂיתָ אֵת כָּל־הַגְּדוּלָּה הַזֹּאת לְהוֹדִיעַ אֶת־כָּל־הַגְּדֻלּוֹת: כ יְהוָה אֵין כָּמוֹךָ וְאֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ בְּכֹל אֲשֶׁר־שָׁמַעְנוּ בְאָזְנֵינוּ: כא וּמִי כְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ אֲשֶׁר הָלַךְ הָאֱלֹהִים לִפְדּוֹת לוֹ עָם לָשׂוּם לְךָ שֵׁם גְּדֻלּוֹת וְנֹרָאוֹת לְגָרֶשׁ מִפְּנֵי עַמְּךָ אֲשֶׁר־פָּדִיתָ מִמִּצְרַיִם גּוֹיִם: כב וַתִּתֵּן אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל | לְךָ לְעָם עַד־עוֹלָם וְאַתָּה יְהוָה הָיִיתָ לָהֶם לֵאלֹהִים: כג וְעַתָּה יְהוָה הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ עַל־עַבְדְּךָ וְעַל־בֵּיתוֹ יֵאָמֵן עַד־עוֹלָם וַעֲשֵׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ: כד וְיֵאָמֵן וְיִגְדַּל שִׁמְךָ עַד־עוֹלָם לֵאמֹר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל וּבֵית־דָּוִיד עַבְדְּךָ נָכוֹן לְפָנָיךְ: כה כִּי | אַתָּה אֱלֹהַי גָּלִיתָ אֶת־אֹזֶן עַבְדְּךָ לִבְנוֹת לוֹ בָּיִת עַל־כֵּן מָצָא עַבְדְּךָ לְהִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ: כו וְעַתָּה יְהוָה אַתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים וַתְּדַבֵּר עַל־עַבְדְּךָ הַטּוֹבָה הַזֹּאת: כז וְעַתָּה הוֹאַלְתָּ לְבָרֵךְ אֶת־בֵּית עַבְדְּךָ לִהְיוֹת לְעוֹלָם לְפָנֶיךָ כִּי־אַתָּה יְהוָה בֵּרַכְתָּ וּמְבֹרָךְ לְעוֹלָם: {פ}

יום רביעי כ״ב טבת

חומש - רביעי פרשת וארא

ח וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃

ט כִּי יְדַבֵּר אֲלֵכֶם פַּרְעֹה לֵאמֹר תְּנוּ לָכֶם מוֹפֵת וְאָמַרְתָּ אֶל־אַהֲרֹן קַח אֶת־מַטְּךָ וְהַשְׁלֵךְ לִפְנֵי־פַרְעֹה יְהִי לְתַנִּין׃

מוֹפֵת. אוֹת, לְהוֹדִיעַ שֶׁיֵּשׁ צָרוֹךְ בְּמִי שֶׁשּׁוֹלֵחַ אֶתְכֶם: **לְתַנִּין.** נָחָשׁ׃

י וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־פַּרְעֹה וַיַּעֲשׂוּ כֵּן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה וַיַּשְׁלֵךְ אַהֲרֹן אֶת־מַטֵּהוּ לִפְנֵי פַרְעֹה וְלִפְנֵי עֲבָדָיו וַיְהִי לְתַנִּין׃

יא וַיִּקְרָא גַּם־פַּרְעֹה לַחֲכָמִים וְלַמְכַשְּׁפִים וַיַּעֲשׂוּ גַם־הֵם חַרְטֻמֵּי מִצְרַיִם בְּלָהֳטֵיהֶם כֵּן׃

בְּלָהֳטֵיהֶם. בְּלַחֲשֵׁיהוֹן; וְאֵין לוֹ דִּמְיוֹן בַּמִּקְרָא; וְיֵשׁ לְדַמּוֹת לוֹ "לַהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת" (בראשית ג׳) – דּוֹמֶה שֶׁהִיא מִתְהַפֶּכֶת עַל יְדֵי לַחַשׁ׃

יב וַיַּשְׁלִיכוּ אִישׁ מַטֵּהוּ וַיִּהְיוּ לְתַנִּינִם וַיִּבְלַע מַטֵּה־אַהֲרֹן אֶת־מַטֹּתָם׃

וַיִּבְלַע מַטֵּה־אַהֲרֹן. מֵאַחַר שֶׁחָזַר וְנַעֲשָׂה מַטֶּה, בָּלַע אֶת כֻּלָּן (שבת צ"ז)׃

יג וַיֶּחֱזַק לֵב פַּרְעֹה וְלֹא שָׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃

יד וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כָּבֵד לֵב פַּרְעֹה מֵאֵן לְשַׁלַּח הָעָם׃

כָּבֵד. תַּרְגּוּמוֹ יַקִּיר וְלֹא אִתְיַקַּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא שֵׁם דָּבָר, כְּמוֹ "כִּי כָבֵד מִמְּךָ הַדָּבָר" (שמות י"ח)׃

טו לֶךְ אֶל־פַּרְעֹה בַּבֹּקֶר הִנֵּה יֹצֵא הַמַּיְמָה וְנִצַּבְתָּ לִקְרָאתוֹ עַל־שְׂפַת הַיְאֹר וְהַמַּטֶּה אֲשֶׁר־נֶהְפַּךְ לְנָחָשׁ תִּקַּח בְּיָדֶךָ׃

הִנֵּה יֹצֵא הַמַּיְמָה. לִנְקְבָיו; שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה עַצְמוֹ אֱלוֹהַּ וְאוֹמֵר שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ לִנְקְבָיו, וּמַשְׁכִּים וְיוֹצֵא לַנִּילוּס וְעוֹשֶׂה שָׁם צָרְכָיו (תנחומא)׃

טז וְאָמַרְתָּ אֵלָיו יְהוָה אֱלֹהֵי הָעִבְרִים שְׁלָחַנִי אֵלֶיךָ לֵאמֹר שַׁלַּח אֶת־עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי בַּמִּדְבָּר וְהִנֵּה לֹא־שָׁמַעְתָּ עַד־כֹּה׃

עַד־כֹּה. עַד הֵנָּה; וּמִדְרָשׁוֹ: עַד שֶׁתִּשְׁמַע מִפִּי מַכַּת בְּכוֹרוֹת שֶׁאֶפְתַּח בָּהּ בְּ"כֹּה" אָמַר ה' כַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה (שמות י״א:ד׳)׃

יז כֹּה אָמַר יְהוָה בְּזֹאת תֵּדַע כִּי אֲנִי יְהוָה הִנֵּה אָנֹכִי מַכֶּה | בַּמַּטֶּה אֲשֶׁר־בְּיָדִי עַל־הַמַּיִם אֲשֶׁר בַּיְאֹר וְנֶהֶפְכוּ לְדָם׃

וְנֶהֶפְכוּ לְדָם. לְפִי שֶׁאֵין גְּשָׁמִים יוֹרְדִים בְּמִצְרַיִם וְנִילוּס עוֹלֶה וּמַשְׁקֶה אֶת הָאָרֶץ וּמְצָרִים עוֹבְדִים לַנִּילוּס, לְפִיכָךְ הִלְקָה אֶת יְרֹאָתָם וְאַחַר כַּךְ הִלְקָה אוֹתָם (תנחומא)׃

יח וְהַדָּגָה אֲשֶׁר־בַּיְאֹר תָּמוּת וּבָאַשׁ הַיְאֹר וְנִלְאוּ מִצְרַיִם לִשְׁתּוֹת מַיִם מִן־הַיְאֹר׃

וְנִלְאוּ מִצְרַיִם. לְבַקֵּשׁ רְפוּאָה לְמֵי הַיְאוֹר שֶׁיִּהְיוּ רְאוּיִין לִשְׁתּוֹת׃

יט וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֱמֹר אֶל־אַהֲרֹן קַח מַטְּךָ וּנְטֵה־יָדְךָ עַל־מֵימֵי מִצְרַיִם עַל־נַהֲרֹתָם | עַל־יְאֹרֵיהֶם וְעַל־אַגְמֵיהֶם וְעַל כָּל־מִקְוֵה מֵימֵיהֶם וְיִהְיוּ־דָם וְהָיָה דָם בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם וּבָעֲצֵים וּבָאֲבָנִים׃

אֱמֹר אֶל־אַהֲרֹן. לְפִי שֶׁהַגֵּן הַיְאוֹר עַל מֹשֶׁה כְּשֶׁנִּשְׁלַךְ לְתוֹכוֹ, לְפִיכָךְ לֹא לָקָה עַל יָדוֹ לֹא בַּדָּם וְלֹא בַּצְּפַרְדְּעִים, וְלָקָה עַל יְדֵי אַהֲרֹן (שמות רבה): **נַהֲרֹתָם.** הֵם נְהָרוֹת הַמּוֹשְׁכִים, כְּעֵין נְהָרוֹת שֶׁלָּנוּ: **יְאֹרֵיהֶם.** הֵם בְּרֵכוֹת נִגָּרִים, הָעֲשׂוּיוֹת בִּידֵי אָדָם מִשְׁפַּת הַנָּהָר לַשָּׂדוֹת, וְנִילוּס מֵימָיו מִתְבָּרְכִים וְעוֹלֶה דֶּרֶךְ הַיְאוֹרִים וּמַשְׁקֶה הַשָּׂדוֹת: **אַגְמֵיהֶם.** קְבוּצַת מַיִם שֶׁאֵינָן נוֹבְעִין וְאֵין מוֹשְׁכִין, אֶלָּא עוֹמְדִין בְּמָקוֹם אֶחָד, וְקוֹרִין לוֹ אשטנ"ק: **בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם.** אַף בַּמֻּרְחָצָאוֹת וּבָאַמְבַּטָּאוֹת שֶׁבַּבָּתִּים: **וּבָעֲצִים וּבָאֲבָנִים.** מַיִם שֶׁבִּכְלֵי עֵץ וּבִכְלֵי אֶבֶן׃

כ וַיַּעֲשׂוּ־כֵן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר | צִוָּה יְהוָה וַיָּרֶם בַּמַּטֶּה וַיַּךְ אֶת־הַמַּיִם אֲשֶׁר בַּיְאֹר לְעֵינֵי פַרְעֹה וּלְעֵינֵי עֲבָדָיו וַיֵּהָפְכוּ כָּל־הַמַּיִם אֲשֶׁר־בַּיְאֹר לְדָם׃

כא וְהַדָּגָה אֲשֶׁר־בַּיְאֹר מֵתָה וַיִּבְאַשׁ הַיְאֹר וְלֹא־יָכְלוּ מִצְרַיִם לִשְׁתּוֹת מַיִם מִן־הַיְאֹר וַיְהִי הַדָּם בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃

כב וַיַּעֲשׂוּ־כֵן חַרְטֻמֵּי מִצְרַיִם בְּלָטֵיהֶם וַיֶּחֱזַק לֵב־פַּרְעֹה וְלֹא־שָׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃

בְּלָטֵיהֶם. לַחַשׁ שֶׁאוֹמְרִין אוֹתוֹ בַּלָּט וּבַחֲשַׁאי; וְרַבּוֹתֵינוּ אָמְרוּ, "בְּלָטֵיהֶם" מַעֲשֶׂה שֵׁדִים, "בְּלָהֳטֵיהֶם" מַעֲשֶׂה כְּשָׁפִים (סנהדרין ס"ז): **וַיֶּחֱזַק לֵב־פַּרְעֹה.** לוֹמַר עַל יְדֵי מְכַשְּׁפוּת אַתֶּם עוֹשִׂים כֵּן; "תָּבֶן אַתֶּם מַכְנִיסִים לְעָפְרִים", עִיר שְׁכֻלָּהּ תֶּבֶן, אַף אַתֶּם מְבִיאִין מְכַשְּׁפוּת לְמִצְרַיִם שֶׁכֻּלָּהּ כְּשָׁפִים׃

כג וַיִּפֶן פַּרְעֹה וַיָּבֹא אֶל־בֵּיתוֹ וְלֹא־שָׁת לִבּוֹ גַּם־לָזֹאת׃

גַּם־לָזֹאת. לְמוֹפֵת הַמַּטֶּה שֶׁנָּהֲפַךְ לְתַנִּין, וְלֹא לָזֶה שֶׁל דָּם׃

כד וַיַּחְפְּרוּ כָל־מִצְרַיִם סְבִיבֹת הַיְאֹר מַיִם לִשְׁתּוֹת כִּי לֹא יָכְלוּ לִשְׁתֹּת מִמֵּימֵי הַיְאֹר׃

כה וַיִּמָּלֵא שִׁבְעַת יָמִים אַחֲרֵי הַכּוֹת־יְהוָה אֶת־הַיְאֹר׃

וַיִּמָּלֵא. מִנַּיִן שבעת ימים, שֶׁלֹּא שָׁב הַיְאוֹר לְקַדְמוּתוֹ, שֶׁהָיְתָה הַמַּכָּה מְשַׁמֶּשֶׁת רְבִיעַ חֹדֶשׁ, וג' חֳלָקִים הָיָה מֵעִיד וּמַתְרֶה בָּהֶם (תנחומא)׃

כו וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בֹּא אֶל־פַּרְעֹה וְאָמַרְתָּ אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה שַׁלַּח אֶת־עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי׃

כז וְאִם־מָאֵן אַתָּה לְשַׁלֵּחַ הִנֵּה אָנֹכִי נֹגֵף אֶת־כָּל־גְּבוּלְךָ בַּצְפַרְדְּעִים׃

וְאִם־מָאֵן אַתָּה. וְאִם סַרְבָן אַתָּה מָאֵן מְמָאֵן, מְסָרֵב, אֶלָּא כְּנוּי הָאָדָם עַל שֵׁם הַמִּפְעָל, כְּמוֹ "שָׁלֵו" (איוב ט"ז), "שָׁקֵט" (שופטים י"ח), "סַר וְזָעֵף" (מלכים א כ'): **נֹגֵף אֶת־כָּל־גְּבוּלְךָ.** מַכָּה, וְכֵן כָּל לְשׁוֹן מַגֵּפָה אֵינוֹ לְשׁוֹן מִיתָה אֶלָּא לְשׁוֹן מַכָּה, וְכֵן "וְנִגְּפוּ אִשָּׁה הָרָה" (שמות כ"א), אֵינוֹ לְשׁוֹן מִיתָה, וְכֵן "וּבְטָרֶם יִתְנַגְּפוּ רַגְלֵיכֶם" (ירמיהו י"ג), "פֶּן תִּגֹּף בָּאֶבֶן רַגְלֶךָ" (תהילים צ"א), "וּלְאֶבֶן נֶגֶף" (ישעיהו ח')׃

כח וְשָׁרַץ הַיְאֹר צְפַרְדְּעִים וְעָלוּ וּבָאוּ בְּבֵיתֶךָ וּבַחֲדַר מִשְׁכָּבְךָ וְעַל־מִטָּתֶךָ וּבְבֵית עֲבָדֶיךָ וּבְעַמֶּךָ וּבְתַנּוּרֶיךָ וּבְמִשְׁאֲרֹתֶיךָ׃

וְעָלוּ. מִן הַיְאוֹר׃ **בְּבֵיתֶךָ.** וְאַחַר כָּךְ בבית עבדיך. הוּא הַתְחָיל בָּעֵצָה תְּחִלָּה, "וַיֹּאמֶר אֶל עַמּוֹ" (שמות א'), וּמִמֶּנּוּ הַתְחִילָה הַפֻּרְעָנוּת׃

כט וּבְךָ וּבְעַמְּךָ וּבְכָל־עֲבָדֶיךָ יַעֲלוּ הַצְפַרְדְּעִים׃

וּבְךָ וּבְעַמְּךָ. בְּתוֹךְ מְעֵיהֶם נִכְנָסִין וּמְקַרְקְרִין (סוטה י"א)׃

פרק ח׃ **א** וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֱמֹר אֶל־אַהֲרֹן נְטֵה אֶת־יָדְךָ בְּמַטֶּךָ עַל־הַנְּהָרֹת עַל־הַיְאֹרִים וְעַל־הָאֲגַמִּים וְהַעַל אֶת־הַצְּפַרְדְּעִים עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃

ב וַיֵּט אַהֲרֹן אֶת־יָדוֹ עַל מֵימֵי מִצְרָיִם וַתַּעַל הַצְּפַרְדֵּעַ וַתְּכַס אֶת־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃

וַתַּעַל הַצְּפַרְדֵּעַ. צְפַרְדֵּעַ אַחַת הָיְתָה וְהָיוּ מַכִּין אוֹתָהּ וְהִיא מַמְּתֶת נְחִילִים נְחִילִים, זֶהוּ מִדְרָשׁוֹ (סנהדרין ס"ז). וּפְשׁוּטוֹ יֵשׁ לוֹמַר, שֶׁרוּץ הַצְּפַרְדְּעִים קוֹרֵא לְשׁוֹן יְחִידוּת; וְכֵן וַתְּהִי הַכִּנָּם – הָרְחִישָׁה, פדולייר"א בְּלַעַז, וְאַף ותעל הצפרדע – גרינולייר"א בְּלַעַז׃

ג וַיַּעֲשׂוּ־כֵן הַחַרְטֻמִּים בְּלָטֵיהֶם וַיַּעֲלוּ אֶת־הַצְּפַרְדְּעִים עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃

ד וַיִּקְרָא פַרְעֹה לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר הַעְתִּירוּ אֶל־יְהוָה וְיָסֵר הַצְּפַרְדְּעִים מִמֶּנִּי וּמֵעַמִּי וַאֲשַׁלְּחָה אֶת־הָעָם וְיִזְבְּחוּ לַיהוָה׃

ה וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְפַרְעֹה הִתְפָּאֵר עָלַי לְמָתַי | אַעְתִּיר לְךָ וְלַעֲבָדֶיךָ וּלְעַמְּךָ לְהַכְרִית הַצְּפַרְדְּעִים מִמְּךָ וּמִבָּתֶּיךָ רַק בַּיְאֹר תִּשָּׁאַרְנָה׃

הִתְפָּאֵר עָלַי. כְּמוֹ "הֵיִתְפָּאֵר הַגַּרְזֶן עַל הַחֹצֵב בּוֹ" (ישעיהו י') – מִשְׁתַּבֵּחַ לוֹמַר אֲנִי גָּדוֹל מִמְּךָ, ונטי"ר בְּלַעַז. וְכֵן הִתְפָּאֵר עָלַי – הִשְׁתַּבֵּחַ לְהִתְחַכֵּם וְלִשְׁאֹל דָּבָר גָּדוֹל, וְלוֹמַר שֶׁלֹּא אוּכַל לַעֲשׂוֹתוֹ: **לְמָתַי אַעְתִּיר לָךְ.** אֶת אֲשֶׁר אַעְתִּיר לְךָ הַיּוֹם עַל הַכְרָתַת הַצְּפַרְדְּעִים, לְמָתַי תִּרְצֶה שֶׁיִּכָּרְתוּ? וְתִרְאֶה אִם אַשְׁלִים דְּבָרַי לַמּוֹעֵד שֶׁתִּקְבַּע לִי. אִלּוּ נֶאֱמַר "מָתַי" אַעְתִּיר, הָיָה מַשְׁמָע מָתַי אֶתְפַּלֵּל, עַכְשָׁו שֶׁנֶּאֱמַר "לְמָתַי", מַשְׁמָע אֲנִי הַיּוֹם אֶתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁיִּכָּרְתוּ הַצְּפַרְדְּעִים לִזְמַן שֶׁתִּקְבַּע עָלַי; אֱמֹר לְאֵיזֶה יוֹם תִּרְצֶה שֶׁיִּכָּרְתוּ אַעְתִּיר העתירו, והעתרתי וְלֹא נֶאֱמַר אֶעְתַּר, עִתְרוּ, וְעָתַרְתִּי, מִפְּנֵי שֶׁכָּל לְשׁוֹן עתר הַרְבּוֹת פֶּלֶל הוּא, וְכַאֲשֶׁר יֹאמַר אַרְבֶּה, הַרְבּוּ, וְהִרְבֵּיתִי, לְשׁוֹן מַפְעִיל, כָּךְ יֹאמַר אַעְתִּיר, הַעְתִּירוּ, וְהַעְתַּרְתִּי דְּבָרִים; וְאָב לְכֻלָּם "וְהַעְתַּרְתֶּם עָלַי דִּבְרֵיכֶם" (יחזקאל ל"ה) – הִרְבֵּיתֶם׃

ו וַיֹּאמֶר לְמָחָר וַיֹּאמֶר כִּדְבָרְךָ לְמַעַן תֵּדַע כִּי־אֵין כַּיהוָה אֱלֹהֵינוּ׃

וַיֹּאמֶר לְמָחָר. הִתְפַּלֵּל הַיּוֹם, שֶׁיִּכָּרְתוּ לְמָחָר׃

תהלים - פרקים ק"ו-ק"ז

פרק קו: א הַלְלוּיָהּ הוֹדוּ לַי־הוָ֑ה כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ ב מִי יְמַלֵּל גְּבוּרוֹת יְ־הוָ֑ה יַשְׁמִיעַ כָּל־ תְּהִלָּתוֹ׃ ג אַשְׁרֵי שֹׁמְרֵי מִשְׁפָּט עֹשֵׂה צְדָקָה בְכָל־עֵת׃ ד זָכְרֵנִי יְ־הוָ֑ה בִּרְצוֹן עַמֶּךָ פָּקְדֵנִי בִּישׁוּעָתֶךָ׃ ה לִרְאוֹת בְּטוּבַת בְּחִירֶיךָ לִשְׂמֹחַ בְּשִׂמְחַת גּוֹיֶךָ לְהִתְהַלֵּל עִם־נַחֲלָתֶךָ׃ ו חָטָאנוּ עִם־אֲבוֹתֵינוּ הֶעֱוִינוּ הִרְשָׁעְנוּ׃ ז אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם לֹא־הִשְׂכִּילוּ נִפְלְאוֹתֶיךָ לֹא זָכְרוּ אֶת־רב חֲסָדֶיךָ וַיַּמְרוּ עַל־יָם בְּיַם־סוּף׃ ח וַיּוֹשִׁיעֵם לְמַעַן שְׁמוֹ לְהוֹדִיעַ אֶת־גְּבוּרָתוֹ׃ ט וַיִּגְעַר בְּיַם־סוּף וַיֶּחֱרָב וַיּוֹלִיכֵם בַּתְּהֹמוֹת כַּמִּדְבָּר׃ י וַיּוֹשִׁיעֵם מִיַּד שׂוֹנֵא וַיִּגְאָלֵם מִיַּד אוֹיֵב׃ יא וַיְכַסּוּ־מַיִם צָרֵיהֶם אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתָר׃ יב וַיַּאֲמִינוּ בִדְבָרָיו יָשִׁירוּ תְּהִלָּתוֹ׃ יג מִהֲרוּ שָׁכְחוּ מַעֲשָׂיו לֹא־חִכּוּ לַעֲצָתוֹ׃ יד וַיִּתְאַוּוּ תַאֲוָה בַּמִּדְבָּר וַיְנַסּוּ־אֵל בִּישִׁימוֹן׃ טו וַיִּתֵּן לָהֶם שֶׁאֱלָתָם וַיְשַׁלַּח רָזוֹן בְּנַפְשָׁם׃ טז וַיְקַנְאוּ לְמֹשֶׁה בַּמַּחֲנֶה לְאַהֲרֹן קְדוֹשׁ יְ־הוָ֑ה׃ יז תִּפְתַּח־אֶרֶץ וַתִּבְלַע דָּתָן וַתְּכַס עַל־עֲדַת אֲבִירָם׃ יח וַתִּבְעַר־אֵשׁ בַּעֲדָתָם לֶהָבָה תְּלַהֵט רְשָׁעִים׃ יט יַעֲשׂוּ־עֵגֶל בְּחֹרֵב וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְמַסֵּכָה׃ כ וַיָּמִירוּ אֶת־כְּבוֹדָם בְּתַבְנִית שׁוֹר אֹכֵל עֵשֶׂב׃ כא שָׁכְחוּ אֵל מוֹשִׁיעָם עֹשֶׂה גְדֹלוֹת בְּמִצְרָיִם׃ כב נִפְלָאוֹת בְּאֶרֶץ חָם נוֹרָאוֹת עַל־ יַם־סוּף׃ כג וַיֹּאמֶר לְהַשְׁמִידָם לוּלֵי מֹשֶׁה בְחִירוֹ עָמַד בַּפֶּרֶץ לְפָנָיו לְהָשִׁיב חֲמָתוֹ מֵהַשְׁחִית׃ כד וַיִּמְאֲסוּ בְּאֶרֶץ

חֶמְדָּה לֹא־הֶאֱמִינוּ לִדְבָרוֹ׃ כה וַיֵּרָגְנוּ בְאָהֳלֵיהֶם לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְ־הוָ־ה׃ כו וַיִּשָּׂא יָדוֹ לָהֶם לְהַפִּיל אוֹתָם בַּמִּדְבָּר׃ כז וּלְהַפִּיל זַרְעָם בַּגּוֹיִם וּלְזָרוֹתָם בָּאֲרָצוֹת׃ כח וַיִּצָּמְדוּ לְבַעַל פְּעוֹר וַיֹּאכְלוּ זִבְחֵי מֵתִים׃ כט וַיַּכְעִיסוּ בְּמַעַלְלֵיהֶם וַתִּפְרָץ־ בָּם מַגֵּפָה׃ ל וַיַּעֲמֹד פִּינְחָס וַיְפַלֵּל וַתֵּעָצַר הַמַּגֵּפָה׃ לא וַתֵּחָשֶׁב לוֹ לִצְדָקָה לְדֹר וָדֹר עַד־ עוֹלָם׃ לב וַיַּקְצִיפוּ עַל־מֵי מְרִיבָה וַיֵּרַע לְמֹשֶׁה בַּעֲבוּרָם׃ לג כִּי־הִמְרוּ אֶת־רוּחוֹ וַיְבַטֵּא בִּשְׂפָתָיו׃ לד לֹא־הִשְׁמִידוּ אֶת־הָעַמִּים אֲשֶׁר אָמַר יְ־הוָ־ה לָהֶם׃ לה וַיִּתְעָרְבוּ בַגּוֹיִם וַיִּלְמְדוּ מַעֲשֵׂיהֶם׃ לו וַיַּעַבְדוּ אֶת־עֲצַבֵּיהֶם וַיִּהְיוּ לָהֶם לְמוֹקֵשׁ׃ לז וַיִּזְבְּחוּ אֶת־בְּנֵיהֶם וְאֶת־ בְּנוֹתֵיהֶם לַשֵּׁדִים׃ לח וַיִּשְׁפְּכוּ דָם נָקִי דַּם־בְּנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם אֲשֶׁר זָבְחוּ לַעֲצַבֵּי כְנָעַן וַתֶּחֱנַף הָאָרֶץ בַּדָּמִים׃ לט וַיִּטְמְאוּ בְמַעֲשֵׂיהֶם וַיִּזְנוּ בְמַעַלְלֵיהֶם׃ מ וַיִּחַר־אַף יְ־הוָ־ה בְּעַמּוֹ וַיְתָעֵב אֶת־נַחֲלָתוֹ׃ מא וַיִּתְּנֵם בְּיַד־גּוֹיִם וַיִּמְשְׁלוּ בָהֶם שֹׂנְאֵיהֶם׃ מב וַיְלָחֲצוּם אוֹיְבֵיהֶם וַיִּכָּנְעוּ תַּחַת יָדָם׃ מג פְּעָמִים רַבּוֹת יַצִּילֵם וְהֵמָּה יַמְרוּ בַּעֲצָתָם וַיָּמֹכּוּ בַּעֲוֹנָם׃ מד וַיַּרְא בַּצַּר לָהֶם בְּשָׁמְעוֹ אֶת־רִנָּתָם׃ מה וַיִּזְכֹּר לָהֶם בְּרִיתוֹ וַיִּנָּחֵם כְּרֹב (חֲסָדָו) [חֲסָדָיו]׃ מו וַיִּתֵּן אוֹתָם לְרַחֲמִים לִפְנֵי כָּל־שׁוֹבֵיהֶם׃ מז הוֹשִׁיעֵנוּ יְ־הוָ־ה אֱלֹהֵינוּ וְקַבְּצֵנוּ מִן־הַגּוֹיִם לְהֹדוֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ לְהִשְׁתַּבֵּחַ בִּתְהִלָּתֶךָ׃ מח בָּרוּךְ יְ־הוָ־ה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן־הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן הַלְלוּיָהּ׃

פרק קז: א הדו לַי־הוָ־ה כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ ב יאמְרוּ גְּאוּלֵי יְ־הוָ־ה אֲשֶׁר גְּאָלָם מִיַּד־צָר׃ ג וּמֵאֲרָצוֹת קִבְּצָם מִמִּזְרָח וּמִמַּעֲרָב מִצָּפוֹן וּמִיָּם׃ ד תָּעוּ בַמִּדְבָּר בִּישִׁימוֹן דָּרֶךְ עִיר מוֹשָׁב לֹא מָצָאוּ׃ ה רְעֵבִים גַּם־צְמֵאִים נַפְשָׁם בָּהֶם תִּתְעַטָּף׃ ו וַיִּצְעֲקוּ אֶל־יְ־הוָ־ה בַּצַּר לָהֶם מִמְּצוּקוֹתֵיהֶם יַצִּילֵם׃ ז וַיַּדְרִיכֵם בְּדֶרֶךְ יְשָׁרָה לָלֶכֶת אֶל־עִיר מוֹשָׁב׃ ח יוֹדוּ לַי־הוָ־ה חַסְדּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם׃ ט כִּי־הִשְׂבִּיעַ נֶפֶשׁ שׁוֹקֵקָה וְנֶפֶשׁ רְעֵבָה מִלֵּא־טוֹב׃ י יֹשְׁבֵי חֹשֶׁךְ וְצַלְמָוֶת אֲסִירֵי עֳנִי וּבַרְזֶל׃ יא כִּי־הִמְרוּ אִמְרֵי־אֵל וַעֲצַת עֶלְיוֹן נָאָצוּ׃ יב וַיַּכְנַע בֶּעָמָל לִבָּם כָּשְׁלוּ וְאֵין עֹזֵר׃ יג וַיִּזְעֲקוּ אֶל־יְ־הוָ־ה בַּצַּר לָהֶם מִמְּצֻקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם׃ יד יוֹצִיאֵם מֵחֹשֶׁךְ וְצַלְמָוֶת וּמוֹסְרוֹתֵיהֶם יְנַתֵּק׃ טו יוֹדוּ לַי־הוָ־ה חַסְדּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם׃ טז כִּי־ שִׁבַּר דַּלְתוֹת נְחֹשֶׁת וּבְרִיחֵי בַרְזֶל גִּדַּע׃ יז אֱוִלִים מִדֶּרֶךְ פִּשְׁעָם וּמֵעֲוֹנֹתֵיהֶם יִתְעַנּוּ׃ יח כָּל־אֹכֶל תְּתַעֵב נַפְשָׁם וַיַּגִּיעוּ עַד־שַׁעֲרֵי מָוֶת׃ יט וַיִּזְעֲקוּ אֶל־יְ־הוָ־ה בַּצַּר לָהֶם מִמְּצֻקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם׃ כ יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וְיִרְפָּאֵם וימַלֵּט מִשְּׁחִיתוֹתָם׃ כא יוֹדוּ לַי־הוָ־ה חַסְדּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם׃ כב וְיִזְבְּחוּ זִבְחֵי תוֹדָה וִיסַפְּרוּ מַעֲשָׂיו בְּרִנָּה׃ כג יוֹרְדֵי הַיָּם בָּאֳנִיּוֹת עֹשֵׂי מְלָאכָה בְּמַיִם רַבִּים׃ כד הֵמָּה רָאוּ מַעֲשֵׂי יְ־הוָ־ה וְנִפְלְאוֹתָיו בִּמְצוּלָה׃ כה וַיֹּאמֶר וַיַּעֲמֵד רוּחַ סְעָרָה וַתְּרוֹמֵם גַּלָּיו׃ כו יַעֲלוּ שָׁמַיִם יֵרְדוּ תְהוֹמוֹת נַפְשָׁם בְּרָעָה תִתְמוֹגָג׃ כז יָחוֹגּוּ וְיָנוּעוּ כַּשִּׁכּוֹר וְכָל־חָכְמָתָם תִּתְבַּלָּע׃ כח וַיִּצְעֲקוּ אֶל־יְ־הוָ־ה בַּצַּר לָהֶם וּמִמְּצוּקֹתֵיהֶם יוֹצִיאֵם׃ כט יָקֵם סְעָרָה לִדְמָמָה וַיֶּחֱשׁוּ גַּלֵּיהֶם׃ ל וַיִּשְׂמְחוּ כִּי־יִשְׁתֹּקוּ וַיַּנְחֵם אֶל־מְחוֹז חֶפְצָם׃ לא יוֹדוּ לַי־הוָ־ה חַסְדּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם׃ לב וירוֹמְמוּהוּ בִּקְהַל־עָם וּבְמוֹשַׁב זְקֵנִים יְהַלְלוּהוּ׃ לג יָשֶׂם נְהָרוֹת לְמִדְבָּר וּמֹצָאֵי מַיִם לְצִמָּאוֹן׃ לד אֶרֶץ פְּרִי לִמְלֵחָה מֵרָעַת יוֹשְׁבֵי בָהּ׃ לה יָשֶׂם מִדְבָּר לַאֲגַם־מַיִם וְאֶרֶץ צִיָּה לְמֹצָאֵי מָיִם׃ לו וַיּוֹשֶׁב שָׁם רְעֵבִים וַיְכוֹנְנוּ עִיר מוֹשָׁב׃ לז וַיִּזְרְעוּ שָׂדוֹת וַיִּטְעוּ כְרָמִים וַיַּעֲשׂוּ פְּרִי תְבוּאָה׃ לח וַיְבָרְכֵם וַיִּרְבּוּ מְאד וּבְהֶמְתָּם לֹא יַמְעִיט׃ לט וַיִּמְעֲטוּ וַיָּשֹׁחוּ מֵעֹצֶר רָעָה וְיָגוֹן׃ מ שֹׁפֵךְ בּוּז עַל־נְדִיבִים וַיַּתְעֵם בְּתֹהוּ לֹא־דָרֶךְ׃ מא וַיְשַׂגֵּב אֶבְיוֹן מֵעוֹנִי וַיָּשֶׂם כַּצֹּאן מִשְׁפָּחוֹת׃ מב יִרְאוּ יְשָׁרִים וְיִשְׂמָחוּ וְכָל־עַוְלָה קָפְצָה פִּיהָ׃ מג מִי־חָכָם וְיִשְׁמָר־אֵלֶּה וְיִתְבּוֹנְנוּ חַסְדֵי יְ־הוָ־ה׃

תניא -ליקוטי אמרים פרק י״ד

ובזה יובן כפל לשון השבועה תהי צדיק ואל תהי רשע דלכאורה תמוה כי מאחר שמשביעים אותו תהי צדיק למה צריכים להשביעו עוד שלא יהיה רשע. אלא משום שאין כל אדם זוכה להיות צדיק ואין לאדם משפט הבחירה בזה כל כך להתענג על ה' באמת ושיהיה הרע מאוס ממש באמת ולכן משביעים שנית אל תהי רשע עכ"פ שבזה משפט הבחירה והרשות נתונה לכל אדם למשול ברוח תאותו שבלבו ולכבוש יצרו שלא יהיה רשע אפי' שעה אחת כל ימיו בין בבחי' סור מרע בין בבחי' ועשה טוב ואין טוב אלא תורה דהיינו תלמוד תורה שכנגד כולן. אך אעפ"כ צריך לקבוע לו עתים גם כן לשית עצות בנפשו להיות מואס ברע כגון בעצת חכמינו ז"ל אשה חמת מלאה צואה כו'. וכהאי גוונא. וכן כל מיני מטעמים ומעדנים נעשים כך חמת מלא כו'. וכן כל תענוגי עוה"ז החכם רואה הנולד מהן שסופן לרקוב ולהיות רמה ואשפה וההפך להתענג ולשמוח בה' ע"י התבוננות בגדולת א"ס ב"ה כפי יכולתו אף שיודע בנפשו שלא יגיע למדרגה זו באמת לאמיתו כי אם בדמיונות אעפ"כ הוא יעשה את שלו לקיים את השבועה שמשביעים תהי צדיק וה' יעשה הטוב בעיניו. ועוד שההרגל על כל דבר שלטון ונעשה טבע שני. וכשירגיל למאס את הרע יהיה נמאס קצת באמת וכשירגיל לשמח נפשו בה' ע"י התבוננות בגדולת ה' הרי באתערותא דלתתא אתערותא דלעילא וכולי האי ואולי יערה עליו רוח ממרום ויזכה לבחי' רוח משרש איזה צדיק שתתעבר בו לעבוד ה' בשמחה אמיתית כדכתיב שמחו צדיקים בה' ותתקיים בו

באמת השבועה שמשביעים תהי צדיק:

היום יום - כ"ב טבת

הכרזת אאמו"ר [הרש"ב] באחת ההתוועדויות: כשם שהנחת תפילין בכל יום היא מצוה מדאורייתא על כל יהודי, מבלי הבדל אם הוא גדול בתורה, או איש פשוט - כך חוב גמור על כל יהודי להקדיש כחצי שעה מחשבה בכל יום אודות חנוך בניו, ולעשות ככל שבכוחו, ויותר מכפי כוחותיו, לדאוג ולפעול על בניו שילכו בדרך שבה מדריכים אותם.

ספר המצוות לרמב"ם - שיעור ש"ב

מצות לא תעשה מצוה רלז הזהיר מהתעסק בהלואת רבית בין המלוה והלוה לא להיות ערב לאחד מהם ולא להיות עד עליהם ולא לכתוב ביניהם שטר במה שהסכימו עליהם מענין הרבית, והוא אמרו לא תשימון עליו נשך. ולשון גמרא (מציעא, שם) ערב ועדים אינן עוברין אלא משום לא תשימון, ושם התבאר שהסופר והעדים והערב גם כן עוברים, ושם התבאר גם כן שזה הלאו שהוא לא תשימון עם היותו בא על האמצעיים רוצה לומר המתעסקים בענין ההוא הנה הוא כולל גם כן המלוה, ולכן יהיה המלוה ברבית עובר בששה לאוין, אחד מהם לא תהיה לו כנושה, והשני לא תתן לו בנשך, והשלישי ובמרבית לא תתן אכלך, והרביעי אל תקח מאתו, החמישי לא תשימון עליו נשך, הששי ולפני עור לא תתן מכשול, ושם אמרו ואלו העוברים בלא תעשה המלוה והלוה והערב והעדים וחכמים אומרים אף הסופר על לא תתן לו ואל תקח ולא תהיה לו כנושה ולא תשימון ולפני עור לא תתן. ובגמרא (שם) אמר אביי מלוה עובר בכלן לוה עובר בלא תשיך ולפני עור לא תתן מכשול ערב ועדים אינן עוברין אלא משום לא תשימון, והעובר על לאו זה אם היה רבית קצוצה הנה נוציא אותה ממנו ונחזירה למי שנלקחה ממנו. (משפטים, שם):

נ"ך - דברי הימים א' פרק י"ח

א וַיְהִי֙ אַחֲרֵי־כֵ֔ן וַיַּ֥ךְ דָּוִ֖יד אֶת־פְּלִשְׁתִּ֑ים וַיַּכְנִיעֵ֣ם וַיִּקַּ֔ח אֶת־גַּ֥ת וּבְנֹתֶ֖יהָ מִיַּ֥ד פְּלִשְׁתִּֽים: ב וַיַּ֖ךְ אֶת־מוֹאָ֑ב וַיִּהְיוּ֙ מוֹאָ֣ב עֲבָדִ֔ים לְדָוִ֖יד נֹשְׂאֵ֥י מִנְחָֽה: ג וַיַּ֣ךְ דָּוִ֔יד אֶת־הֲדַדְעֶ֖זֶר מֶ֣לֶךְ־צוֹבָ֑ה חֲמָ֕תָה בְּלֶכְתּ֖וֹ לְהַצִּ֥יב יָד֖וֹ בִּנְהַר־פְּרָֽת: ד וַיִּלְכֹּ֤ד דָּוִיד֙ מִמֶּ֣נּוּ אֶ֔לֶף רֶ֖כֶב וְשִׁבְעַ֣ת אַלְפִ֑ים פָּרָשִׁ֗ים וְעֶשְׂרִ֛ים אֶ֥לֶף אִ֖ישׁ רַגְלִ֑י וַיְעַקֵּ֣ר דָּוִ֗יד אֶת־כָּל־הָרֶ֙כֶב֙ וַיּוֹתֵ֣ר מִמֶּ֔נּוּ מֵאָ֖ה רָֽכֶב: ה וַיָּבֹ֣א אֲרַ֗ם דַּרְמֶ֙שֶׂק֙ לַעְזֻ֣ר לָֽהֲדַדְעֶ֔זֶר מֶ֖לֶךְ צוֹבָ֑ה וַיַּ֥ךְ דָּוִ֖יד בַּאֲרָ֥ם עֶשְׂרִ֛ים־וּשְׁנַ֥יִם אֶ֖לֶף אִֽישׁ: ו וַיָּ֤שֶׂם דָּוִיד֙ בַּאֲרַ֣ם דַּרְמֶ֔שֶׂק וַיְהִ֥י אֲרָ֖ם לְדָוִ֑יד עֲבָדִ֗ים נֹשְׂאֵ֥י מִנְחָ֛ה וַיּוֹשַׁ֥ע יְהוָ֖ה לְדָוִ֑יד בְּכֹ֖ל אֲשֶׁ֥ר הָלָֽךְ: ז וַיִּקַּ֣ח דָּוִ֔יד אֶת֙ שִׁלְטֵ֣י הַזָּהָ֔ב אֲשֶׁ֖ר הָי֣וּ עַל־עַבְדֵ֑י הֲדַדְעֶ֖זֶר וַיְבִיאֵ֥ם יְרוּשָׁלִָֽם: ח וּמִטִּבְחַ֤ת וּמִכּוֹנַי֙ עָרֵ֣י הֲדַדְעֶ֔זֶר לָקַ֥ח דָּוִ֖יד נְחֹ֣שֶׁת רַבָּ֑ה מְאֹ֕ד בָּ֥הּ | עָשָׂ֖ה שְׁלֹמֹ֥ה אֶת־יָ֛ם הַנְּחֹ֖שֶׁת וְאֶת־הָעַמּוּדִ֑ים וְאֶת־כְּלֵ֖י הַנְּחֹֽשֶׁת: {פ} ט וַיִּשְׁמַ֣ע תֹּ֔עוּ מֶ֖לֶךְ חֲמָ֑ת כִּ֣י הִכָּ֗ה דָּוִיד֙ אֶת־כָּל־חֵ֣יל הֲדַדְעֶ֔זֶר מֶ֖לֶךְ־צוֹבָֽה: י וַיִּשְׁלַ֤ח אֶת־הֲדוֹרָם֙־בְּנ֣וֹ אֶל־הַמֶּ֔לֶךְ דָּוִ֖יד לִשְׁאֹל־ לוֹ֣ לְשָׁל֑וֹם וּלְבָרְכ֗וֹ עַל֩ אֲשֶׁ֨ר נִלְחַ֜ם בַּהֲדַדְעֶ֗זֶר וַיַּכֵּ֤הוּ כִּי־אִ֙ישׁ מִלְחֲמ֣וֹת תֹּ֔עוּ הָיָ֖ה הֲדַדְעֶ֑זֶר וְכֹ֤ל כְּלֵי֙ זָהָ֣ב וָכֶ֔סֶף וּנְחֹ֖שֶׁת: יא גַּם־אֹתָ֛ם הִקְדִּ֥ישׁ הַמֶּ֖לֶךְ דָּוִ֑יד לַיהוָ֔ה עִם־הַכֶּ֙סֶף֙ וְהַזָּהָ֔ב אֲשֶׁ֥ר נָשָׂ֖א מִכָּל־הַגּוֹיִ֑ם מֵאֱד֔וֹם וּמִמּוֹאָ֖ב וּמִבְּנֵ֣י עַמּ֑וֹן וּמִפְּלִשְׁתִּ֖ים וּמֵעֲמָלֵֽק: יב וְאַבְשַׁ֞י בֶּן־צְרוּיָ֤ה הִכָּה֙ אֶת־אֱד֔וֹם בְּגֵ֥יא הַמֶּ֖לַח שְׁמוֹנָ֥ה עָשָׂ֖ר אָֽלֶף: יג וַיָּ֤שֶׂם בֶּאֱדוֹם֙ נְצִיבִ֔ים וַיִּהְי֥וּ כָל־אֱד֖וֹם עֲבָדִ֑ים לְדָוִ֗יד וַיּוֹשַׁ֥ע יְהוָ֛ה אֶת־דָּוִ֖יד בְּכֹ֥ל אֲשֶׁר־הָלָֽךְ: יד וַיִּמְלֹךְ֙ דָּוִ֔יד עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵ֖ל וַיְהִ֣י עֹשֶׂ֔ה מִשְׁפָּ֖ט וּצְדָקָ֑ה לְכָל־עַמּֽוֹ: טו וְיוֹאָ֣ב בֶּן־צְרוּיָ֔ה עַל־הַצָּבָ֖א וִיהוֹשָׁפָ֥ט בֶּן־אֲחִילֽוּד מַזְכִּֽיר: טז וְצָד֤וֹק בֶּן־אֲחִיטוּב֙ וַאֲבִימֶ֣לֶךְ בֶּן־אֶבְיָתָ֔ר כֹּהֲנִ֖ים וְשַׁוְשָׁ֥א סוֹפֵֽר: יז וּבְנָיָ֣הוּ בֶן־יְהוֹיָדָ֔ע עַל־הַכְּרֵתִ֖י וְהַפְּלֵתִ֑י וּבְנֵי־דָוִ֥יד הָרִאשֹׁנִ֖ים לְיַ֥ד הַמֶּֽלֶךְ: {פ}

יום חמישי כ״ג טבת

חומש - חמישי פרשת וארא

ז וְסָרוּ֙ הַצְפַרְדְּעִ֣ים מִמְּךָ֔ וּמִבָּתֶּ֖יךָ וּמֵעֲבָדֶ֑יךָ וּמֵעַמֶּ֕ךָ רַ֖ק בַּיְאֹ֥ר תִּשָּׁאַ֖רְנָה׃

ח וַיֵּצֵ֤א מֹשֶׁה֙ וְאַהֲרֹ֔ן מֵעִ֖ם פַּרְעֹ֑ה וַיִּצְעַ֣ק מֹשֶׁ֔ה אֶל־יְהוָ֖ה עַל־דְּבַ֣ר הַצְפַרְדְּעִ֑ים אֲשֶׁר־שָׂ֖ם לְפַרְעֹֽה׃

וַיֵּצֵא וַיִּצְעַק. מִיָּד, שֶׁיִּכְּרתוּ לְמָחָר׃

ט וַיַּ֣עַשׂ יְהוָ֔ה כִּדְבַ֖ר מֹשֶׁ֑ה וַיָּמֻ֙תוּ֙ הַצְפַרְדְּעִ֣ים מִן־הַבָּתִּ֔ים מִן־הַחֲצֵרֹ֖ת וּמִן־הַשָּׂדֹֽת׃

י וַיִּצְבְּר֥וּ אֹתָ֖ם חֳמָרִ֣ם חֳמָרִ֑ם וַתִּבְאַ֖שׁ הָאָֽרֶץ׃

חֳמָרִם חֳמָרִם. צְבוּרִים צְבוּרִים, כְּתַרְגּוּמוֹ, דְּגוֹרִין – גְּלִין׃

יא וַיַּ֤רְא פַּרְעֹה֙ כִּ֣י הָיְתָ֣ה הָרְוָחָ֔ה וְהַכְבֵּ֖ד אֶת־לִבּ֑וֹ וְלֹ֥א שָׁמַ֖ע אֲלֵהֶ֑ם כַּאֲשֶׁ֥ר דִּבֶּ֖ר יְהוָֽה׃

וְהַכְבֵּד אֶת־לִבּוֹ. לְשׁוֹן פָּעוֹל הוּא, כְּמוֹ "הָלוֹךְ וְנָסוֹעַ" (בראשית י״ב), וְכֵן "וְהַכּוֹת אֶת מוֹאָב" (מלכים ב ג׳:כ״ד), "וְשָׁאוֹל לוֹ בֵּאלֹהִים" (שמואל א כ״ב:י״ג), "הַכֵּה וּפְצַע" (מלכים א כ׳)׃ **כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה׳.** וְהֵיכָן דִּבֵּר? וְלֹא יִשְׁמַע אֲלֵיכֶם פַּרְעֹה׃

יב וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ אֶל־מֹשֶׁ֔ה אֱמֹ֥ר אֶל־אַהֲרֹ֖ן נְטֵ֣ה אֶת־מַטְּךָ֑ וְהַ֤ךְ אֶת־עֲפַר֙ הָאָ֔רֶץ וְהָיָ֥ה לְכִנִּ֖ם בְּכָל־אֶ֥רֶץ מִצְרָֽיִם׃

אֱמֹר אֶל־אַהֲרֹן. לֹא הָיָה הֶעָפָר כְּדַאי לִלְקוֹת עַל יְדֵי מֹשֶׁה, לְפִי שֶׁהֵגֵן עָלָיו כְּשֶׁהָרַג אֶת הַמִּצְרִי וַיִּטְמְנֵהוּ בַּחוֹל, וְלָקָה עַל יְדֵי אַהֲרֹן (שמות רבה)׃

יג וַיַּעֲשׂוּ־כֵ֗ן וַיֵּט֩ אַהֲרֹ֨ן אֶת־יָד֜וֹ בְּמַטֵּ֗הוּ וַיַּךְ֙ אֶת־עֲפַ֣ר הָאָ֔רֶץ וַתְּהִ֥י הַכִּנָּ֖ם בָּאָדָ֑ם וּבַבְהֵמָ֔ה כָּל־עֲפַ֥ר הָאָ֖רֶץ הָיָ֥ה כִנִּ֖ים בְּכָל־אֶ֥רֶץ מִצְרָֽיִם׃

וַתְּהִי הַכִּנָּם. הָרְחִישָׁה, פדולי״א בְּלַעַז׃

יד וַיַּעֲשׂוּ־כֵ֣ן הַחַרְטֻמִּ֣ים בְּלָטֵיהֶ֗ם לְהוֹצִ֛יא אֶת־הַכִּנִּ֖ים וְלֹ֣א יָכֹ֑לוּ וַתְּהִ֥י הַכִּנָּ֖ם בָּאָדָ֥ם וּבַבְהֵמָֽה׃

לְהוֹצִיא אֶת־הַכִּנִּים. לִבְרֹאתָם וּלְהוֹצִיאָם מִמָּקוֹם אַחֵר׃ **וְלֹא יָכְלוּ.** שֶׁאֵין הַשֵּׁד שׁוֹלֵט עַל בְּרִיָּה פְּחוּתָה מִכַּשְׂעוֹרָה (סנהדרין ס״ז)׃

טו וַיֹּאמְר֤וּ הַחַרְטֻמִּם֙ אֶל־פַּרְעֹ֔ה אֶצְבַּ֥ע אֱלֹהִ֖ים הִ֣וא וַיֶּחֱזַ֤ק לֵב־פַּרְעֹה֙ וְלֹא־שָׁמַ֣ע אֲלֵהֶ֔ם כַּאֲשֶׁ֥ר דִּבֶּ֖ר יְהוָֽה׃

אֶצְבַּע אֱלֹהִים הִוא. מַכָּה זוֹ אֵינָהּ עַל יְדֵי כְּשָׁפִים, מֵאֵת הַמָּקוֹם הִיא (שמות רבה)׃ **כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה׳.** וְלֹא יִשְׁמַע אֲלֵיכֶם פַּרְעֹה׃

טז וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ אֶל־מֹשֶׁ֔ה הַשְׁכֵּ֥ם בַּבֹּ֖קֶר וְהִתְיַצֵּ֣ב לִפְנֵ֣י פַרְעֹ֑ה הִנֵּ֥ה יוֹצֵ֖א הַמָּ֣יְמָה וְאָמַרְתָּ֣ אֵלָ֔יו כֹּ֥ה אָמַ֖ר יְהוָ֑ה שַׁלַּ֥ח עַמִּ֖י וְיַעַבְדֻֽנִי׃

יז כִּ֣י אִם־אֵינְךָ֣ מְשַׁלֵּ֔חַ אֶת־עַמִּ֖י הִנְנִ֣י מַשְׁלִ֗יחַ בְּךָ֙ וּבַעֲבָדֶ֔יךָ וּבְעַמְּךָ֖ וּבְבָתֶּ֑יךָ אֶת־הֶעָרֹ֔ב וּמָלְא֥וּ בָתֵּ֖י מִצְרַ֑יִם אֶת־הֶעָרֹ֔ב וְגַ֖ם הָאֲדָמָ֥ה אֲשֶׁר־הֵ֖ם עָלֶֽיהָ׃

מַשְׁלִיחַ בְּךָ. מְגָרֶה בְּךָ, וְכֵן "וְשָׁן בְּהֵמוֹת אֲשַׁלַּח בָּם" (דברים ל״ב), לְשׁוֹן שִׁסּוּי, אינציט״ר בְּלַעַז׃ **אֶת־הֶעָרֹב.** כָּל מִינֵי הַחַיּוֹת רָעוֹת וּנְחָשִׁים וְעַקְרַבִּים בְּעִרְבּוּבְיָא, וְהָיוּ מַשְׁחִיתִים בָּהֶם; וְיֵשׁ טָעַם בַּדָּבָר בְּאַגָּדָה בְּכָל מַכָּה וּמַכָּה לָמָּה זוֹ וְלָמָּה זוֹ; בְּטַכְסִיסֵי מִלְחֲמוֹת מְלָכִים בָּא עֲלֵיהֶם, כְּסֵדֶר מַלְכוּת כְּשֶׁצָּרָה עַל עִיר, בַּתְּחִלָּה מְקַלְקֵל מַעְיְנוֹתֶיהָ, וְאַחַר כָּךְ תּוֹקְעִין עֲלֵיהֶם וּמְרִיעִין בַּשּׁוֹפָרוֹת לְיָרְאָם וּלְבַהֲלָם, וְכֵן הַצְפַרְדְּעִים מְקַרְקְרִים וְהוֹמִים וְכוּ׳, כְּדְאִיתָא בְּמִדְרַשׁ רַבִּי תַּנְחוּמָא (פ׳ בא)׃

יח וְהִפְלֵיתִי֩ בַיּ֨וֹם הַה֜וּא אֶת־אֶ֣רֶץ גֹּשֶׁ֗ן אֲשֶׁ֤ר עַמִּי֙ עֹמֵ֣ד עָלֶ֔יהָ לְבִלְתִּ֥י הֱיוֹת־שָׁ֖ם עָרֹ֑ב לְמַ֙עַן֙ תֵּדַ֣ע כִּֽי־אֲנִ֣י יְהוָ֔ה בְּקֶ֖רֶב הָאָֽרֶץ׃

וְהִפְלֵיתִי. וְהִפְרַשְׁתִּי, וְכֵן "וְהִפְלָה ה׳" (שמות ט׳), וְכֵן "לֹא נִפְלֵאת הִיא מִמְּךָ" (דברים ל׳) – לֹא מֻבְדֶּלֶת וּמֻפְרֶשֶׁת הִיא מִמְּךָ׃ **לְמַעַן תֵּדַע כִּי אֲנִי ה׳ בְּקֶרֶב הָאָרֶץ.** אַף עַל פִּי שֶׁשְּׁכִינָתִי בַּשָּׁמַיִם גְּזֵרָתִי מִתְקַיֶּמֶת בַּתַּחְתּוֹנִים׃

תהלים - פרקים ק״ח-קי״ב

פרק קח: א שִׁיר מִזְמוֹר לְדָוִד׃ ב נָכוֹן לִבִּי אֱלֹהִים אָשִׁירָה וַאֲזַמְּרָה אַף־כְּבוֹדִי׃ ג עוּרָה הַנֵּבֶל וְכִנּוֹר אָעִירָה שָׁחַר׃ ד אוֹדְךָ בָעַמִּים יְ־הוָ־ה וַאֲזַמֶּרְךָ בַּלְאֻמִּים׃ ה כִּי־גָדוֹל מֵעַל־שָׁמַיִם חַסְדֶּךָ וְעַד־שְׁחָקִים אֲמִתֶּךָ׃ ו רוּמָה עַל־שָׁמַיִם אֱלֹהִים וְעַל כָּל־הָאָרֶץ כְּבוֹדֶךָ׃ ז לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי׃ ח אֱלֹהִים דִּבֶּר בְּקָדְשׁוֹ אֶעֱלֹזָה אֲחַלְּקָה שְׁכֶם וְעֵמֶק סֻכּוֹת אֲמַדֵּד׃ ט לִי גִלְעָד לִי מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם מָעוֹז רֹאשִׁי יְהוּדָה מְחֹקְקִי׃ י מוֹאָב סִיר רַחְצִי עַל־אֱדוֹם אַשְׁלִיךְ נַעֲלִי עָלַי־פְּלֶשֶׁת אֲתָרוֹעָע׃ יא מִי יוֹבִלֵנִי עִיר מִבְצָר מִי נָחָנִי עַד־אֱדוֹם׃ יב הֲלֹא־

אֱלֹהִים זְנַחְתָּנוּ וְלֹא־תֵצֵא אֱלֹהִים בְּצִבְאֹתֵינוּ׃ יג הָבָה־לָּנוּ עֶזְרַת מִצָּר וְשָׁוְא תְּשׁוּעַת אָדָם׃ יד בֵּאלֹהִים נַעֲשֶׂה־חָיִל וְהוּא יָבוּס צָרֵינוּ׃

פרק קט: א לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד מִזְמוֹר אֱלֹהֵי תְהִלָּתִי אַל־תֶּחֱרַשׁ׃ ב כִּי פִי רָשָׁע וּפִי־מִרְמָה עָלַי פָּתָחוּ דִּבְּרוּ אִתִּי לְשׁוֹן שָׁקֶר׃ ג וְדִבְרֵי שִׂנְאָה סְבָבוּנִי וַיִּלָּחֲמוּנִי חִנָּם׃ ד תַּחַת־אַהֲבָתִי יִשְׂטְנוּנִי וַאֲנִי תְּפִלָּה׃ ה וַיָּשִׁיתוּ עָלַי רָעָה תַּחַת טוֹבָה וְשִׂנְאָה תַּחַת אַהֲבָתִי׃ ו הַפְקֵד עָלָיו רָשָׁע וְשָׂטָן יַעֲמֹד עַל־יְמִינוֹ׃ ז בְּהִשָּׁפְטוֹ יֵצֵא רָשָׁע וּתְפִלָּתוֹ תִּהְיֶה לַחֲטָאָה׃ ח יִהְיוּ־יָמָיו מְעַטִּים פְּקֻדָּתוֹ יִקַּח אַחֵר׃ ט יִהְיוּ־בָנָיו יְתוֹמִים וְאִשְׁתּוֹ אַלְמָנָה׃ י וְנוֹעַ יָנוּעוּ בָנָיו וְשָׁאֲלוּ וְדָרְשׁוּ מֵחָרְבוֹתֵיהֶם׃ יא יְנַקֵּשׁ נוֹשֶׁה לְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ וְיָבְזּוּ זָרִים יְגִיעוֹ׃ יב אַל־יְהִי־לוֹ מֹשֵׁךְ חָסֶד וְאַל־יְהִי חוֹנֵן לִיתוֹמָיו׃ יג יְהִי־אַחֲרִיתוֹ לְהַכְרִית בְּדוֹר אַחֵר יִמַּח שְׁמָם׃ יד יִזָּכֵר עֲוֹן אֲבֹתָיו אֶל־יְהוָה וְחַטַּאת אִמּוֹ אַל־תִּמָּח׃ טו יִהְיוּ נֶגֶד־יְהוָה תָּמִיד וְיַכְרֵת מֵאֶרֶץ זִכְרָם׃ טז יַעַן אֲשֶׁר לֹא־זָכַר עֲשׂוֹת חָסֶד וַיִּרְדֹּף אִישׁ־עָנִי וְאֶבְיוֹן וְנִכְאֵה לֵבָב לְמוֹתֵת׃ יז וַיֶּאֱהַב קְלָלָה וַתָּבוֹאֵהוּ וְלֹא־חָפֵץ בִּבְרָכָה וַתִּרְחַק מִמֶּנּוּ׃ יח וַיִּלְבַּשׁ קְלָלָה כְּמַדּוֹ וַתָּבֹא כַמַּיִם בְּקִרְבּוֹ וְכַשֶּׁמֶן בְּעַצְמוֹתָיו׃ יט תִּהְי־לוֹ כְּבֶגֶד יַעְטֶה וּלְמֵזַח תָּמִיד יַחְגְּרֶהָ׃ כ זֹאת פְּעֻלַּת שׂטָנַי מֵאֵת יְהוָה וְהַדֹּבְרִים רָע עַל־נַפְשִׁי׃ כא וְאַתָּה יֱהוִה אֲדֹנָי עֲשֵׂה־אִתִּי לְמַעַן שְׁמֶךָ כִּי־טוֹב חַסְדְּךָ הַצִּילֵנִי׃ כב כִּי־עָנִי וְאֶבְיוֹן אָנכִי וְלִבִּי חָלַל בְּקִרְבִּי׃ כג כְּצֵל כְּנָטוֹתוֹ נֶהֱלָכְתִּי נִנְעַרְתִּי כָּאַרְבֶּה׃ כד בִּרְכַּי כָּשְׁלוּ מִצּוֹם וּבְשָׂרִי כָּחַשׁ מִשָּׁמֶן׃ כה וַאֲנִי הָיִיתִי חֶרְפָּה לָהֶם יִרְאוּנִי יָנִיעוּן רֹאשָׁם׃ כו עָזְרֵנִי יְהוָה אֱלֹהָי הוֹשִׁיעֵנִי כְחַסְדֶּךָ׃ כז וְיֵדְעוּ כִּי־יָדְךָ זֹאת אַתָּה יְהוָה עָשִׂיתָהּ׃ כח יְקַלְלוּ הֵמָּה וְאַתָּה תְּבָרֵךְ קָמוּ וַיֵּבֹשׁוּ וְעַבְדְּךָ יִשְׂמָח׃ כט יִלְבְּשׁוּ שׂוֹטְנַי כְּלִמָּה וְיַעֲטוּ כַמְעִיל בָּשְׁתָּם׃ ל אוֹדֶה יְהוָה מְאֹד בְּפִי וּבְתוֹךְ רַבִּים אֲהַלְלֶנּוּ׃ לא כִּי־יַעֲמֹד לִימִין אֶבְיוֹן לְהוֹשִׁיעַ מִשֹּׁפְטֵי נַפְשׁוֹ׃

פרק קי: א לְדָוִד מִזְמוֹר נְאֻם יְהוָה לַאדֹנִי שֵׁב לִימִינִי עַד־אָשִׁית אֹיְבֶיךָ הֲדֹם לְרַגְלֶיךָ׃ ב מַטֵּה עֻזְּךָ יִשְׁלַח יְהוָה מִצִּיּוֹן רְדֵה בְּקֶרֶב אֹיְבֶיךָ׃ ג עַמְּךָ נְדָבֹת בְּיוֹם חֵילֶךָ בְּהַדְרֵי־קֹדֶשׁ מֵרֶחֶם מִשְׁחָר לְךָ טַל יַלְדֻתֶךָ׃ ד נִשְׁבַּע יְהוָה וְלֹא יִנָּחֵם אַתָּה־כֹהֵן לְעוֹלָם עַל־דִּבְרָתִי מַלְכִּי־צֶדֶק׃ ה אֲדֹנָי עַל־יְמִינְךָ מָחַץ בְּיוֹם־אַפּוֹ מְלָכִים׃ ו יָדִין בַּגּוֹיִם מָלֵא גְוִיּוֹת מָחַץ רֹאשׁ עַל־אֶרֶץ רַבָּה׃ ז מִנַּחַל בַּדֶּרֶךְ יִשְׁתֶּה עַל־כֵּן יָרִים רֹאשׁ׃

פרק קיא: א הַלְלוּיָהּ אוֹדֶה יְהוָה בְּכָל־לֵבָב בְּסוֹד יְשָׁרִים וְעֵדָה׃ ב גְּדֹלִים מַעֲשֵׂי יְהוָה דְּרוּשִׁים לְכָל־חֶפְצֵיהֶם׃ ג הוֹד־וְהָדָר פָּעֳלוֹ וְצִדְקָתוֹ עֹמֶדֶת לָעַד׃ ד זֵכֶר עָשָׂה לְנִפְלְאוֹתָיו חַנּוּן וְרַחוּם יְהוָה׃ ה טֶרֶף נָתַן לִירֵאָיו יִזְכֹּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ׃ ו כֹּחַ מַעֲשָׂיו הִגִּיד לְעַמּוֹ לָתֵת לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם׃ ז מַעֲשֵׂי יָדָיו אֱמֶת וּמִשְׁפָּט נֶאֱמָנִים כָּל־פִּקּוּדָיו׃ ח סְמוּכִים לָעַד לְעוֹלָם עֲשׂוּיִם בֶּאֱמֶת וְיָשָׁר׃ ט פְּדוּת שָׁלַח לְעַמּוֹ צִוָּה לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ קָדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ׃ י רֵאשִׁית חָכְמָה יִרְאַת יְהוָה שֵׂכֶל טוֹב לְכָל־עֹשֵׂיהֶם תְּהִלָּתוֹ עֹמֶדֶת לָעַד׃

פרק קיב: א הַלְלוּיָהּ אַשְׁרֵי־אִישׁ יָרֵא אֶת־יְהוָה בְּמִצְוֹתָיו חָפֵץ מְאֹד׃ ב גִּבּוֹר בָּאָרֶץ יִהְיֶה זַרְעוֹ דּוֹר יְשָׁרִים יְבֹרָךְ׃ ג הוֹן־וָעֹשֶׁר בְּבֵיתוֹ וְצִדְקָתוֹ עֹמֶדֶת לָעַד׃ ד זָרַח בַּחֹשֶׁךְ אוֹר לַיְשָׁרִים חַנּוּן וְרַחוּם וְצַדִּיק׃ ה טוֹב אִישׁ חוֹנֵן וּמַלְוֶה יְכַלְכֵּל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט׃ ו כִּי־לְעוֹלָם לֹא יִמּוֹט לְזֵכֶר עוֹלָם יִהְיֶה צַדִּיק׃ ז מִשְּׁמוּעָה רָעָה לֹא יִירָא נָכוֹן לִבּוֹ בָּטֻחַ בַּיְהוָה׃ ח סָמוּךְ לִבּוֹ לֹא יִירָא עַד אֲשֶׁר־יִרְאֶה בְצָרָיו׃ ט פִּזַּר נָתַן לָאֶבְיוֹנִים צִדְקָתוֹ עֹמֶדֶת לָעַד קַרְנוֹ תָּרוּם בְּכָבוֹד׃ י רָשָׁע יִרְאֶה וְכָעָס שִׁנָּיו יַחֲרֹק וְנָמָס תַּאֲוַת רְשָׁעִים תֹּאבֵד׃

תניא - ליקוטי אמרים פרק ט"ו

פרק טו: ובזה יובן מ"ש ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עובד אלהים לאשר לא עבדו שההפרש בין עובד אלהים לצדיק הוא שעובד הוא לשון הוה שהוא באמצע העבודה שהיא המלחמה עם היצה"ר להתגבר עליו ולגרשו מהעיר קטנה שלא יתלבש באברי הגוף שהוא באמת עבודה ועמל גדול להלחם בו תמיד והיינו הבינוני. אבל הצדיק נקרא עבד ה' בשם התואר כמו שם חכם או מלך שכבר נעשה חכם או מלך כך זה כבר עבד וגמר לגמרי עבודת המלחמה עם הרע עד כי ויגרשהו וילך לו ולבו חלל בקרבו. ובבינוני יש ג"כ שתי מדרגות עובד אלהים ואשר לא עבדו ואעפ"כ אינו רשע כי לא עבר מימיו שום עבירה קלה וגם קיים כל המצות שאפשר לו לקיימן ותלמוד תורה כנגד כולם ולא פסיק פומיה מגירסא אלא שאינו עושה שום מלחמה עם היצר לנצחו ע"י אור ה' המאיר על נפש האלהית שבמוח השליט על הלב כנ"ל מפני שאין יצרו עומד לנגדו כלל לבטלו מתורתו ועבודתו ואין צריך ללחום עמו כלל כגון שהוא מתמיד בלמודו בטבעו מתולדתו על ידי תגבורת המרה שחורה וכן אין לו מלחמה מתאות נשים מפני שהוא מצונן בטבעו וכן בשאר תענוגי עוה"ז הוא מחוסר הרגש הנאה בטבעו ולכן אין צריך להתבונן כל כך בגדולת ה' להוליד מבינתו רוח דעת ויראת ה' במוחו להשמר שלא לעבור על מצות ל"ת ואהבת ה' בלבו לדבקה בו בקיום המצות ות"ת כנגד כולן אלא די לו באהבה מסותרת אשר בלב כללות ישראל שנקראו אוהבי שמו ולכן אינו נקרא עובד כלל כי אהבה זו המסותרת אינה פעולתו ועבודתו כלל אלא

היא ירושתנו מאבותינו לכלל ישראל וכמ"ש לקמן. וכן אף מי שאינו מתמיד בלמודו בטבעו רק שהרגיל עצמו ללמוד בהתמדה גדולה ונעשה ההרגל לו טבע שני די לו באהבה מסותרת זו אא"כ רוצה ללמוד יותר מרגילותו

היום יום - כ"ג טבת

"תורה-אור" ד"ה "מי שם פה" סעיף המתחיל 'והנמשל יובן': "כי יש בחי' מעלה", צ"ל: "וכן יש מעלה". באנחות לבד לא נושע. האנחה היא רק כפת המנעול לפתוח את הלב ולפקוח את העינים שלא לשבת בחבוק ידים, רק לסדר עבודה ופועל, איש באשר יוכל לפעול ולעשות בתעמולה לחיזוק התורה, הרבצת התורה ושמירת המצוות, זה בכתבו וזה בנאומו וזה בכספו.

ספר המצוות לרמב"ם - שיעור ש"ג

מצות עשה מצוה קצח היא שצונו לבקש רבית מן העו"ג ואז נלוה לו עד שלא נועילהו ולא נעזור לו ואפילו בענין שנהנה עמו כמו שהוזהרנו מעשות כך לישראל. והוא אמרו יתעלה לנכרי תשיך שבא בפירוש המקובל שזה מצות עשה. ולשון ספרי לנכרי תשיך מצות עשה ולאחיך לא תשיך מצות לא תעשה, ולמצוה זו גם כן תנאין דרבנן. וכבר התבארו משפטי מצוה זו בבבא מציעא. (כי תצא, הלכות מלוה ולוה פ"ה):

נ"ך - דברי הימים א' פרק ה'

א וּבְנֵי רְאוּבֵן בְּכוֹר יִשְׂרָאֵל כִּי הוּא הַבְּכוֹר וּבְחַלְּלוֹ יְצוּעֵי אָבִיו נִתְּנָה בְּכֹרָתוֹ לִבְנֵי יוֹסֵף בֶּן יִשְׂרָאֵל וְלֹא לְהִתְיַחֵשׂ לַבְּכֹרָה. ב כִּי יְהוּדָה גָּבַר בְּאֶחָיו וּלְנָגִיד מִמֶּנּוּ וְהַבְּכֹרָה לְיוֹסֵף. ג בְּנֵי רְאוּבֵן בְּכוֹר יִשְׂרָאֵל חֲנוֹךְ וּפַלּוּא חֶצְרוֹן וְכַרְמִי. ד בְּנֵי יוֹאֵל שְׁמַעְיָה בְנוֹ גּוֹג בְּנוֹ שִׁמְעִי בְנוֹ. ה מִיכָה בְנוֹ רְאָיָה בְנוֹ בַּעַל בְּנוֹ. ו בְּאֵרָה בְנוֹ אֲשֶׁר הֶגְלָה תִּלְגַּת פִּלְנְאֶסֶר מֶלֶךְ אַשּׁוּר הוּא נָשִׂיא לָרְאוּבֵנִי. ז וְאֶחָיו לְמִשְׁפְּחֹתָיו בְּהִתְיַחֵשׂ לְתוֹלְדוֹתָם הָרֹאשׁ יְעִיאֵל וּזְכַרְיָהוּ. ח וּבָלָע בֶּן עָזָז בֶּן שֶׁמַע בֶּן יוֹאֵל הוּא יוֹשֵׁב בַּעֲרֹעֵר וְעַד נְבוֹ וּבַעַל מְעוֹן. ט וְלַמִּזְרָח יָשַׁב עַד לְבוֹא מִדְבָּרָה לְמִן הַנָּהָר פְּרָת כִּי מִקְנֵיהֶם רָבוּ בְּאֶרֶץ גִּלְעָד. י וּבִימֵי שָׁאוּל עָשׂוּ מִלְחָמָה עִם הַהַגְרִאִים וַיִּפְּלוּ בְיָדָם וַיֵּשְׁבוּ בְאָהֳלֵיהֶם עַל כָּל פְּנֵי מִזְרָח לַגִּלְעָד. יא וּבְנֵי גָד לְנֶגְדָּם יָשְׁבוּ בְּאֶרֶץ הַבָּשָׁן עַד סַלְכָה. יב יוֹאֵל הָרֹאשׁ וְשָׁפָם הַמְּשֻׁנֶּה וְיַעְנַי וְשָׁפָט בַּבָּשָׁן. יג וַאֲחֵיהֶם לְבֵית אֲבוֹתֵיהֶם מִיכָאֵל וּמְשֻׁלָּם וְשֶׁבַע וְיוֹרַי וְיַעְכָּן וְזִיעַ וָעֵבֶר שִׁבְעָה. יד אֵלֶּה בְּנֵי אֲבִיחַיִל בֶּן חוּרִי בֶּן יָרוֹחַ בֶּן גִּלְעָד בֶּן מִיכָאֵל בֶּן יְשִׁישַׁי בֶּן יַחְדּוֹ בֶּן בּוּז. טו אֲחִי בֶן עַבְדִּיאֵל בֶּן גּוּנִי רֹאשׁ לְבֵית אֲבוֹתָם. טז וַיֵּשְׁבוּ בַּגִּלְעָד בַּבָּשָׁן וּבִבְנֹתֶיהָ וּבְכָל מִגְרְשֵׁי שָׁרוֹן עַל תּוֹצְאוֹתָם. יז כֻּלָּם הִתְיַחְשׂוּ בִּימֵי יוֹתָם מֶלֶךְ יְהוּדָה וּבִימֵי יָרָבְעָם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל. יח בְּנֵי רְאוּבֵן וְגָדִי וַחֲצִי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה מִן בְּנֵי חַיִל אֲנָשִׁים נֹשְׂאֵי מָגֵן וְחֶרֶב וְדֹרְכֵי קֶשֶׁת וּלְמוּדֵי מִלְחָמָה אַרְבָּעִים וְאַרְבָּעָה אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים יֹצְאֵי צָבָא. יט וַיַּעֲשׂוּ מִלְחָמָה עִם הַהַגְרִיאִים וִיטוּר וְנָפִישׁ וְנוֹדָב. כ וַיֵּעָזְרוּ עֲלֵיהֶם וַיִּנָּתְנוּ בְיָדָם הַהַגְרִיאִים וְכֹל שֶׁעִמָּהֶם כִּי לֵאלֹהִים זָעֲקוּ בַּמִּלְחָמָה וַיֵּעָתֵר לָהֶם כִּי בָטְחוּ בוֹ. כא וַיִּשְׁבּוּ מִקְנֵיהֶם גְּמַלֵּיהֶם חֲמִשִּׁים אֶלֶף וְצֹאן מָאתַיִם וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וַחֲמוֹרִים אַלְפַּיִם וְנֶפֶשׁ אָדָם מֵאָה אָלֶף. כב כִּי חֲלָלִים רַבִּים נָפְלוּ כִּי מֵהָאֱלֹהִים הַמִּלְחָמָה וַיֵּשְׁבוּ תַּחְתֵּיהֶם עַד הַגֹּלָה. כג וּבְנֵי חֲצִי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה יָשְׁבוּ בָּאָרֶץ מִבָּשָׁן עַד בַּעַל חֶרְמוֹן וּשְׂנִיר וְהַר חָרְמוֹן הֵמָּה רָבּוּ. כד וְאֵלֶּה רָאשֵׁי בֵּית אֲבוֹתָם וְעֵפֶר וְיִשְׁעִי וְאֲלִיאֵל וְעַזְרִיאֵל וְיִרְמְיָה וְהוֹדַוְיָה וְיַחְדִּיאֵל אֲנָשִׁים גִּבּוֹרֵי חַיִל אַנְשֵׁי שֵׁמוֹת רָאשִׁים לְבֵית אֲבוֹתָם. כה וַיִּמְעֲלוּ בֵּאלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם וַיִּזְנוּ אַחֲרֵי אֱלֹהֵי עַמֵּי הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִשְׁמִיד אֱלֹהִים מִפְּנֵיהֶם. כו וַיָּעַר אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶת רוּחַ פּוּל מֶלֶךְ אַשּׁוּר וְאֶת רוּחַ תִּלְגַּת פִּלְנֶסֶר מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיַּגְלֵם לָרְאוּבֵנִי וְלַגָּדִי וַלַחֲצִי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה וַיְבִיאֵם לַחְלַח וְחָבוֹר וְהָרָא וּנְהַר גּוֹזָן עַד הַיּוֹם הַזֶּה. כז בְּנֵי לֵוִי גֵּרְשׁוֹן קְהָת וּמְרָרִי. כח וּבְנֵי קְהָת עַמְרָם יִצְהָר וְחֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל. כט וּבְנֵי עַמְרָם אַהֲרֹן וּמֹשֶׁה וּמִרְיָם וּבְנֵי אַהֲרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר. ל אֶלְעָזָר הוֹלִיד אֶת פִּינְחָס פִּינְחָס הוֹלִיד אֶת אֲבִישׁוּעַ. לא וַאֲבִישׁוּעַ הוֹלִיד אֶת בֻּקִּי וּבֻקִּי הוֹלִיד אֶת עֻזִּי. לב וְעֻזִּי הוֹלִיד אֶת זְרַחְיָה וּזְרַחְיָה הוֹלִיד אֶת מְרָיוֹת. לג מְרָיוֹת הוֹלִיד אֶת אֲמַרְיָה וַאֲמַרְיָה הוֹלִיד אֶת אֲחִיטוּב. לד וַאֲחִיטוּב הוֹלִיד אֶת צָדוֹק וְצָדוֹק הוֹלִיד אֶת אֲחִימַעַץ. לה וַאֲחִימַעַץ הוֹלִיד אֶת עֲזַרְיָה וַעֲזַרְיָה הוֹלִיד אֶת יוֹחָנָן. לו וְיוֹחָנָן הוֹלִיד אֶת עֲזַרְיָה הוּא אֲשֶׁר כִּהֵן בַּבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה שְׁלֹמֹה בִּירוּשָׁלִָם. לז וַיּוֹלֶד עֲזַרְיָה אֶת אֲמַרְיָה וַאֲמַרְיָה הוֹלִיד אֶת אֲחִיטוּב. לח וַאֲחִיטוּב הוֹלִיד אֶת צָדוֹק וְצָדוֹק הוֹלִיד אֶת שַׁלּוּם. לט וְשַׁלּוּם הוֹלִיד אֶת חִלְקִיָּה וְחִלְקִיָּה הוֹלִיד אֶת עֲזַרְיָה. מ וַעֲזַרְיָה הוֹלִיד אֶת שְׂרָיָה וּשְׂרָיָה הוֹלִיד אֶת יְהוֹצָדָק. מא וַיְהוֹצָדָק הָלַךְ בְּהַגְלוֹת יְהוָה אֶת יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם בְּיַד נְבֻכַדְנֶאצַּר.

יום שישי כ"ד טבת

חומש - שישי פרשת וארא

יט וְשַׂמְתִּי פְדֻת בֵּין עַמִּי וּבֵין עַמֶּךָ לְמָחָר יִהְיֶה הָאֹת הַזֶּה׃

וְשַׂמְתִּי פְדֻת. שֶׁיִּבָּדֵיל בֵּין עַמִּי וּבֵין עַמְּךָ׃

כ וַיַּעַשׂ יְהוָה כֵּן וַיָּבֹא עָרֹב כָּבֵד בֵּיתָה פַרְעֹה וּבֵית עֲבָדָיו וּבְכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם תִּשָּׁחֵת הָאָרֶץ מִפְּנֵי הֶעָרֹב׃

תִּשָּׁחֵת הָאָרֶץ. נִשְׁחֶתֶת הָאָרֶץ, אִתְחַבָּלַת אַרְעָא׃

כא וַיִּקְרָא פַרְעֹה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן וַיֹּאמֶר לְכוּ זִבְחוּ לֵאלֹהֵיכֶם בָּאָרֶץ׃

זִבְחוּ לֵאלֹהֵיכֶם בָּאָרֶץ. בְּמִקוֹמְכֶם וְלֹא תֵלְכוּ בַּמִּדְבָּר׃

כב וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לֹא נָכוֹן לַעֲשׂוֹת כֵּן כִּי תּוֹעֲבַת מִצְרַיִם נִזְבַּח לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ הֵן נִזְבַּח אֶת־תּוֹעֲבַת מִצְרַיִם לְעֵינֵיהֶם וְלֹא יִסְקְלֻנוּ׃

תּוֹעֲבַת מִצְרַיִם. יִרְאַת מִצְרַיִם, כְּמוֹ "וּלְמִלְכֹּם תּוֹעֲבַת בְּנֵי עַמּוֹן" (מלכים ב כ״ג:י״ג), וְאֵצֶל יִשְׂרָאֵל קוֹרֵא אוֹתָהּ תּוֹעֵבָה; וְעוֹד יֵשׁ לוֹמַר בְּלָשׁוֹן אַחֵר, תועבת מצרים, דָּבָר שֶׁנִּאוּי הוּא לְמִצְרַיִם זְבִיחָה שֶׁאָנוּ זוֹבְחִים, שֶׁהֲרֵי יִרְאָתָם אָנוּ זוֹבְחִים: **וְלֹא יִסְקְלֻנוּ.** בְּתִמְיָהָ׃

כג דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים נֵלֵךְ בַּמִּדְבָּר וְזָבַחְנוּ לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ כַּאֲשֶׁר יֹאמַר אֵלֵינוּ׃

כד וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אָנֹכִי אֲשַׁלַּח אֶתְכֶם וּזְבַחְתֶּם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם בַּמִּדְבָּר רַק הַרְחֵק לֹא־תַרְחִיקוּ לָלֶכֶת הַעְתִּירוּ בַּעֲדִי׃

כה וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה הִנֵּה אָנֹכִי יוֹצֵא מֵעִמָּךְ וְהַעְתַּרְתִּי אֶל־יְהוָה וְסָר הֶעָרֹב מִפַּרְעֹה מֵעֲבָדָיו וּמֵעַמּוֹ מָחָר רַק אַל־יֹסֶף פַּרְעֹה הָתֵל לְבִלְתִּי שַׁלַּח אֶת־הָעָם לִזְבֹּחַ לַיהוָה׃

הָתֵל. כְּמוֹ לְהָתֵל׃

כו וַיֵּצֵא מֹשֶׁה מֵעִם פַּרְעֹה וַיֶּעְתַּר אֶל־יְהוָה׃

וַיֶּעְתַּר אֶל־ה׳. נִתְאַמֵּץ בִּתְפִלָּה, וְכֵן אִם בָּא לוֹמַר וַיִּעְתִּיר, הָיָה יָכוֹל לוֹמַר, וּמַשְׁמָע וַיִּרְבֶּה בִּתְפִלָּה, וּכְשֶׁהוּא אוֹמֵר בִּלְשׁוֹן וַיִּפְעַל, מַשְׁמָע וַיִּרְבֶּה לְהִתְפַּלֵּל׃

כז וַיַּעַשׂ יְהוָה כִּדְבַר מֹשֶׁה וַיָּסַר הֶעָרֹב מִפַּרְעֹה מֵעֲבָדָיו וּמֵעַמּוֹ לֹא נִשְׁאַר אֶחָד׃

וַיָּסַר הֶעָרֹב. וְלֹא מֵתוּ כְּמוֹ שָׁמְתוּ הַצְפַרְדְּעִים, שֶׁאִם מֵתוּ הָיָה לָהֶם הֲנָאָה בְּעוֹרוֹתָם (תנחומא)׃

כח וַיַּכְבֵּד פַּרְעֹה אֶת־לִבּוֹ גַּם בַּפַּעַם הַזֹּאת וְלֹא שִׁלַּח אֶת־הָעָם׃

גַּם בַּפַּעַם הַזֹּאת. אף על פי שאמר (פסוק כד) אנכי אשלח אתכם, לא קיים הבטחתו׃

פרק ט׃ **א** וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בֹּא אֶל־פַּרְעֹה וְדִבַּרְתָּ אֵלָיו כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי הָעִבְרִים שַׁלַּח אֶת־עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי׃

ב כִּי אִם־מָאֵן אַתָּה לְשַׁלֵּחַ וְעוֹדְךָ מַחֲזִיק בָּם׃

מַחֲזִיק בָּם. אוֹחֵז בָּם, כְּמוֹ "וְהֶחֱזִיקָה בִּמְבֻשָּׁיו" (דברים כ״ה)׃

ג הִנֵּה יַד־יְהוָה הוֹיָה בְּמִקְנְךָ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה בַּסּוּסִים בַּחֲמֹרִים בַּגְּמַלִּים בַּבָּקָר וּבַצֹּאן דֶּבֶר כָּבֵד מְאֹד׃

הִנֵּה יַד־ה׳ הוֹיָה.

לְשׁוֹן הֹוֶה, כִּי כֵן יֹאמַר בִּלְשׁוֹן נְקֵבָה עַל שֶׁעָבַר הָיְתָה, וְעַל הֶעָתִיד תִּהְיֶה, וְעַל הָעוֹמֵד הוֹיָה, כְּמוֹ עוֹשָׂה, רוֹצָה, רוֹעָה׃

ד וְהִפְלָה יְהוָה בֵּין מִקְנֵה יִשְׂרָאֵל וּבֵין מִקְנֵה מִצְרָיִם וְלֹא יָמוּת מִכָּל־לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל דָּבָר׃

וְהִפְלָה. וְהִבְדִּיל׃

ה וַיָּשֶׂם יְהוָה מוֹעֵד לֵאמֹר מָחָר יַעֲשֶׂה יְהוָה הַדָּבָר הַזֶּה בָּאָרֶץ׃

ו וַיַּעַשׂ יְהוָה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה מִמָּחֳרָת וַיָּמָת כָּל מִקְנֵה מִצְרָיִם וּמִמִּקְנֵה בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לֹא־מֵת אֶחָד׃

ז וַיִּשְׁלַח פַּרְעֹה וְהִנֵּה לֹא־מֵת מִמִּקְנֵה יִשְׂרָאֵל עַד־אֶחָד וַיִּכְבַּד לֵב פַּרְעֹה וְלֹא שִׁלַּח אֶת־הָעָם׃

ח וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן קְחוּ לָכֶם מְלֹא חָפְנֵיכֶם פִּיחַ כִּבְשָׁן וְזָרְקוֹ מֹשֶׁה הַשָּׁמַיְמָה לְעֵינֵי פַרְעֹה׃

מְלֹא חָפְנֵיכֶם. ילוי״ש בְּלַעַז: **פִּיחַ כִּבְשָׁן.** דָּבָר הַנִּפָּח מִן הַגֶּחָלִים עֲמוּמִים הַנִּשְׂרָפִים בַּכִּבְשָׁן, וּבְלַעַז אולבי״ש, פִּיחַ לְשׁוֹן הֲפָחָה, שֶׁהָרוּחַ מְפִיחָן וּמַפְרִיחָן: **וְזָרְקוֹ מֹשֶׁה.** וְכָל דָּבָר הַנִּזְרָק בְּכֹחַ, אֵינוֹ נִזְרָק אֶלָּא בְּיַד אַחַת, הֲרֵי נִסִּים הַרְבֵּה – אֶחָד שֶׁהֶחֱזִיק קֻמְצוֹ שֶׁל מֹשֶׁה מְלֹא חָפְנַיִם שֶׁלּוֹ וְשֶׁל אַהֲרֹן, וְאֶחָד שֶׁהָלַךְ הָאָבָק עַל כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם (תנחומא)׃

ט וְהָיָה לְאָבָק עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרָיִם וְהָיָה עַל־הָאָדָם וְעַל־הַבְּהֵמָה לִשְׁחִין פֹּרֵחַ אֲבַעְבֻּעֹת בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃

לְשִׁחִין פֹּרֵחַ אֲבַעְבֻּעֹת. כְּתַרְגּוּמוֹ, לְשִׁיחֲנָא סָגֵי אֲבַעְבּוּעִין, שֶׁעַל יָדוֹ צוֹמְחִין בָּהֶן בּוּעוֹת: **שְׁחִין.** לְשׁוֹן חֲמִימוּת; וְהָרְבֵּה יֵשׁ בִּלְשׁוֹן מִשְׁנָה, "שָׁנָה שְׁחוּנָה" (יומא נ"ג):

י וַיִּקְח֣וּ אֶת־פִּיחַ֮ הַכִּבְשָׁן֒ וַיַּעַמְד֣וּ לִפְנֵ֣י פַרְעֹ֑ה וַיִּזְרֹ֨ק אֹת֜וֹ מֹשֶׁ֣ה הַשָּׁמָ֗יְמָה וַיְהִ֤י שְׁחִין֙ אֲבַעְבֻּעֹ֣ת פֹּרֵ֔חַ בָּאָדָ֖ם וּבַבְּהֵמָֽה׃

בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה. וְאִם תֹּאמַר מֵאַיִן הָיוּ לָהֶם הַבְּהֵמוֹת, וְהֲלֹא כְּבָר נֶאֱמַר וַיָּמָת כֹּל מִקְנֵה מִצְרָיִם? לֹא נִגְזְרָה גְּזֵרָה אֶלָּא עַל אוֹתָן שֶׁבַּשָּׂדוֹת בִּלְבַד, שֶׁנֶּאֱמַר בְּמִקְנְךָ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה, וְהֵיכָא אָת דְּבַר ה' הִכְנִיס אֶת מִקְנֵהוּ אֶל הַבָּתִּים, כֵּן שְׁנוּיָה בְּמְכִילְתָּא אֵצֶל "וַיַּקַּח שֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב בָּחוּר" (שמות י"ד):

יא וְלֹא־יָכְל֤וּ הַחַרְטֻמִּים֙ לָעֳמֹ֣ד לִפְנֵ֣י מֹשֶׁ֔ה מִפְּנֵ֥י הַשְּׁחִ֖ין כִּֽי־הָיָ֣ה הַשְּׁחִ֑ין בַּחַרְטֻמִּ֖ם וּבְכָל־מִצְרָֽיִם׃

יב וַיְחַזֵּ֣ק יְהוָ֗ה אֶת־לֵב֙ פַּרְעֹ֔ה וְלֹ֥א שָׁמַ֖ע אֲלֵהֶ֑ם כַּאֲשֶׁ֣ר דִּבֶּ֔ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶֽׁה׃

יג וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ אֶל־מֹשֶׁ֔ה הַשְׁכֵּם֙ בַּבֹּ֔קֶר וְהִתְיַצַּ֖ב לִפְנֵ֣י פַרְעֹ֑ה וְאָמַרְתָּ֣ אֵלָ֔יו כֹּֽה־אָמַ֞ר יְהוָ֤ה אֱלֹהֵי֙ הָעִבְרִ֔ים שַׁלַּ֖ח אֶת־עַמִּ֑י וְיַעַבְדֻֽנִי׃

יד כִּ֣י | בַפַּ֗עַם הַזֹּאת֙ אֲנִ֣י שֹׁלֵ֔חַ אֶת־כָּל־מַגֵּפֹתַ֖י אֶל־לִבְּךָ֑ וּבַעֲבָדֶ֣יךָ וּבְעַמֶּ֔ךָ בַּעֲבוּר֙ תֵּדַ֔ע כִּ֥י אֵ֖ין כָּמֹ֥נִי בְּכָל־הָאָֽרֶץ׃

אֶת־כָּל־מַגֵּפֹתַי. לְמַדְנוּ מִכָּאן שֶׁמַּכַּת בְּכוֹרוֹת שְׁקוּלָה כְּנֶגֶד כָּל הַמַּכּוֹת:

טו כִּ֣י עַתָּ֗ה שָׁלַ֙חְתִּי֙ אֶת־יָדִ֔י וָאַךְ֙ אוֹתְךָ֔ וְאֶת־עַמְּךָ֖ בַּדֶּ֑בֶר וַתִּכָּחֵ֥د מִן־הָאָֽרֶץ׃

כִּי עַתָּה שָׁלַחְתִּי אֶת־יָדִי וגו'. כִּי אִלּוּ רָצִיתִי, כְּשֶׁהָיְתָה יָדִי בְּמִקְנְךָ שֶׁהִכֵּיתִים בַּדֶּבֶר, שְׁלַחְתִּיהָ וְהִכֵּיתִי אותך ואת עמך עם הַבְּהֵמוֹת, ותכחד מן הארץ, אֲבָל בעבור זאת העמדתיך וגו':

טז וְאוּלָ֕ם בַּעֲבוּר֙ זֹ֔את הֶֽעֱמַדְתִּ֖יךָ בַּעֲב֣וּר הַרְאֹתְךָ֣ אֶת־כֹּחִ֑י וּלְמַ֨עַן֙ סַפֵּ֣ר שְׁמִ֔י בְּכָל־הָאָֽרֶץ׃

תהילים- פרקים קי"ג-קי"ח

פרק קיג: א הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עַבְדֵי יְ־הוָ־ה הַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְ־הוָ־ה: ב יְהִי שֵׁם יְ־הוָ־ה מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם: ג מִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ עַד־מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְ־הוָ־ה: ד רָם עַל־כָּל־גּוֹיִם יְ־הוָ־ה עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: ה מִי כַּיהוָה אֱלֹהֵינוּ הַמַּגְבִּיהִי לָשָׁבֶת: ו הַמַּשְׁפִּילִי לִרְאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ: ז מְקִימִי מֵעָפָר דָּל מֵאַשְׁפֹּת יָרִים אֶבְיוֹן: ח לְהוֹשִׁיבִי עִם־נְדִיבִים עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ: ט מוֹשִׁיבִי עֲקֶרֶת הַבַּיִת אֵם־הַבָּנִים שְׂמֵחָה הַלְלוּיָהּ:

פרק קיד: א בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֹעֵז: ב הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו: ג הַיָּם רָאָה וַיָּנֹס הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאָחוֹר: ד הֶהָרִים רָקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי־ צאן: ה מַה־לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאָחוֹר: ו הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי־ צאן: ז מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב: ח הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם־מָיִם חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ־מָיִם:

פרק קטו: א לֹא לָנוּ יְ־הוָ־ה לֹא לָנוּ כִּי לְשִׁמְךָ תֵּן כָּבוֹד עַל־חַסְדְּךָ עַל־אֲמִתֶּךָ: ב לָמָּה יאמְרוּ הַגּוֹיִם אַיֵּה־נָא אֱלֹהֵיהֶם: ג וֵאלֹהֵינוּ בַשָּׁמָיִם כֹּל אֲשֶׁר־חָפֵץ עָשָׂה: ד עֲצַבֵּיהֶם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם: ה פֶּה לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ: ו אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמָעוּ אַף לָהֶם וְלֹא יְרִיחוּן: ז יְדֵיהֶם וְלֹא יְמִישׁוּן רַגְלֵיהֶם וְלֹא יְהַלֵּכוּ לֹא־יֶהְגּוּ בִּגְרוֹנָם: ח כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר־בֹּטֵחַ בָּהֶם: ט יִשְׂרָאֵל בְּטַח בַּי־הוָ־ה עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא: י בֵּית אַהֲרֹן בִּטְחוּ בַיהוָה עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא: יא יִרְאֵי יְ־הוָ־ה בִּטְחוּ בַיהוָה עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא: יב יְ־הוָ־ה זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית אַהֲרֹן: יג יְבָרֵךְ יִרְאֵי יְ־הוָ־ה הַקְּטַנִּים עִם־הַגְּדֹלִים: יד יֹסֵף יְ־הוָ־ה עֲלֵיכֶם עֲלֵיכֶם וְעַל־בְּנֵיכֶם: טו בְּרוּכִים אַתֶּם לַי־הוָ־ה עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: טז הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַי־הוָ־ה וְהָאָרֶץ נָתַן לִבְנֵי־אָדָם: יז לֹא־הַמֵּתִים יְהַלְלוּ־יָהּ וְלֹא כָּל־יֹרְדֵי דוּמָה: יח וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

פרק קטז: א אָהַבְתִּי כִּי־יִשְׁמַע יְ־הוָ־ה אֶת־קוֹלִי תַּחֲנוּנָי: ב כִּי־הִטָּה אָזְנוֹ לִי וּבְיָמַי אֶקְרָא: ג אֲפָפוּנִי חֶבְלֵי־מָוֶת וּמְצָרֵי שְׁאוֹל מְצָאוּנִי צָרָה וְיָגוֹן אֶמְצָא: ד וּבְשֵׁם־יְ־הוָ־ה אֶקְרָא אָנָּה יְ־הוָ־ה מַלְּטָה נַפְשִׁי: ה חַנּוּן יְ־הוָ־ה וְצַדִּיק וֵאלֹהֵינוּ מְרַחֵם: ו שֹׁמֵר פְּתָאיִם יְ־הוָ־ה דַּלֹּתִי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ: ז שׁוּבִי נַפְשִׁי לְמְנוּחָיְכִי כִּי יְ־הוָ־ה גָּמַל עָלָיְכִי: ח כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת אֶת־עֵינִי מִן־דִּמְעָה אֶת־רַגְלִי מִדֶּחִי: ט אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְ־הוָ־ה בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים: י הֶאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר אֲנִי עָנִיתִי מְאֹד: יא אֲנִי אָמַרְתִּי בְחָפְזִי כָּל־הָאָדָם כֹּזֵב: יב מָה־אָשִׁיב לַי־הוָ־ה כָּל־תַּגְמוּלוֹהִי עָלָי: יג כּוֹס־יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא וּבְשֵׁם יְ־הוָ־ה אֶקְרָא: יד נְדָרַי לַי־הוָ־ה אֲשַׁלֵּם נֶגְדָּה־נָּא לְכָל־עַמּוֹ: טו יָקָר בְּעֵינֵי יְ־הוָ־ה הַמָּוְתָה לַחֲסִידָיו: טז אָנָּה יְ־הוָ־ה כִּי־אֲנִי עַבְדֶּךָ בֶּן־אֲמָתֶךָ פִּתַּחְתָּ לְמוֹסֵרָי: יז לְךָ־ אֶזְבַּח זֶבַח תּוֹדָה וּבְשֵׁם יְ־הוָ־ה אֶקְרָא: יח נְדָרַי לַי־הוָ־ה אֲשַׁלֵּם נֶגְדָּה־נָּא לְכָל־עַמּוֹ: יט בְּחַצְרוֹת בֵּית יְ־הוָ־ה בְּתוֹכֵכִי יְרוּשָׁלָם הַלְלוּיָהּ:

פרק קיז: א הַלְלוּ אֶת־יְ־הוָ־ה כָּל־גּוֹיִם שַׁבְּחוּהוּ כָּל־הָאֻמִּים: ב כִּי גָבַר עָלֵינוּ חַסְדּוֹ וֶאֱמֶת־יְ־הוָ־ה לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

פרק קיח: א הוֹדוּ לַי־הוָ֑ה כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ ב יאמַר־נָ֥א יִשְׂרָאֵ֗ל כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ ג יאמְרוּ נָ֥א בֵּית־אַהֲרֹ֗ן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ ד יאמְרוּ נָ֥א יִרְאֵ֗י יְ־הוָ֑ה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ ה מִן־הַמֵּצַר֮ קָרָ֪אתִי יָ֫הּ עָנָ֣נִי בַמֶּ֖רְחָב יָֽהּ׃ ו יְ־הוָ֣ה לִ֭י לֹ֣א אִירָ֑א מַה־יַּעֲשֶׂ֖ה לִ֣י אָדָֽם׃ ז יְ־הוָ֣ה לִ֭י בְּעֹזְרָ֑י וַאֲנִ֥י אֶרְאֶ֗ה בְּשֹׂנְאָֽי׃ ח טוֹב֮ לַחֲסוֹת֮ בַּי־הוָ֪ה מִבְּטֹ֫חַ בָּאָדָֽם׃ ט טוֹב֮ לַחֲסוֹת֮ בַּי־הוָ֪ה מִבְּטֹ֫חַ בִּנְדִיבִֽים׃ י כָּל־גּוֹיִ֥ם סְבָבוּנִ֑י בְּשֵׁ֖ם יְ־הוָ֣ה כִּ֣י אֲמִילַֽם׃ יא סַבּוּנִ֥י גַם־סְבָבוּנִ֑י בְּשֵׁ֖ם יְ־הוָ֣ה כִּ֣י אֲמִילַֽם׃ יב סַבּוּנִ֥י כִדְבֹרִ֑ים דֹּעֲכ֥וּ כְאֵ֖שׁ קוֹצִ֑ים בְּשֵׁ֖ם יְ־הוָ֣ה כִּ֣י אֲמִילַֽם׃ יג דָּחֹ֣ה דְחִיתַ֣נִי לִנְפֹּ֑ל וַי־הוָ֥ה עֲזָרָֽנִי׃ יד עָזִּ֣י וְזִמְרָ֣ת יָ֭הּ וַיְהִי־לִ֣י לִישׁוּעָֽה׃ טו קוֹל֮ רִנָּ֪ה וִישׁוּעָ֫ה בְּאָהֳלֵ֥י צַדִּיקִ֑ים יְמִ֤ין יְ־הוָ֨ה עֹ֬שָׂה חָֽיִל׃ טז יְמִ֤ין יְ־הוָ֨ה רוֹמֵ֗מָה יְמִ֤ין יְ־הוָ֨ה עֹ֬שָׂה חָֽיִל׃ יז לֹא־אָמ֥וּת כִּי־אֶחְיֶ֑ה וַאֲסַפֵּ֖ר מַעֲשֵׂ֣י יָֽהּ׃ יח יַסֹּ֣ר יִסְרַ֣נִּי יָ֑הּ וְלַמָּ֥וֶת לֹ֝א נְתָנָֽנִי׃ יט פִּתְחוּ־לִ֥י שַׁעֲרֵי־צֶ֝֗דֶק אָבֹא־בָ֥ם אוֹדֶ֖ה יָֽהּ׃ כ זֶ֥ה־הַשַּׁ֖עַר לַי־הוָ֑ה צַדִּיקִ֥ים יָבֹ֖אוּ בּֽוֹ׃ כא אוֹדְךָ֥ כִּי עֲנִיתָ֑נִי וַתְּהִי־לִ֖י לִישׁוּעָֽה׃ כב אֶ֤בֶן מָאֲסוּ֙ הַבּוֹנִ֔ים הָיְתָ֖ה לְרֹ֣אשׁ פִּנָּֽה׃ כג מֵאֵ֣ת יְ־הוָ֑ה הָ֝יְתָ֗ה זֹ֣את הִ֭יא נִפְלָ֣את בְּעֵינֵֽינוּ׃ כד זֶ֤ה־הַיּ֨וֹם ׀ עָשָׂ֬ה יְ־הוָ֗ה נָגִ֣ילָה וְנִשְׂמְחָ֖ה בּֽוֹ׃ כה אָנָּ֥א יְ־הוָ֑ה הוֹשִׁ֖יעָה נָּ֣א אָנָּ֥א יְ־הוָ֑ה הַצְלִ֖יחָה נָּֽא׃ כו בָּר֣וּךְ הַבָּ֣א בְּשֵׁ֣ם יְ־הוָ֑ה בֵּרַ֥כְנוּכֶ֝֗ם מִבֵּ֣ית יְ־הוָֽה׃ כז אֵ֤ל ׀ יְ־הוָ֥ה וַיָּ֖אֶר לָ֑נוּ אִסְרוּ־חַ֥ג בַּעֲבֹתִ֗ים עַ֚ד קַרְנוֹת֮ הַמִּזְבֵּֽחַ׃ כח אֵ֭לִי אַתָּ֣ה וְאוֹדֶ֑ךָּ אֱ֝לֹהַ֗י אֲרוֹמְמֶֽךָּ׃ כט הוֹדוּ֙ לַי־הוָ֔ה כִּי־טוֹב֖ כִּ֣י לְעוֹלָ֣ם חַסְדּֽוֹ׃

תניא - ליקוטי אמרים פרק ט״ו

ובזה יובן מ"ש בגמרא דעובד אלהים היינו מי ששונה פרקו מאה פעמים ואחד ולא עבדו היינו מי ששונה פרקו מאה פעמים לבד והיינו משום שבימיהם היה הרגילות לשנות כל פרק מאה פעמים כדאיתא התם בגמרא משל משוק של חמרים שנשכרים לעשר פרסי בזוזא ולאחד עשר פרסי בתרי זוזי מפני שהוא יותר מרגילותם. ולכן זאת הפעם המאה ואחת היתרה על הרגילות שהורגל מנעוריו שקולה כנגד כולן ועולה על גביהן ביתר שאת ויתר עז להיות נקרא עובד אלהים מפני שכדי לשנות טבע הרגילות צריך לעורר את האהבה לה' ע"י שמתבונן בגדולת ה' במוחו לשלוט על הטבע שבחלל השמאלי המלא דם הנפש הבהמית שמהקליפה שממנה הוא הטבע וזו היא עבודה תמה לבינוני. או לעורר את האהבה המסותרת שבלבו למשול על ידה על הטבע שבחלל השמאלי שזו נקרא ג"כ עבודה להלחם עם הטבע והיצר ע"י שמעורר האהבה המסותרת בלבו משא"כ כשאין לו מלחמה כלל אין אהבה זו מצד עצמה נקראת עבודתו כלל:

היום יום - כ״ד טבת

הסתלקות אדמו"ר הזקן בכפר פיענע במוצאי ש"ק פ' שמות תקע"ג. ומנוחתו כבוד [=קבורתו] בעיר האדיץ.

באזמור [מהר"ש] שאל את ה"צמח צדק": מה "רצה" [=התכוון] הסבא ב'דרכי החסידות', ומה "רצה" בחסידות? ויענהו ה"צמח צדק": "דרכי החסידות" הן - שהחסידים כולם יהיו כמשפחה אחת, ע"פ תורה באהבה. "חסידות" היא חיות; - להזרים חיות ולהאיר את הכול, כולל את ה'לא-טוב'; להכיר את מצב הרע בנפשו כדי לתקנו.

ספר המצוות לרמב״ם - שיעור ד״ש

מצות עשה מצוה רמו היא שצונו בדין טוען ונטען. והוא אמרו יתעלה ויתברך שמו על כל דבר פשע אשר יאמר עליו כי הוא זה. ולשון מכילתא כי הוא זה עד שיודה במקצת. ובזה הדין יכנס כל מה שהוא נופל בין בני אדם מהתביעות קצתם על קצתם שיכנס בהם ההודאה והכפירה. וכבר התבארו דיני מצוה זו בג' מקמא וה' וו' משבועות וממנו שאלות רבות הם מפוזרות במקומות רבים מהתלמוד גם כן, ובפרק א' וח' ממציעא. (ואלה המשפטים, הלכות טוען וטוען בט"ז פרקים):

נ״ך - דברי הימים א׳ פרק י״ט

א וַיְהִי֙ אַחֲרֵי־כֵ֔ן וַיָּ֥מָת נָחָ֖שׁ מֶ֣לֶךְ בְּנֵי־עַמּ֑וֹן וַיִּמְלֹ֥ךְ בְּנ֖וֹ תַּחְתָּֽיו׃ ב וַיֹּ֨אמֶר דָּוִ֜יד אֶֽעֱשֶׂה־חֶ֣סֶד | עִם־חָנ֗וּן בֶּן־נָחָשׁ כִּֽי־עָשָׂ֤ה אָבִיו֙ עִמִּ֣י חֶ֔סֶד וַיִּשְׁלַ֥ח דָּוִ֖יד מַלְאָכִ֑ים לְנַחֲמ֣וֹ עַל־אָבִ֗יו וַיָּבֹ֤אוּ עַבְדֵי֙ דָּוִ֔יד אֶל־אֶ֥רֶץ בְּנֵי־עַמּ֖וֹן אֶל־חָנ֥וּן

לְנַחֲמוֹ׃ ג וַיֹּאמְרוּ֩ שָׂרֵ֨י בְנֵי־עַמּ֜וֹן לְחָנ֗וּן הֲמְכַבֵּ֤ד דָּוִיד֙ אֶת־אָבִ֣יךָ בְּעֵינֶ֔יךָ כִּי־שָׁלַ֥ח לְךָ֖ מְנַחֲמִ֑ים הֲלֹ֗א בַּֽעֲבוּר֙ לַחְקֹ֣ר וְלָהַפֵּ֔ךְ וּלְרַגְּלָ֖הּ הָאָ֥רֶץ בָּ֛א עֲבָדָ֖יו אֵלֶֽיךָ׃ ד וַיִּקַּ֤ח חָנוּן֙ אֶת־עַבְדֵ֣י דָוִ֔יד וַיְגַלַּ֖ח אֶת־מַדְוֵיהֶ֑ם וַיִּכְרֹ֤ת אֶת־מַדְוֵיהֶם֙ בַּחֵצִ֔י עַד־הַמִּפְשָׁעָ֖ה וַיְשַׁלְּחֵֽם׃ ה וַיֵּלְכ֣וּ וַיַּגִּ֔ידוּ לְדָוִ֖יד עַל־הָאֲנָשִׁ֑ים וַיִּשְׁלַ֤ח לִקְרָאתָם֙ כִּֽי־הָי֣וּ הָאֲנָשִׁ֔ים נִכְלָמִ֖ים מְאֹ֑ד וַיֹּ֣אמֶר הַמֶּ֗לֶךְ שְׁבוּ֙ בִּירֵח֣וֹ עַד֔ אֲשֶׁר־יְצַמַּ֖ח זְקַנְכֶ֑ם וְשַׁבְתֶּֽם׃ {ס} ו וַיִּרְא֣וּ בְנֵֽי עַמּ֗וֹן כִּ֤י הִתְבָּאֲשׁוּ֙ עִם־דָּוִ֔יד וַיִּשְׁלַ֣ח חָנ֔וּן וּבְנֵ֖י עַמּ֑וֹן אֶ֚לֶף כִּכַּר־כֶּ֔סֶף לִשְׂכֹּ֣ר לָהֶ֗ם מִן־אֲרַ֤ם נַהֲרַ֙יִם֙ וּמִן־אֲרַ֣ם מַעֲכָ֔ה וּמִצּוֹבָ֖ה רֶ֥כֶב וּפָרָשִֽׁים׃ ז וַיִּשְׂכְּרוּ֙ לָהֶ֔ם שְׁנַיִם֙ וּשְׁלֹשִׁ֣ים אֶ֔לֶף רֶ֖כֶב וְאֶת־מֶ֣לֶךְ מַעֲכָ֑ה וְאֶת־עַמּ֗וֹ וַיָּבֹ֙אוּ֙ וַיַּחֲנ֣וּ לִפְנֵ֔י מֵידְבָ֖א {ס} וּבְנֵ֥י עַמּ֛וֹן נֶֽאֶסְפ֖וּ מֵעָרֵיהֶ֑ם וַיָּבֹ֖אוּ לַמִּלְחָמָֽה׃ {ס} ח וַיִּשְׁמַ֣ע דָּוִ֔יד וַיִּשְׁלַ֖ח אֶת־יוֹאָ֑ב וְאֵ֖ת כָּל־צָבָ֥א הַגִּבּוֹרִֽים׃ ט וַיֵּצְא֣וּ בְנֵֽי עַמּ֗וֹן וַיַּֽעַרְכ֤וּ מִלְחָמָה֙ פֶּ֣תַח הָעִ֔יר וְהַמְּלָכִ֥ים אֲשֶׁר־בָּ֖אוּ לְבַדָּ֑ם בַּשָּׂדֶֽה׃ י וַיַּ֗רְא יוֹאָב֙ כִּֽי־הָיְתָ֣ה פְנֵי־הַמִּלְחָמָ֔ה אֵלָ֖יו פָּנִ֣ים וְאָח֑וֹר וַיִּבְחַ֗ר מִכֹּל֙־בָּח֣וּר בְּיִשְׂרָאֵ֔ל וַיַּֽעֲרֹ֖ךְ לִקְרַ֥את אֲרָֽם׃ יא וְאֵת֙ יֶ֣תֶר הָעָ֔ם נָתַ֖ן בְּיַ֣ד אַבְשַׁ֑י אָחִ֗יו וַיַּֽעֲרֹ֛כוּ לִקְרַ֥את בְּנֵֽי עַמּ֖וֹן׃ יב וַיֹּאמֶ֕ר אִם־תֶּחֱזַ֥ק מִמֶּ֖נִּי אֲרָ֑ם וְהָיִ֥יתָ לִ֖י לִתְשׁוּעָ֔ה {ס} וְאִם־בְּנֵ֥י עַמּ֛וֹן יֶֽחֱזְק֥וּ מִמְּךָ֖ וְהוֹשַׁעְתִּ֥יךָ׃ יג חֲזַ֣ק וְנִתְחַזְּקָ֔ה בְּעַד־עַמֵּ֖נוּ וּבְעַד֙ עָרֵ֣י אֱלֹהֵ֔ינוּ וַיהוָ֖ה הַטּ֥וֹב בְּעֵינָ֖יו יַֽעֲשֶֽׂה׃ יד וַיִּגַּ֨שׁ יוֹאָ֜ב וְהָעָ֣ם אֲשֶׁר־עִמּ֗וֹ לִפְנֵי֙ אֲרָ֣ם לַמִּלְחָמָ֔ה וַיָּנֻ֖סוּ מִפָּנָֽיו׃ טו וּבְנֵ֥י עַמּ֛וֹן רָא֥וּ כִֽי־נָ֖ס אֲרָ֑ם וַיָּנֻ֣סוּ גַם־הֵ֔ם מִפְּנֵ֖י אַבְשַׁ֣י אָחִ֑יו וַיָּבֹ֖אוּ הָעִ֣ירָה וַיָּבֹ֣א יוֹאָ֔ב יְרוּשָׁלִָ֖ם׃ {ס} טז וַיַּ֗רְא אֲרָם֙ כִּ֣י נִגְּפ֔וֹ לִפְנֵ֖י יִשְׂרָאֵ֑ל וַיִּשְׁלְח֣וּ מַלְאָכִ֔ים וַיּוֹצִ֕יאוּ אֶת־אֲרָ֖ם אֲשֶׁ֣ר מֵעֵ֣בֶר הַנָּהָ֑ר וְשׁוֹפַךְ֙ שֹׁר־צְבָ֣א הֲדַדְעֶ֔זֶר לִפְנֵיהֶֽם׃ יז וַיֻּגַּ֖ד לְדָוִ֑יד וַיֶּאֱסֹ֣ף אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵ֗ל וַיַּעֲבֹ֙ר הַיַּרְדֵּ֔ן וַיָּבֹ֥א אֲלֵהֶ֖ם וַיַּֽעֲרֹךְ֙ אֲלֵהֶ֔ם וַיַּֽעֲרֹךְ֙ דָּוִ֔יד לִקְרַ֖את אֲרָ֑ם וַיִּלָּחֲמ֖וּ עִמּֽוֹ׃ יח וַיָּנָ֤ס אֲרָם֙ מִלִּפְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל וַיַּהֲרֹ֣ג דָּוִ֔יד מֵאֲרָ֖ם שִׁבְעַ֣ת אֲלָפִ֑ים רֶ֚כֶב וְאַרְבָּעִ֣ים אֶ֔לֶף אִ֖ישׁ רַגְלִ֑י וְאֶת֙ שׁוֹפַ֣ךְ שֹׁר־הַצָּבָ֔א הֵמִ֖ית׃ יט וַיִּרְא֞וּ עַבְדֵ֣י הֲדַדְעֶ֗זֶר כִּ֣י נִגְּפ֤וּ לִפְנֵי֙ יִשְׂרָאֵ֔ל וַיַּשְׁלִ֖ימוּ אֶת־דָּוִ֑יד וַיַּעַבְדֻ֣הוּ וְלֹֽא־אָבָ֤ה אֲרָם֙ לְהוֹשִׁ֣יעַ אֶת־בְּנֵ֔י עַמּ֖וֹן עוֹד׃ {ס}

שבת קדש כ"ה טבת

חומש - שביעי פרשת וארא

יז עוֹדְךָ מִסְתּוֹלֵל בְּעַמִּי לְבִלְתִּי שַׁלְּחָם׃

עוֹדְךָ מִסְתּוֹלֵל בְּעַמִּי. כְּתַרְגּוּמוֹ, כְּבִישַׁת בַּהּ בְּעַמִּי, וְהוּא מִגִּזְרַת מְסִלָּה, דְּמַתַּרְגְּמִינָן אֹרַח כְּבִישָׁא, וּבְלַעַז קלקי"ר; וּכְבָר פֵּרַשְׁתִּי בְּסוֹף וַיְהִי מִקֵּץ, כָּל תֵּבָה שֶׁתְּחִלַּת יְסוֹדָהּ סמ"ך וְהִיא בָּאָה לְדַבֵּר בִּלְשׁוֹן מִתְפָּעֵל, נוֹתֵן הַתָּי"ו שֶׁל שִׁמּוּשׁ בְּאֶמְצַע אוֹתִיּוֹת שֶׁל עִקָּר, כְּגוֹן זוֹ, וּכְגוֹן "וְיִסְתַּבֵּל הֶחָגָב" (קה' י"ב), מִגִּזְרַת סבל, "כִּי תִשְׁתָּרֵר עָלֵינוּ" (במדבר ט"ז), מִגִּזְרַת נָגִיד וְשָׂר, "מִשְׁתַּכֵּל הֲוִיתְ" (דניאל ז'):

יח הִנְנִי מַמְטִיר כָּעֵת מָחָר בָּרָד כָּבֵד מְאֹד אֲשֶׁר לֹא־הָיָה כָמֹהוּ בְּמִצְרַיִם לְמִן־הַיּוֹם הִוָּסְדָה וְעַד־עָתָּה׃

כָּעֵת מָחָר. כָּעֵת הַזֹּאת לְמָחָר; שָׂרֹט לוֹ שְׂרִיטָה בַּכֹּתֶל – לְמָחָר כְּשֶׁתַּגִּיעַ חַמָּה לְכָאן, יֵרֵד הַבָּרָד׃ **הִוָּסְדָה.** שֶׁנִּתְיַסְּדָה; וְכָל תֵּבָה שֶׁתְּחִלַּת יְסוֹדָהּ יו"ד, כְּגוֹן יסד, ילד, ידע, יסר, כְּשֶׁהִיא מִתְפָּעֶלֶת, תָּבֹא הַוָּי"ו בְּמִקּוֹם הַיּוּ"ד, כְּמוֹ הִוָּסְדָה, הִוָּלְדָה (הושע ב'), וַיִּוָּדַע, "וַיִּוָּלֵד לְיוֹסֵף" (בראשית מ"ו), "בִּדְבָרִים לֹא יִוָּסֵר עָבֶד" (משלי כ"ט)׃

יט וְעַתָּה שְׁלַח הָעֵז אֶת־מִקְנְךָ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר לְךָ בַּשָּׂדֶה כָּל־הָאָדָם וְהַבְּהֵמָה אֲשֶׁר־יִמָּצֵא בַשָּׂדֶה וְלֹא יֵאָסֵף הַבַּיְתָה וְיָרַד עֲלֵהֶם הַבָּרָד וָמֵתוּ׃

שְׁלַח הָעֵז. כְּתַרְגּוּמוֹ, שְׁלַח כְּנוֹשׁ, וְכֵן "יוֹשְׁבֵי הַגֵּבִים הֵעִיזוּ" (ישעיה י'), "הָעִזוּ בְּנֵי בִנְיָמִן" (ירמיה ו'): **וְלֹא יֵאָסֵף הַבַּיְתָה.** לְשׁוֹן הַכְנָסָה הוּא׃

כ הַיָּרֵא אֶת־דְּבַר יְהוָה מֵעַבְדֵי פַרְעֹה הֵנִיס אֶת־עֲבָדָיו וְאֶת־מִקְנֵהוּ אֶל־הַבָּתִּים׃

הֵנִיס. הִבְרִיחַ׃

כא וַאֲשֶׁר לֹא־שָׂם לִבּוֹ אֶל־דְּבַר יְהוָה וַיַּעֲזֹב אֶת־עֲבָדָיו וְאֶת־מִקְנֵהוּ בַּשָּׂדֶה׃

כב וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה נְטֵה אֶת־יָדְךָ עַל־הַשָּׁמַיִם וִיהִי בָרָד בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם עַל־הָאָדָם וְעַל־הַבְּהֵמָה וְעַל כָּל־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

עַל־הַשָּׁמַיִם. לְצַד הַשָּׁמַיִם. וּמִדְרַשׁ אַגָּדָה: הִגְבִּיהוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה לְמַעְלָה מִן הַשָּׁמַיִם׃

כג וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־מַטֵּהוּ עַל־הַשָּׁמָיִם וַיהוָה נָתַן קֹלֹת וּבָרָד וַתְּהַלֵּךְ־אֵשׁ אַרְצָה וַיַּמְטֵר יְהוָה בָּרָד עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃

כד וַיְהִי בָרָד וְאֵשׁ מִתְלַקַּחַת בְּתוֹךְ הַבָּרָד כָּבֵד מְאֹד אֲשֶׁר לֹא־הָיָה כָמֹהוּ בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאָז הָיְתָה לְגוֹי׃

מִתְלַקַּחַת בְּתוֹךְ הַבָּרָד. נֵס בְּתוֹךְ נֵס, הָאֵשׁ וְהַבָּרָד מְעֹרְבִין, וְהַבָּרָד מַיִם הוּא, וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנָם עָשׂוּ שָׁלוֹם בֵּינֵיהֶם׃

כה וַיַּךְ הַבָּרָד בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם אֵת כָּל־אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה מֵאָדָם וְעַד־בְּהֵמָה וְאֵת כָּל־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה הִכָּה הַבָּרָד וְאֶת־כָּל־עֵץ הַשָּׂדֶה שִׁבֵּר׃

כו רַק בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן אֲשֶׁר־שָׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא הָיָה בָּרָד׃

כז וַיִּשְׁלַח פַּרְעֹה וַיִּקְרָא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם חָטָאתִי הַפָּעַם יְהוָה הַצַּדִּיק וַאֲנִי וְעַמִּי הָרְשָׁעִים׃

כח הַעְתִּירוּ אֶל־יְהוָה וְרַב מִהְיֹת קֹלֹת אֱלֹהִים וּבָרָד וַאֲשַׁלְּחָה אֶתְכֶם וְלֹא תֹסִפוּן לַעֲמֹד׃

וְרַב. דַּי לוֹ בְּמַה שֶּׁהוֹרִיד כְּבָר׃

כט וַיֹּאמֶר אֵלָיו מֹשֶׁה כְּצֵאתִי אֶת־הָעִיר אֶפְרֹשׂ אֶת־כַּפַּי אֶל־יְהוָה הַקֹּלוֹת יֶחְדָּלוּן וְהַבָּרָד לֹא יִהְיֶה־עוֹד לְמַעַן תֵּדַע כִּי לַיהוָה הָאָרֶץ׃

כְּצֵאתִי אֶת־הָעִיר. מִן הָעִיר, אֲבָל בְּתוֹךְ הָעִיר לֹא הִתְפַּלֵּל לְפִי שֶׁהָיְתָה מְלֵאָה גְּלוּלִים (שמות רבה)׃

ל וְאַתָּה וַעֲבָדֶיךָ יָדַעְתִּי כִּי טֶרֶם תִּירְאוּן מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהִים׃

טֶרֶם תִּירְאוּן. עֲדַיִן לֹא תִירְאוּן; וְכֵן כָּל טֶרֶם שֶׁבַּמִּקְרָא "עֲדַיִן לֹא" הוּא, וְאֵינוֹ לְשׁוֹן קֹדֶם, "טֶרֶם יִשְׁכָּבוּ" (בראשית י"ט) – עַד לֹא שָׁכְבוּ, "טֶרֶם יִצְמָח" (שם ב') – עַד לֹא צָמַח. אַף זֶה כֵּן הוּא – יָדַעְתִּי כִּי עֲדַיִן אֵינְכֶם יְרֵאִים, וּמִשֶּׁתִּהְיֶה הָרְוָחָה תַּעַמְדוּ בְּקִלְקוּלְכֶם׃

לא וְהַפִּשְׁתָּה וְהַשְּׂעֹרָה נֻכֶּתָה כִּי הַשְּׂעֹרָה אָבִיב וְהַפִּשְׁתָּה גִּבְעֹל׃

וְהַפִּשְׁתָּה וְהַשְּׂעֹרָה נֻכֶּתָה. נִשְׁבְּרָה, לְשׁוֹן "פִּרְעֹה נְכֵה" (מלכים ב כ"ג), "נְכֵאִים" (ישעיהו ט"ז), וְכֵן לֹא נָכוּ; וְלֹא יִתָּכֵן לְפָרֵשׁ לְשׁוֹן הַכָּאָה, שֶׁאֵין נו"ן בְּמִקּוֹם ה"א לְפָרֵשׁ נֻכֶּתָה כְּמוֹ הֻכָּה, נָכוּ כְּמוֹ הֻכּוּ, אֶלָּא הַנּוּ"ן שֹׁרֶשׁ בַּתֵּבָה וְהֵרֵי הוּא מִגִּזְרַת "וְשֻׁפּוּ עַצְמוֹתָיו" (איוב ל"ג): **כִּי הַשְּׂעֹרָה אָבִיב.** כְּבָר בִּכְּרָה וְעוֹמֶדֶת בְּקָשְׁיָהּ, וְנִשְׁתַּבְּרוּ וְנָפְלוּ, וְכֵן הַפִּשְׁתָּה גְּדֵלָה כְּבָר, וְהֶקְשָׁה לַעֲמֹד בְּגִבְעוֹלֶיהָ: **הַשְּׂעֹרָה אָבִיב.** עֻמְדָה בְּאִבֶּיהָ, לְשׁוֹן "בְּאִבֵּי הַנַּחַל" (שיר ו'):

לב וְהַחִטָּה וְהַכֻּסֶּמֶת לֹא נֻכּוּ כִּי אֲפִילֹת הֵנָּה׃

כִּי אֲפִילֹת הֵנָּה. מְאֻחָרוֹת, וַעֲדַיִן הָיוּ רַכּוֹת וְיכוֹלוֹת לַעֲמֹד בִּפְנֵי קָשֶׁה; וְאַף עַל פִּי שֶׁנֶּאֱמַר "וְאַתְּ כָּל עֹשֶׂב הַשָּׂדֶה תַּכֶּה הַבָּרָד", יֵשׁ לְפָרֵשׁ פְּשׁוּטוֹ שֶׁל מִקְרָא בַּעֲשָׂבִים הָעוֹמְדִים בְּקִלְחָם, הָרְאוּיִם לְלִקּוֹת בַּבָּרָד. וּבְמִדְרַשׁ רַבִּי תַּנְחוּמָא יֵשׁ מְרַבּוֹתֵינוּ שֶׁנֶּחְלְקוּ עַל זֹאת, וְדָרְשׁוּ כִּי אפילת, פְּלָאוֹת נַעֲשׂוּ לָהֶם שֶׁלֹּא לָקוּ׃

לג וַיֵּצֵא מֹשֶׁה מֵעִם פַּרְעֹה אֶת־הָעִיר וַיִּפְרֹשׂ כַּפָּיו אֶל־יְהוָה וַיַּחְדְּלוּ הַקֹּלוֹת וְהַבָּרָד וּמָטָר לֹא־נִתַּךְ אָרְצָה׃

לֹא־נִתַּךְ. לֹא הִגִּיעַ, וְאַף אוֹתָן שֶׁהָיוּ בָּאֲוִיר לֹא הִגִּיעוּ לָאָרֶץ; וְדוֹמֶה לוֹ: "וַתִּתַּךְ עָלֵינוּ הָאָלָה וְהַשִּׁבוּעָה" (דניאל ט') דְּעָזְרָא – וַתִּגַּיע עָלֵינוּ. וּמְנַחֵם בֶּן סָרוּק חִבְּרוֹ בְּחֶלֶק "כְּהִתּוּךְ כֶּסֶף" (יחזקאל כ"ב), לְשׁוֹן יְצִיקַת מַתֶּכֶת, וְרוֹאֶה אֲנִי אֶת דְּבָרָיו, כְּתַרְגּוּמוֹ וְיָצַק – וְאַתִּיךְ, לָצֶקֶת – לְאַתָּכָא. אַף זֶה לֹא נִתַּךְ לָאָרֶץ – לֹא הוּצַק לָאָרֶץ׃

לד וַיַּרְא פַּרְעֹה כִּי־חָדַל הַמָּטָר וְהַבָּרָד וְהַקֹּלֹת וַיֹּסֶף לַחֲטֹא וַיַּכְבֵּד לִבּוֹ הוּא וַעֲבָדָיו׃

לה וַיֶּחֱזַק לֵב פַּרְעֹה וְלֹא שִׁלַּח אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה׃

הפטרה - יחזקאל פרקים כ"ח - כ"ט

כה כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִה בְּקַבְּצִי | אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל מִן־הָעַמִּים אֲשֶׁר נָפֹצוּ בָם וְנִקְדַּשְׁתִּי בָם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם וְיָשְׁבוּ עַל־אַדְמָתָם אֲשֶׁר נָתַתִּי לְעַבְדִּי לְיַעֲקֹב׃ **כו** וְיָשְׁבוּ עָלֶיהָ לָבֶטַח וּבָנוּ בָתִּים וְנָטְעוּ כְרָמִים וְיָשְׁבוּ לָבֶטַח בַּעֲשׂוֹתִי שְׁפָטִים בְּכֹל הַשָּׁאטִים אֹתָם מִסְּבִיבוֹתָם וְיֵדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם׃ **א** בַּשָּׁנָה הָעֲשִׂרִית בָּעֲשִׂרִי בִּשְׁנֵים עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הָיָה דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ **ב** בֶּן־אָדָם שִׂים פָּנֶיךָ עַל־פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וְהִנָּבֵא עָלָיו וְעַל־מִצְרַיִם כֻּלָּהּ׃ **ג** דַּבֵּר וְאָמַרְתָּ כֹּה־אָמַר | אֲדֹנָי יֱהוִה הִנְנִי עָלֶיךָ פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם הַתַּנִּים הַגָּדוֹל הָרֹבֵץ בְּתוֹךְ יְאֹרָיו אֲשֶׁר אָמַר לִי יְאֹרִי וַאֲנִי עֲשִׂיתְנִי׃ **ד** וְנָתַתִּי חַחִים (כתיב חַחיים) בִּלְחָיֶיךָ וְהִדְבַּקְתִּי דְגַת־יְאֹרֶיךָ בְּקַשְׂקְשֹׂתֶיךָ וְהַעֲלִיתִיךָ מִתּוֹךְ יְאֹרֶיךָ וְאֵת כָּל־דְּגַת יְאֹרֶיךָ בְּקַשְׂקְשֹׂתֶיךָ תִּדְבָּק׃ **ה** וּנְטַשְׁתִּיךָ הַמִּדְבָּרָה אוֹתְךָ וְאֵת כָּל־דְּגַת יְאֹרֶיךָ עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה תִּפּוֹל לֹא תֵאָסֵף וְלֹא תִקָּבֵץ לְחַיַּת הָאָרֶץ וּלְעוֹף הַשָּׁמַיִם נְתַתִּיךָ לְאָכְלָה׃ **ו** וְיָדְעוּ כָּל־יֹשְׁבֵי מִצְרַיִם כִּי אֲנִי יְהוָה יַעַן הֱיוֹתָם מִשְׁעֶנֶת קָנֶה לְבֵית יִשְׂרָאֵל׃ **ז** בְּתָפְשָׂם בְּךָ בַכַּף (כתיב בַּכַּפְּךָ) תִּרֹוץ וּבָקַעְתָּ לָהֶם כָּל־כָּתֵף וּבְהִשָּׁעֲנָם עָלֶיךָ תִּשָּׁבֵר וְהַעֲמַדְתָּ לָהֶם כָּל־מָתְנָיִם׃ **ח** לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִה הִנְנִי מֵבִיא עָלַיִךְ חֶרֶב וְהִכְרַתִּי מִמֵּךְ אָדָם וּבְהֵמָה׃ **ט** וְהָיְתָה אֶרֶץ־מִצְרַיִם לִשְׁמָמָה וְחָרְבָּה וְיָדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה יַעַן אָמַר יְאֹר לִי וַאֲנִי עָשִׂיתִי׃ **י** לָכֵן הִנְנִי אֵלֶיךָ וְאֶל־יְאֹרֶיךָ וְנָתַתִּי אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם לְחָרְבוֹת חֹרֶב שְׁמָמָה מִמִּגְדֹּל סְוֵנֵה וְעַד־גְּבוּל כּוּשׁ׃ **יא** לֹא תַעֲבָר־בָּהּ רֶגֶל אָדָם וְרֶגֶל בְּהֵמָה לֹא תַעֲבָר־בָּהּ וְלֹא תֵשֵׁב אַרְבָּעִים שָׁנָה׃ **יב** וְנָתַתִּי אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁמָמָה בְּתוֹךְ | אֲרָצוֹת נְשַׁמּוֹת וְעָרֶיהָ בְּתוֹךְ עָרִים מָחֳרָבוֹת תִּהְיֶיןָ שְׁמָמָה אַרְבָּעִים שָׁנָה וַהֲפִצֹתִי אֶת־מִצְרַיִם בַּגּוֹיִם וְזֵרִיתִים בָּאֲרָצוֹת׃ **יג** כִּי כֹה אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִה מִקֵּץ אַרְבָּעִים שָׁנָה אֲקַבֵּץ אֶת־מִצְרַיִם מִן־הָעַמִּים אֲשֶׁר־נָפֹצוּ שָׁמָּה׃ **יד** וְשַׁבְתִּי אֶת־שְׁבוּת מִצְרַיִם וַהֲשִׁבֹתִי אֹתָם אֶרֶץ פַּתְרוֹס עַל־אֶרֶץ מְכוּרָתָם וְהָיוּ שָׁם מַמְלָכָה שְׁפָלָה׃ **טו** מִן־הַמַּמְלָכוֹת תִּהְיֶה שְׁפָלָה וְלֹא־תִתְנַשֵּׂא עוֹד עַל־הַגּוֹיִם וְהִמְעַטְתִּים לְבִלְתִּי רְדוֹת בַּגּוֹיִם׃ **טז** וְלֹא יִהְיֶה־עוֹד לְבֵית יִשְׂרָאֵל לְמִבְטָח מַזְכִּיר עָוֹן בִּפְנוֹתָם אַחֲרֵיהֶם וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי אֲדֹנָי יֱהוִה׃ **יז** וַיְהִי בְּעֶשְׂרִים וְשָׁבַע שָׁנָה בָּרִאשׁוֹן בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הָיָה דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ **יח** בֶּן־אָדָם נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל הֶעֱבִיד אֶת־חֵילוֹ עֲבֹדָה גְדֹלָה אֶל־צֹר כָּל־רֹאשׁ מָקְרָח וְכָל־כָּתֵף מְרוּטָה לֹא־הָיָה לוֹ וּלְחֵילוֹ מִצֹּר עַל־הָעֲבֹדָה אֲשֶׁר־עָבַד עָלֶיהָ׃ **יט** לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִה הִנְנִי נֹתֵן לִנְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם וְנָשָׂא הֲמֹנָהּ וְשָׁלָל שְׁלָלָהּ וּבָזַז בִּזָּהּ וְהָיְתָה שָׂכָר לְחֵילוֹ׃ **כ** פְּעֻלָּתוֹ אֲשֶׁר־עָבַד בָּהּ נָתַתִּי לוֹ אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר עָשׂוּ לִי נְאֻם אֲדֹנָי יֱהוִה׃ **כא** בַּיּוֹם הַהוּא אַצְמִיחַ קֶרֶן לְבֵית יִשְׂרָאֵל וּלְךָ אֶתֵּן פִּתְחוֹן־פֶּה בְּתוֹכָם וְיָדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה׃

תהלים - פרק קי"ט

פרק קיט: א אַשְׁרֵי תְמִימֵי־דָרֶךְ הַהֹלְכִים בְּתוֹרַת יְ־הוָ־ה׃ ב אַשְׁרֵי נֹצְרֵי עֵדְתָיו בְּכָל־לֵב יִדְרְשׁוּהוּ׃ ג אַף לֹא־פָעֲלוּ עַוְלָה בִּדְרָכָיו הָלָכוּ׃ ד אַתָּה צִוִּיתָה פִקֻּדֶיךָ לִשְׁמֹר מְאֹד׃ ה אַחֲלַי יִכֹּנוּ דְרָכָי לִשְׁמֹר חֻקֶּיךָ׃ ו אָז לֹא־אֵבוֹשׁ בְּהַבִּיטִי אֶל־כָּל־מִצְוֹתֶיךָ׃ ז אוֹדְךָ בְיֹשֶׁר לֵבָב בְּלָמְדִי מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ׃ ח אֶת־חֻקֶּיךָ אֶשְׁמֹר אַל־תַּעַזְבֵנִי עַד־מְאֹד׃ ט בַּמֶּה יְזַכֶּה־נַּעַר אֶת־אָרְחוֹ לִשְׁמֹר כִּדְבָרֶךָ׃ י בְּכָל־לִבִּי דְרַשְׁתִּיךָ אַל־תַּשְׁגֵּנִי מִמִּצְוֹתֶיךָ׃ יא בְּלִבִּי צָפַנְתִּי אִמְרָתֶךָ לְמַעַן לֹא אֶחֱטָא־לָךְ׃ יב בָּרוּךְ אַתָּה יְ־הוָ־ה לַמְּדֵנִי חֻקֶּיךָ׃ יג בִּשְׂפָתַי סִפַּרְתִּי כֹּל מִשְׁפְּטֵי־פִיךָ׃ יד בְּדֶרֶךְ עֵדְוֹתֶיךָ שַׂשְׂתִּי כְּעַל כָּל־הוֹן׃ טו בְּפִקּוּדֶיךָ אָשִׂיחָה וְאַבִּיטָה אׇרְחֹתֶיךָ׃ טז בְּחֻקֹּתֶיךָ אֶשְׁתַּעֲשָׁע לֹא אֶשְׁכַּח דְּבָרֶךָ׃ יז גְּמֹל עַל־עַבְדְּךָ אֶחְיֶה וְאֶשְׁמְרָה דְבָרֶךָ׃ יח גַּל־עֵינַי וְאַבִּיטָה נִפְלָאוֹת מִתּוֹרָתֶךָ׃ יט גֵּר אָנכִי בָאָרֶץ אַל־תַּסְתֵּר מִמֶּנִּי מִצְוֹתֶיךָ׃ כ גָּרְסָה נַפְשִׁי לְתַאֲבָה אֶל־מִשְׁפָּטֶיךָ בְכָל־עֵת׃ כא גָּעַרְתָּ זֵדִים אֲרוּרִים הַשֹּׁגִים מִמִּצְוֹתֶיךָ׃ כב גַּל מֵעָלַי חֶרְפָּה וָבוז כִּי עֵדְתֶיךָ נָצָרְתִּי׃ כג גַּם יָשְׁבוּ שָׂרִים בִּי נִדְבָּרוּ עַבְדְּךָ יָשִׂיחַ

בְּחֻקֶּיךָ: כד גַּם־ עֵדְתֶּיךָ שַׁעֲשֻׁעַי אַנְשֵׁי עֲצָתִי: כה דָּבְקָה לֶעָפָר נַפְשִׁי חַיֵּנִי כִדְבָרֶךָ: כו דְּרָכַי סִפַּרְתִּי וַתַּעֲנֵנִי לַמְּדֵנִי חֻקֶּיךָ: כז דֶּרֶךְ־פִּקּוּדֶיךָ הֲבִינֵנִי וְאָשִׂיחָה בְּנִפְלְאוֹתֶיךָ: כח דָּלְפָה נַפְשִׁי מִתּוּגָה קַיְּמֵנִי כִּדְבָרֶךָ: כט דֶּרֶךְ שֶׁקֶר הָסֵר מִמֶּנִּי וְתוֹרָתְךָ חָנֵּנִי: ל דֶּרֶךְ־אֱמוּנָה בָּחָרְתִּי מִשְׁפָּטֶיךָ שִׁוִּיתִי: לא דָּבַקְתִּי בְעֵדְוֹתֶיךָ יְ־הוָ־ה אַל־תְּבִישֵׁנִי: לב דֶּרֶךְ־מִצְוֹתֶיךָ אָרוּץ כִּי תַרְחִיב לִבִּי: לג הוֹרֵנִי יְ־הוָ־ה דֶּרֶךְ חֻקֶּיךָ וְאֶצְּרֶנָּה עֵקֶב: לד הֲבִינֵנִי וְאֶצְּרָה תוֹרָתֶךָ וְאֶשְׁמְרֶנָּה בְכָל־לֵב: לה הַדְרִיכֵנִי בִּנְתִיב מִצְוֹתֶיךָ כִּ י בוֹ חָפָצְתִּי: לו הַט־לִבִּי אֶל־עֵדְוֹתֶיךָ וְאַל אֶל־בָּצַע: לז הַעֲבֵר עֵינַי מֵרְאוֹת שָׁוְא בִּדְרָכֶךָ חַיֵּנִי: לח הָקֵם לְעַבְדְּךָ אִמְרָתֶךָ אֲשֶׁר לְיִרְאָתֶךָ: לט הַעֲבֵר חֶרְפָּתִי אֲשֶׁר יָגֹרְתִּי כִּי מִשְׁפָּטֶיךָ טוֹבִים: מ הִנֵּה תָּאַבְתִּי לְפִקֻּדֶיךָ בְּצִדְקָתְךָ חַיֵּנִי: מא וִיבֹאֻנִי חֲסָדֶךָ יְ־הוָ־ה תְּשׁוּעָתְךָ כְּאִמְרָתֶךָ: מב וְאֶעֱנֶה חֹרְפִי דָבָר כִּי־בָטַחְתִּי בִּדְבָרֶךָ: מג וְאַל־תַּצֵּל מִפִּי דְבַר־אֱמֶת עַד־מְאֹד כִּי לְמִשְׁפָּטְךָ יִחָלְתִּי: מד וְאֶשְׁמְרָה תוֹרָתְךָ תָמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: מה וְאֶתְהַלְכָה בָרְחָבָה כִּי פִקֻּדֶיךָ דָרָשְׁתִּי: מו וַאֲדַבְּרָה בְעֵדְתֶיךָ נֶגֶד מְלָכִים וְלֹא אֵבוֹשׁ: מז וְאֶשְׁתַּעֲשַׁע בְּמִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר אָהָבְתִּי: מח וְאֶשָּׂא כַפַּי אֶל־מִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר אָהָבְתִּי וְאָשִׂיחָה בְחֻקֶּיךָ: מט זְכֹר־דָּבָר לְעַבְדֶּךָ עַל אֲשֶׁר יִחַלְתָּנִי: נ זֹאת נֶחָמָתִי בְעָנְיִי כִּי אִמְרָתְךָ חִיָּתְנִי: נא זֵדִים הֱלִיצֻנִי עַד־מְאֹד מִתּוֹרָתְךָ לֹא נָטִיתִי: נב זָכַרְתִּי מִשְׁפָּטֶיךָ מֵעוֹלָם יְ־הוָ־ה וָאֶתְנָחָם: נג זַלְעָפָה אֲחָזַתְנִי מֵרְשָׁעִים עֹזְבֵי תּוֹרָתֶךָ: נד זְמִרוֹת הָיוּ־לִי חֻקֶּיךָ בְּבֵית מְגוּרָי: נה זָכַרְתִּי בַלַּיְלָה שִׁמְךָ יְ־הוָ־ה וָאֶשְׁמְרָה תּוֹרָתֶךָ: נו זֹאת הָיְתָה־לִּי כִּי פִקֻּדֶיךָ נָצָרְתִּי: נז חֶלְקִי יְ־הוָ־ה אָמַרְתִּי לִשְׁמֹר דְּבָרֶיךָ: נח חִלִּיתִי פָנֶיךָ בְכָל־לֵב חָנֵּנִי כְּאִמְרָתֶךָ: נט חִשַּׁבְתִּי דְרָכָי וָאָשִׁיבָה רַגְלַי אֶל־עֵדְתֶיךָ: ס חַשְׁתִּי וְלֹא הִתְמַהְמָהְתִּי לִשְׁמֹר מִצְוֹתֶיךָ: סא חֶבְלֵי רְשָׁעִים עִוְּדֻנִי תּוֹרָתְךָ לֹא שָׁכָחְתִּי: סב חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ: סג חָבֵר אֲנִי לְכָל־אֲשֶׁר יְרֵאוּךָ וּלְשֹׁמְרֵי פִקּוּדֶיךָ: סד חַסְדְּךָ יְ־הוָ־ה מָלְאָה הָאָרֶץ חֻקֶּיךָ לַמְּדֵנִי: סה טוֹב עָשִׂיתָ עִם־עַבְדְּךָ יְ־הוָ־ה כִּדְבָרֶךָ: סו טוּב טַעַם וָדַעַת לַמְּדֵנִי כִּי בְמִצְוֹתֶיךָ הֶאֱמָנְתִּי: סז טֶרֶם אֶעֱנֶה אֲנִי שֹׁגֵג וְעַתָּה אִמְרָתְךָ שָׁמָרְתִּי: סח טוֹב אַתָּה וּמֵטִיב לַמְּדֵנִי חֻקֶּיךָ: סט טָפְלוּ עָלַי שֶׁקֶר זֵדִים אֲנִי בְּכָל־לֵב אֶצֹּר פִּקּוּדֶיךָ: ע טָפַשׁ כַּחֵלֶב לִבָּם אֲנִי תּוֹרָתְךָ שָׁעֲשָׁעְתִּי: עא טוֹב־לִי כִּי־עֻנֵּיתִי לְמַעַן אֶלְמַד חֻקֶּיךָ: עב טוֹב לִי תוֹרַת פִּיךָ מֵאַלְפֵי זָהָב וָכָסֶף: עג יָדֶיךָ עָשׂוּנִי וַיְכוֹנְנוּנִי הֲבִינֵנִי וְאֶלְמְדָה מִצְוֹתֶיךָ: עד יְרֵאֶיךָ יִרְאוּנִי וְיִשְׂמָחוּ כִּי לִדְבָרְךָ יִחָלְתִּי: עה יָדַעְתִּי יְ־הוָ־ה כִּי־צֶדֶק מִשְׁפָּטֶיךָ וֶאֱמוּנָה עִנִּיתָנִי: עו יְהִי־נָא חַסְדְּךָ לְנַחֲמֻנִי כְּאִמְרָתְךָ לְעַבְדֶּךָ: עז יְבוֹאֻנִי רַחֲמֶיךָ וְאֶחְיֶה כִּי תוֹרָתְךָ שַׁעֲשֻׁעָי: עח יֵבֹשׁוּ זֵדִים כִּי־שֶׁקֶר עִוְּתוּנִי אֲנִי אָשִׂיחַ בְּפִקּוּדֶיךָ: עט יָשׁוּבוּ־לִי יְרֵאֶיךָ (וְיִדְעוּ) [וְיֹדְעֵי] עֵדֹתֶיךָ: פ יְהִי־לִבִּי תָמִים בְּחֻקֶּיךָ לְמַעַן לֹא אֵבוֹשׁ: פא כָּלְתָה לִתְשׁוּעָתְךָ נַפְשִׁי לִדְבָרְךָ יִחָלְתִּי: פב כָּלוּ עֵינַי לְאִמְרָתֶךָ לֵאמֹר מָתַי תְּנַחֲמֵנִי: פג כִּי־הָיִיתִי כְנֹאד בְּקִיטוֹר חֻקֶּיךָ לֹא שָׁכָחְתִּי: פד כַּמָּה יְמֵי עַבְדֶּךָ מָתַי תַּעֲשֶׂה בְרֹדְפַי מִשְׁפָּט: פה כָּרוּ־לִי זֵדִים שִׂיחוֹת אֲשֶׁר לֹא כְתוֹרָתֶךָ: פו כָּל־מִצְוֹתֶיךָ אֱמוּנָה שֶׁקֶר רָדְפוּנִי עָזְרֵנִי: פז כִּמְעַט כִּלּוּנִי בָאָרֶץ וַאֲנִי לֹא־עָזַבְתִּי פִקֻּדֶיךָ: פח כְּחַסְדְּךָ חַיֵּנִי וְאִשְׁמְרָה עֵדוּת פִּיךָ: פט לְעוֹלָם יְ־הוָ־ה דְּבָרְךָ נִצָּב בַּשָּׁמָיִם: צ לְדֹר וָדֹר אֱמוּנָתֶךָ כּוֹנַנְתָּ אֶרֶץ וַתַּעֲמֹד: צא לְמִשְׁפָּטֶיךָ עָמְדוּ הַיּוֹם כִּי הַכֹּל עֲבָדֶיךָ: צב לוּלֵי תוֹרָתְךָ שַׁעֲשֻׁעָי אָז אָבַדְתִּי בְעָנְיִי: צג לְעוֹלָם לֹא־אֶשְׁכַּח פִּקּוּדֶיךָ כִּי־בָם חִיִּיתָנִי: צד לְךָ־אֲנִי הוֹשִׁיעֵנִי כִּי פִקּוּדֶיךָ דָרָשְׁתִּי: צה לִי קִוּוּ רְשָׁעִים לְאַבְּדֵנִי עֵדָתֶיךָ אֶתְבּוֹנָן: צו לְכָל תִּכְלָה רָאִיתִי קֵץ רְחָבָה מִצְוָתְךָ מְאֹד:

תניא - ליקוטי אמרים פרק ט"ז

פרק טז: וזה כלל גדול בעבודת ה' לבינונים העיקר הוא למשול ולשלוט על הטבע שבחלל השמאלי ע"י אור ה' המאיר לנפש האלהית שבמוחו לשלוט על הלב כשמתבונן במוחו בגדולת א"ס ב"ה להוליד מבינתו רוח דעת ויראת ה' במוחו להיות סור מרע דאורייתא ודרבנן ואפילו איסור קל של דבריהם ח"ו ואהבת ה' בלבו בחלל הימני בחשיקה וחפיצה לדבקה בו בקיום המצות דאורייתא ודרבנן ות"ת שכנגד כולן. ויתר על כן צריך לידע כלל גדול בעבודה לבינונים שגם אם אין יד שכלו ורוח בינתו משגת להוליד אהבת ה' בהתגלו' לבו שיהיה לבו בוער כרשפי אש וחפץ בחפיצה וחשיקה ותשוקה מורגשת בלב לדבקה בו רק האהבה מסותרת במוחו ותעלומות לבו:

הגהה (והסיבה לזה היא מפני היות המוחין שלו ונר"נ שלו מבחי' עיבור והעלם תוך התבונה ולא מבחי' לידה והתגלות כידוע לי"ח):

דהיינו שהלב מבין ברוח חכמה ובינ' שבמוחו גדולת א"ס ב"ה דכולא קמיה כלא חשיב ממש אשר על כן יאתה לו יתב' שתכלה אליו נפש כל חי לידבק ולהכלל באורו. וגם נפשו ורוחו אשר בקרבו כך יאתה להן להיות כלות אליו בחשיקה וחפיצה לצאת מנרתקן הוא הגוף לדבקה בו רק שבע"כ חיות הנה בתוך הגוף וצרורות בו כאלמנות חיות ולית מחשבה דילהון תפיסא ביה כלל כי אם כאשר תפיסא ומתלבשת בתורה ובמצותי' כמשל המחבק את המלך הנ"ל. ואי לזאת יאתה להן לחבקו בכל לב ונפש ומאד דהיינו

קיום התרי"ג מצות במעשה ובדבור ובמחשבה שהיא השגת וידיעת התורה כנ"ל הנה כשמעמיק בענין זה בתעלומות תבונות לבו ומוחו ופיו ולבו שוין שמקיים כן בפיו כפי אשר נגמר בתבונת לבו ומוחו דהיינו להיות בתורת ה' חפצו ויהגה בה יומם ולילה בפיו וכן הידים ושאר אברים מקיימים המצות כפי מה שנגמר בתבונת לבו ומוחו הרי תבונה זו מתלבשת במעשה דבור ומחשבת התורה ומצותיה להיות להם בחי' מוחין וחיות וגדפין לפרחא לעילא כאלו עסק בהם בדחילו ורחימו ממש אשר בהתגלות לבו [בחפיצה וחשיקה ותשוקה מורגשת בלבו ונפשו הצמאה לה' מפני רשפי אש אהבתו שבלבו כנ"ל] הואיל ותבונה זו שבמוחו ותעלומות לבו היא המביאתו לעסוק בהם ולולי שהיה מתבונן בתבונה זו לא היה עוסק בהם כלל אלא בצרכי גופו לבד [וגם אם הוא מתמיד בלמודו בטבעו אעפ"כ אוהב את גופו יותר בטבעו]

היום יום - כ"ה טבת

מברכים ר"ח שבט, אמירת כל התהלים בהשכמה, יום התוועדות.

משיחות אאמו"ר [הרש"ב]: יציאת מצרים היא היציאה ממיצרים וגבולים; והחסידות היא - כדי לצאת מהמיצרים והגבולים של העולם.

אך קיים הבדל: יציאת מצרים היא בתנועה של שבירה ועזיבה, לכן ברחו ממצרים; יצי"מ של חסידות היא בירור ותיקון - יציאה ממיצרי וגבולות העולם. להסיר את המיצר והגבול ולחוש את האמת, שהעולם הוא טוב באמיתתו, מפני שזהו רצונו ית'. וזה - על ידי עבודת החסידות.

ספר המצוות - שיעור ש"ה

מצות עשה מצוה רמו היא שצונו בדין טוען ונטען. והוא אמרו יתעלה ויתברך שמו על כל דבר פשע אשר יאמר עליו כי הוא זה. ולשון מכילתא כי הוא זה עד שיודה במקצת. ובזה הדין יכנס כל מה שהוא נופל בין בני אדם מהתביעות קצתם על קצתם שיכנס בהם ההודאה והכפירה. וכבר התבארו דיני מצוה זו בג' מקמא וה' וו' משבועות וממנו שאלות רבות הם מפוזרות במקומות רבים מהתלמוד גם כן, ובפרק א' וח' ממציעא. (ואלה המשפטים, הלכות טוען וטוען בט"ז פרקים):

נ"ך - דברי הימים א' פרק כ'

א וַיְהִי לְעֵתׇּ תְּשׁוּבַת הַשָּׁנָה לְעֵת | צֵאת הַמְּלָכִים וַיִּנְהַג יוֹאָבׄ אֶת־חֵיל הַצָּבָא וַיַּשְׁחֵת | אֶת־אֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹן וַיָּבֹאׄ וַיָּצַר אֶת־רַבָּה וְדָוִיד יֹשֵׁב בִּירוּשָׁלִָם וַיַּךְ יוֹאָבׄ אֶת־רַבָּה וַיֶּהֶרְסֶהָ: ב וַיִּקַּח דָּוִיד אֶת־עֲטֶרֶת־מַלְכָּם מֵעַל רֹאשׁוֹ וַיִּמְצָאֶהָ | מִשְׁקַל כִּכַּר־זָהָב וּבָהּ אֶבֶן יְקָרָה וַתְּהִי עַל־רֹאשׁ דָּוִיד וּשְׁלַל הָעִיר הוֹצִיא הַרְבֵּה מְאֹד: ג וְאֶת־הָעָם אֲשֶׁר־בָּהּ הוֹצִיא וַיָּשַׂר בַּמְּגֵרׇה וּבַחֲרִיצֵי הַבַּרְזֶלׇ וּבַמְּגֵרוֹת וְכֵן יַעֲשֶׂה דָּוִיד לְכׇל עָרֵי בְנֵי־עַמּוֹן וַיָּשָׁב דָּוִיד וְכׇל־הָעָם יְרוּשָׁלִָם: {ס} ד וַיְהִיׄ אַחֲרֵי־כֵן וַתַּעֲמׇד מִלְחָמָה בְּגֶזֶר עִם־פְּלִשְׁתִּים אָז הִכָּה סִבְּכַי הַחֻשָׁתִי אֶת־סִפַּי מִילִידֵי הָרָפָאִים וַיִּכָּנְעוּ: ה וַתְּהִי־עוֹד מִלְחָמָה אֶת־פְּלִשְׁתִּים וַיַּךְ אֶלְחָנָן בֶּן־יָעוֹר יָעִיר אֶת־לַחְמִיׄ אֲחִיׄ גָּלְיָת הַגִּתִּי וְעֵץ חֲנִיתׄוֹ כִּמְנוֹר אֹרְגִים: {ס} ו וַתְּהִי־עוֹד מִלְחָמָה בְּגַת וַיְהִי | אִישׁ מִדָּה וְאֶצְבְּעֹתָיו שֵׁשׁ־וָשֵׁשׁ עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע וְגַם־הוּא נוֹלַד לְהָרָפָא: ז וַיְחָרֵף אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיַּכֵּהוּ יְהוֹנָתָן בֶּן־שִׁמְעָא אֲחִי דָוִיד: ח אֵל נוֹלְדוּ לְהָרָפָא בְּגַת וַיִּפְּלוּ בְּיַד־דָּוִיד וּבְיַד־עֲבָדָיו: {פ}

פרק משנה שבועי

בבא-מציעא פרק ט׳

משנה א: הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ, מְקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לְקַצֵּר, יְקַצֵּר, לַעֲקֹר, יַעֲקֹר, לַחֲרֹשׁ אַחֲרָיו, יַחֲרֹשׁ. הַכֹּל כְּמִנְהַג הַמְּדִינָה. כְּשֵׁם שֶׁחוֹלְקִין בַּתְּבוּאָה, כָּךְ חוֹלְקִין בַּתֶּבֶן וּבַקַּשׁ. כְּשֵׁם שֶׁחוֹלְקִין בַּיַּיִן, כָּךְ חוֹלְקִין בַּזְּמוֹרוֹת וּבַקָּנִים. וּשְׁנֵיהֶם מְסַפְּקִין אֶת הַקָּנִים:

משנה ב: הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ, וְהִיא בֵּית הַשְּׁלָחִין אוֹ בֵּית הָאִילָן, יָבֵשׁ הַמַּעְיָן וְנִקְצַץ הָאִילָן, אֵינוֹ מְנַכֶּה לוֹ מִן חֶכּוֹרוֹ. אִם אָמַר לוֹ חֶכֹּר לִי שְׂדֵה בֵּית הַשְּׁלָחִין זֶה אוֹ שְׂדֵה בֵּית הָאִילָן זֶה, יָבֵשׁ הַמַּעְיָן וְנִקְצַץ הָאִילָן, מְנַכֶּה לוֹ מִן חֶכּוֹרוֹ:

משנה ג: הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ וְהוֹבִירָהּ, שָׁמִין אוֹתָהּ כַּמָּה רְאוּיָה לַעֲשׂוֹת וְנוֹתֵן לוֹ, שֶׁכָּךְ כּוֹתֵב לוֹ, אִם אוֹבִיר וְלֹא אַעֲבִיד, אֲשַׁלֵּם בְּמֵיטָבָא:

משנה ד: הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ וְלֹא רָצָה לְנַכֵּשׁ, וְאָמַר לוֹ מָה אִכְפַּת לְךָ, הוֹאִיל וַאֲנִי נוֹתֵן לְךָ חֶכּוֹרָהּ, אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ, מִפְּנֵי שֶׁיָּכוֹל לוֹמַר לוֹ, לְמָחָר אַתָּה יוֹצֵא מִמֶּנָּה, וּמַעֲלָה לְפָנַי עֲשָׂבִים:

משנה ה: הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ וְלֹא עָשָׂתָהּ, אִם יֶשׁ בָּהּ כְּדֵי לְהַעֲמִיד כְּרִי, חַיָּב לְטַפֵּל בָּהּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַה קִּצְבָּהּ בַּכְּרִי. אֶלָּא אִם יֶשׁ בָּהּ כְּדֵי נְפִילָה:

משנה ו: הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ וַאֲכָלָהּ חָגָב אוֹ נִשְׁדְּפָה, אִם מַכַּת מְדִינָה הִיא, מְנַכֶּה לוֹ מִן חֶכּוֹרוֹ, אִם אֵינוֹ מַכַּת מְדִינָה, אֵינוֹ מְנַכֶּה לוֹ מִן חֶכּוֹרוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אִם קִבְּלָהּ הֵימֶנּוּ בְּמָעוֹת, בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ אֵינוֹ מְנַכֶּה לוֹ מֵחֶכּוֹרוֹ:

משנה ז: הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ בַּעֲשָׂרָה כּוֹר חִטִּים לְשָׁנָה, לָקְתָה, נוֹתֵן לוֹ מִתּוֹכָהּ. הָיוּ חִטָּיהָ יָפוֹת, לֹא יֹאמַר לוֹ הֲרֵינִי לוֹקֵחַ מִן הַשּׁוּק, אֶלָּא נוֹתֵן לוֹ מִתּוֹכָהּ:

משנה ח: הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ לִזְרָעָהּ שְׂעוֹרִים, לֹא יִזְרָעֶנָּה חִטִּים, חִטִּים, יִזְרָעֶנָּה שְׂעוֹרִים. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹסֵר. תְּבוּאָה, לֹא יִזְרָעֶנָּה קִטְנִית, קִטְנִית, יִזְרָעֶנָּה תְּבוּאָה. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹסֵר:

משנה ט: הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ לְשָׁנִים מֻעָטוֹת, לֹא יִזְרָעֶנָּה פִּשְׁתָּן, וְאֵין לוֹ בְּקוֹרַת שִׁקְמָה. קִבְּלָהּ הֵימֶנּוּ לְשֶׁבַע שָׁנִים, שָׁנָה רִאשׁוֹנָה יִזְרָעֶנָּה פִּשְׁתָּן, וְיֵשׁ לוֹ בְּקוֹרַת שִׁקְמָה:

משנה י: הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ לְשָׁבוּעַ אַחַת בְּשֶׁבַע מֵאוֹת זוּז, הַשְּׁבִיעִית מִן הַמִּנְיָן. קִבְּלָהּ הֵימֶנּוּ שֶׁבַע שָׁנִים בְּשֶׁבַע מֵאוֹת זוּז, אֵין הַשְּׁבִיעִית מִן הַמִּנְיָן:

משנה יא: שְׂכִיר יוֹם גּוֹבֶה כָּל הַלַּיְלָה, שְׂכִיר לַיְלָה גּוֹבֶה כָּל הַיּוֹם, שְׂכִיר שָׁעוֹת גּוֹבֶה כָּל הַלַּיְלָה וְכָל הַיּוֹם. שְׂכִיר שַׁבָּת, שְׂכִיר חֹדֶשׁ, שְׂכִיר שָׁנָה, שְׂכִיר שָׁבוּעַ, יָצָא בַּיּוֹם, גּוֹבֶה כָּל הַיּוֹם, יָצָא בַּלַּיְלָה, גּוֹבֶה כָּל הַלַּיְלָה וְכָל הַיּוֹם:

משנה יב: אֶחָד שְׂכַר אָדָם וְאֶחָד שְׂכַר בְּהֵמָה וְאֶחָד שְׂכַר כֵּלִים, יֵשׁ בּוֹ מִשּׁוּם (דברים כד) בְּיוֹמוֹ תִתֵּן שְׂכָרוֹ, וְיֵשׁ בּוֹ מִשּׁוּם (ויקרא יט) לֹא תָלִין פְּעֻלַּת שָׂכִיר אִתְּךָ עַד בֹּקֶר. אֵימָתַי, בִּזְמַן שֶׁתְּבָעוֹ, לֹא תְבָעוֹ, אֵינוֹ עוֹבֵר עָלָיו. הִמְחָהוּ אֵצֶל חֲנְוָנִי אוֹ אֵצֶל שֻׁלְחָנִי, אֵינוֹ עוֹבֵר עָלָיו. שָׂכִיר, בִּזְמַנּוֹ נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל, עָבַר זְמַנּוֹ אֵינוֹ נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל. אִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁתְּבָעוֹ, הֲרֵי זֶה נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל. גֵּר תּוֹשָׁב יֵשׁ בּוֹ מִשּׁוּם בְּיוֹמוֹ תִתֵּן שְׂכָרוֹ, וְאֵין בּוֹ מִשּׁוּם לֹא תָלִין פְּעֻלַּת שָׂכִיר אִתְּךָ עַד בֹּקֶר:

תהלים

פרק של הרב שליט"א

פרק פ"א: א לַמְנַצֵּחַ עַל הַגִּתִּית לְאָסָף. ב הַרְנִינוּ לֵאלֹהִים עוּזֵּנוּ הָרִיעוּ לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב. ג שְׂאוּ זִמְרָה וּתְנוּ תֹף כִּנּוֹר נָעִים עִם נָבֶל. ד תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ שׁוֹפָר בַּכֶּסֶה לְיוֹם חַגֵּנוּ. ה כִּי חֹק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב. ו עֵדוּת בִּיהוֹסֵף שָׂמוֹ בְּצֵאתוֹ עַל אֶרֶץ מִצְרָיִם שְׂפַת לֹא יָדַעְתִּי אֶשְׁמָע. ז הֲסִירוֹתִי מִסֶּבֶל שִׁכְמוֹ כַּפָּיו מִדּוּד תַּעֲבֹרְנָה. ח בַּצָּרָה קָרָאתָ וָאֲחַלְּצֶךָּ אֶעֶנְךָ בְּסֵתֶר רַעַם אֶבְחָנְךָ עַל מֵי מְרִיבָה סֶלָה. ט שְׁמַע עַמִּי וְאָעִידָה בָּךְ יִשְׂרָאֵל אִם תִּשְׁמַע לִי. י לֹא יִהְיֶה בְךָ אֵל זָר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֵכָר. יא אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמַּעַלְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם הַרְחֶב פִּיךָ וַאֲמַלְאֵהוּ. יב וְלֹא שָׁמַע עַמִּי לְקוֹלִי וְיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה לִי. יג וָאֲשַׁלְּחֵהוּ בִּשְׁרִירוּת לִבָּם יֵלְכוּ בְּמוֹעֲצוֹתֵיהֶם. יד לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ. טו כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי. טז מְשַׂנְאֵי יְהוָה יְכַחֲשׁוּ לוֹ וִיהִי עִתָּם לְעוֹלָם. יז וַיַּאֲכִילֵהוּ מֵחֵלֶב חִטָּה וּמִצּוּר דְּבַשׁ אַשְׂבִּיעֶךָּ.

פרק של הרבי

פרק קכ"ג: א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי אֶת עֵינַי הַיּוֹשְׁבִי בַּשָּׁמָיִם. ב הִנֵּה כְעֵינֵי עֲבָדִים אֶל יַד אֲדוֹנֵיהֶם כְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל יַד גְּבִרְתָּהּ כֵּן עֵינֵינוּ אֶל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַד שֶׁיְּחָנֵּנוּ. ג חָנֵּנוּ יְהוָה חָנֵּנוּ כִּי רַב שָׂבַעְנוּ בוּז. ד רַבַּת שָׂבְעָה לָּהּ נַפְשֵׁנוּ הַלַּעג הַשַּׁאֲנַנִּים הַבּוּז לְגֵאֵיוֹנִים.

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹקֵינוּ וֵאלֹקֵי אֲבוֹתֵינוּ. שֶׁתּוֹלִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם. וְתַצְעִידֵנוּ לְשָׁלוֹם. וְתַדְרִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם. וְתִסְמְכֵנוּ לְשָׁלוֹם. וְתַגִּיעֵנוּ לִמְחוֹז חֶפְצֵנוּ לְחַיִּים וּלְשִׂמְחָה וּלְשָׁלוֹם. (ואם דעתו לחזור מיד אומר: וְתַחֲזִירֵנוּ לְשָׁלוֹם). וְתַצִּילֵנוּ מִכַּף כָּל-אוֹיֵב וְאוֹרֵב וְלִסְטִים וְחַיּוֹת רָעוֹת בַּדֶּרֶךְ. וּמִכָּל פֻּרְעָנֻיּוֹת הַמִּתְרַגְּשׁוֹת וּבָאוֹת לְעוֹלָם. וְתִשְׁלַח בְּרָכָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֵינוּ. וְתִתְּנֵנִי (בל' יחיד) לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ. וְתִגְמְלֵנוּ חֲסָדִים טוֹבִים. וְתִשְׁמַע קוֹל תְּפִלָּתֵינוּ. כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה: בָּרוּךְ אַתָּה ה' שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה: